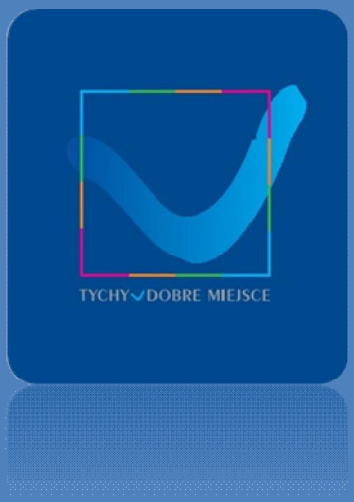
WERSJA ROBOCZA

PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA TYCHY

OPRACOWANIE PRZYGOTOWANE NA ZAMÓWIENIE MIASTA TYCHY

WERSJA ROBOCZA

PRZEZNACZONA DO UZGODNIEŃ, KONSULTACJI Z INTERESARIUSZAMU, DYSKUSJI I PRAC WARSZTATOWYCH

METODYKA, KONCEPCJA I OPRACOWANIE PROGRAMU: DAGMARA MLICZYŃSKA HAJDA

Spis treści

I. WPROWADZENIE I STRESZCZENIE....3

II. KONTEKST I DIAGNOZA POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W TYCHACH....6

1. Opis powiązań działań rewitalizacyjnych z ustaleniami dokumentów strategicznych i planistycznych gminy Miasto Tychy....6

2. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych miasta Tychy....8

3. Delimitacja obszarów zdegradowanych: diagnoza i identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych, w tym terytoriów wymagających wsparcia....17

4. Wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego (planowany efekt rewitalizacji)....27

5. Cele rewitalizacji w Tychach oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań dla eliminacji lub ograniczenia negatywnych zjawisk....28

III. PROPONOWANE DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE SEKTORA PUBLICZNEGO....30

1. Lista proponowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisem....30

2. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych....78

IV. PROPONOWANE ZASADY REALIZACJI PROGRAMU: FINANSOWANIE, USPOŁECZNIENIE i MONITOROWANIE....79

1. Proponowane mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych oraz zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji....79

2. Plan finansowy - indykatywne ramy finansowe projektów sektora publicznego....80

3. Proponowane mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie miasta Tychy w proces rewitalizacji....81

4. Proponowany system realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji....82

5. Proponowany system monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu....83

V. ANEKS....87

1. Rezultaty badań ankietowych i badań terenowych wraz z kwestionariuszami....87

2. Spis ulic wchodzących w granice jednostek analitycznych oraz spis ulic obszaru rewitalizacji...103

3. Wstępny rezultat screeningu środowiskowego dla projektów sektora publicznego....115

4. Metodologia procesu partycypacji społecznej....116

5. Bibliografia i inne źródła informacji, spis ilustracji i tablice....120

I. WPROWADZENIE

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji.

Publikacja roboczej wersji Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy jest ofertą i zaproszeniem do uczestnictwa w programowaniu rewitalizacji, którą władze miasta Tychy kierują do wszystkich zainteresowanych kondycją miasta – mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i związków wyznaniowych – potencjalnych interesariuszy procesu rewitalizacji problemowych osiedli miasta Tychy. Równolegle z publikacją roboczej wersji programu rozpoczyna się proces konsultacji społecznych oraz cykl spotkań i warsztatów, które organizowane są dla osiągnięcia uspołecznienia programowania rewitalizacji w Tychach.

Najważniejsze informacje na temat zawartości roboczej wersji Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy zostały przedstawione w Streszczeniu. Zapoznanie się z pakietem projektów zaproponowanych przez sektor publiczny powinno zainspirować jak najszersze grono potencjalnych partnerów procesu rewitalizacji do włączenia się w jego programowanie - do zgłaszania uwag, sugestii oraz do proponowania podjęcia innych, realnych i pomysłowych działań rewitalizacyjnych.

STRESZCZENIE

Robocza wersja Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy (dalej: PRT) to opracowanie zawierające analizy, diagnozę, wizję zmian i pakiet propozycji – projektów rewitalizacyjnych, przygotowanych przez sektor publiczny dla osiągnięcia ożywienia w problemowych osiedlach miasta, które stanowią tyski obszar rewitalizacji.

Celem nadrzędnym PRT jest ożywienie obszaru rewitalizacji. Zjawiska i potrzeby rewitalizacyjne, które zdiagnozowane zostały w tyskim obszarze rewitalizacji skłoniły do zaproponowania trzech operacyjnych celów programu:

1. Skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych.
2. Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji.
3. Zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji.

Robocza wersja PRT składa się z czterech zasadniczych części, piąta (Aneks) zawiera materiały uzupełniające oraz informacyjne. Program dotyczy tych części miasta, gdzie zdiagnozowano szczególnie duże nawarstwienie niekorzystnych zjawisk - problemów, co w porównaniu do sytuacji pozostałych tyskich osiedli można już uznać za objaw dotknięcia degradacją. Analiza i diagnoza tych zjawisk została opisana w PRT - pokazano gdzie i dlaczego potrzebna jest interwencja poprzez projekty rewitalizacyjne. Wstępnie przyjęto, że program powinien koncentrować się na ożywieniu osiedli zamieszkałych przez 22,7% mieszkańców Tychów, żyjących na obszarze rewitalizacji stanowiącym 14,5% powierzchni miasta.

Na obszar rewitalizacji składają się 4 podobszary: osiedle A, Czułów Osada, osiedla H i Ł oraz osiedla N i O. Dla każdego z podobszarów rewitalizacji zdiagnozowano potrzeby rewitalizacyjne, przedstawiono wizję zmian oraz sformułowano zestaw działań, które są potrzebne dla osiągnięcia spodziewanego ożywienia (rozdział II.3).

Opracowane projekty rewitalizacyjne, których opis jest zasadniczą treścią roboczej wersji PRT (rozdział III) stanowi propozycję wypełnienia zdiagnozowanych potrzeb rewitalizacyjnych. Zaproponowane projekty nie wyczerpują zdiagnozowanego zakresu potrzeb. Przedstawiony pakiet jest odzwierciedleniem aktualnych możliwości samorządu lokalnego. W kolejnych częściach roboczej wersji PRT znalazły się informacje na temat prognozowanych (orientacyjnych) kosztów realizacji opracowanego pakietu projektów oraz proponowanego sposobu wdrażania programu (formy zarządzania, zasad uspołecznienia i metod monitorowania).

Robocza wersja PRT jest formą zaproszenia do uczestnictwa w rewitalizacji, kierowaną do interesariuszy tego procesu, tj. do wszystkich mieszkańców Tychów, w szczególności do mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz do właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmiotów zarządzających nieruchomościami położonymi na obszarze rewitalizacji -

w tym do spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych i towarzystwa budownictwa społecznego oraz do organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze działalność gospodarczą albo społeczną oraz do organów władzy publicznej, które działają w Tychach.

Prezentowana robocza wersja PRT zawiera pakiet projektów zaproponowanych przez sektor publiczny. Pakiet ten może zostać zmieniony bądź udoskonalony w drodze konsultacji społecznych, jak również może być uzupełniony (wzbogacony) o działania sektora prywatnego – projekty bądź przedsięwzięcia, które zostaną zgłoszone do realizacji przez interesariuszy PRT.

Każdy z proponowanych projektów został opisany w taki sposób, aby umożliwić dodanie do niego kolejnego działania – projektu uzupełniającego lub rozwijającego to, co już zaplanowano. Ale w odróżnieniu od Tyskiego Budżetu Obywatelskiego, zgłoszenie projektu rewitalizacyjnego do PRT nie wiąże się z perspektywą uzyskania finansowania z budżetu miasta. Natomiast niektóre typy projektów rewitalizacyjnych mogą uzyskać pomoc finansową ze środków Unii Europejskiej, pod warunkiem, że będą częścią PRT.

Robocza wersja PRT prezentuje 22 projekty – propozycje działań w 4 podobszarach rewitalizacji. Prognozowany koszt realizacji tego pakietu to około 121 mln złotych, przy perspektywie zrealizowania programu do roku 2027.

II. KONTEKST I DIAGNOZA POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W TYCHACH

1. Opis powiązań działań rewitalizacyjnych z ustaleniami dokumentów strategicznych i planistycznych gminy Miasto Tychy

Program Rewitalizacji dla miasta Tychy powstaje w powiązaniu z następującymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi miasta:

- *Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020+* (dalej: Strategia), która określa cele i kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Tychów. PRT realizuje tę Strategię poprzez urzeczywistnienie jej celów (strategicznych i operacyjnych), w następujący sposób:

  Misja: *Tychy - miasto nowych możliwości oraz równych szans dla wszystkich mieszkańców*; misja samorządu: *Samorząd tyski działa na rzecz współpracy i partycypacji społecznej, zachęca do aktywności oraz realizacji innowacyjnych działań prorozwojowych w obszarach: społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym* [Strategia, s. 57]; Miasto jest wspólnym przedsięwzięciem mieszkańców, władz i lokalnych przedsiębiorców, w którym ludzie przestają być biernymi konsumentami miejskiej oferty i stają się aktywni w kształtowaniu lokalnej polityki [Strategia, s.57]; Rozwój Tychów w perspektywie do 2020+ opierać się będzie zatem nie tylko na rozwoju infrastruktury i nowoczesnych technologiach, ale przede wszystkim na kapitale społecznym, który stanie się inspiracją do wszelkich zmian zachodzących w mieście [Strategia, s.60].

  CELE STRATEGICZNE:
  Cel I: Wysoka jakość życia mieszkańców.
  Cel II: Dobre warunki do rozwoju kapitału społecznego.

  CELE OPERACYJNE:
  Cel operacyjny I.2.
  Tworzenie warunków oraz wspieranie rozwoju budownictwa mieszkaniowego. Planuje się rozwój różnych form budownictwa, wzmacniając tym samym rolę Tychów jako atrakcyjnego ośrodka zamieszkania [Strategia, s.63], w oparciu o koncepcję strategicznych kierunków działań, przedstawioną w Strategii [Strategia, s.64].
  Cel operacyjny I.3.
  Rozwój form aktywnego spędzania wolnego czasu.
  Tychy cechuje potencjał terenów zielonych, który zgodnie ze Strategią ma być wykorzystany do tworzenia atrakcyjnych przestrzeni publicznych, koncentrujących życie lokalnych społeczności, jako miejsca spotkań i interakcji mieszkańców. Strategia zakłada, jako jeden ze strategicznych kierunków działań: „Wykorzystanie niezagospodarowanych terenów zielonych do tworzenia atrakcyjnych przestrzeni publicznych", poprzez „Rewitalizacja systemu terenów

zielonych w połączeniu z parkami miejskimi oraz obszarami przestrzeni publicznych" [Strategia, s.65-67].
Cel operacyjny I.5.
Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi gospodarczemu miasta - promowanie przedsiębiorczości wśród mieszkańców [Strategia, s.71].
Cel operacyjny II.1.
Wzmacnianie rozwoju kapitału społecznego [Strategia, s.70-71].
Cel operacyjny II.2. Rozwój i promocja działań zapobiegających zjawisku wykluczenia społecznego [Strategia, s.74-76]. Planuje się również opracowanie Programu Rewitalizacji dla dzielnicy socjalnej Czułów - Osada. Jego założeniem jest zbudowanie pozytywnych więzi społecznych wśród mieszkańców osiedla, rozwój tej społeczności, a także dokonywanie zmian w przestrzeni w sposób odpowiadający na potrzeby jej użytkowników [Strategia, s.75].

Zaplanowanie działań rewitalizacyjnych wynika również z opinii mieszkańców, zbadanych na potrzeby Strategii i w niej przywołanych, na temat kontynuacji działań rewitalizacyjnych, gdzie prawie 7% mieszkańców – uczestników badania stwierdza, że działania te stanowią jeden z atutów Tychów [Strategia, s. 48].

- *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Tychy*, określa najważniejsze kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej Tychów.
  Program rewitalizacji wykorzystuje i realizuje następujące generalne ustalenia tego studium:

  1. Szczególną dbałość o jakość środowiska zamieszkania, w tym dbałość o:
  - atrakcyjność przestrzeni publicznych - zarówno pod względem estetycznym, jak i różnorodnej oferty usług społecznych oraz możliwości spędzania wolnego czasu, dostępność zrównoważonego i nowoczesnego transportu zbiorowego, stanowiącego atrakcyjną alternatywę dla korzystania z samochodu,
  - powiązanie osiedli mieszkaniowych z terenami rekreacyjnymi i obiektami usług społecznych siecią ścieżek rowerowych i pieszych,
  - dostępność zróżnicowanych warunków rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców zarówno istniejących, jak i nowo powstających osiedli mieszkaniowych.
  2. Kontynuację głównych założeń programowo-przestrzennych i kompozycyjnych, dotyczących kształtowania rozwoju przestrzennego miasta, w tym:
  - rozgraniczenie stref o dominującej funkcji produkcyjnej od stref o funkcji mieszkaniowo-usługowej,
  - zachowanie sieciowego układu terenów zieleni w strukturze obszarów zurbanizowanych.
  3. Rozwój miasta zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju i ideą "miasta zwartego".
  4. Tworzenie warunków rozwoju działalności gospodarczych i wzrostu zatrudnienia w sektorze wytwórczym i usługowym, w tym poprzez wyznaczenie nowych stref rozwoju aktywności gospodarczej (strategicznych obszarów rozwojowych), skierowanych zwłaszcza do branż stosujących i rozwijających innowacje technologiczne oraz rozwiązania przyjazne dla środowiska, kształtowanie systemu przestrzeni publicznych, służące uczytelnieniu i integracji tej struktury, co jest niezbędnym warunkiem poprawy ładu przestrzennego oraz jakości środowiska zamieszkania.

- *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020* (dalej SRPS), określa sposób rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. PRT w pełni realizuje misję tej strategii: *Rozbudowa sieci wsparcia oraz podnoszenie efektywności we wszystkich aspektach rozwiązywania problemów społecznych z wykorzystaniem posiadanych zasobów i szans tworzonych przez otoczenie* [SRPS, s.1].

2. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych miasta Tychy

Tychy to miasto na prawach powiatu, położone na południowym obrzeżu Aglomeracji Katowickiej. Razem z 14 miastami tworzy Górnośląski Związek Metropolitalny (dalej: GZM), w którym zajmuje szóstą pozycję pod względem powierzchni (zajmuje terytorium 8181,31ha) oraz siódme miejsce pod względem liczby mieszkańców (ludność miasta wg stanu na 31 grudnia 2015r. to 127 889 mieszkańców).

Tychy razem z trzema powiatami: bieruńsko-lędzińskim, mikołowskim i pszczyńskim, tworzą podregion tyski. W bezpośrednim sąsiedztwie miasta znajduje się siedem gmin: Katowice, Bieruń, Lędziny, Bojszowy, Mikołów, Wyry, Kobiór (wchodzących w skład czterech powiatów) z czego 4 (Katowice, Bieruń, Lędziny i Mikołów) to gminy miejskie.

Publicznie dostępne dane, np. wskaźniki zrównoważonego rozwoju Głównego Urzędu Statystycznego (dalej: GUS) agregowane dla polskich powiatów czy dane opublikowane w Krajowym Raporcie o Rozwoju Społecznym (2012), w którym powiat grodzki Tychy plasuje się w pierwszej 30 z 380 polskich powiatów, ocenionych pod względem jakości życia pokazują, że poziom jakości życia w Tychach należy do najwyższych w kraju. Według wyników badania opinii, które zostało przeprowadzone w roku 2013, 80% badanych mieszkańców oceniło warunki życia w Tychach jako dobre (przeciwnego zdania było zaledwie 1,1% badanych), a zdecydowana większość mieszkańców przypisała wysokie oceny niemal wszystkim analizowanym cechom miasta, które można uznać za mierniki jakości życia w

mieście (zaspokajanie podstawowych potrzeb związanych z konsumpcją oraz dostęp do usług - publicznych i komercyjnych). Najniżej mieszkańcy ocenili możliwości znalezienia pracy oraz rozwoju przedsiębiorczości [Strategia, s. 47].

Zdefiniowane w ramach tego badania deficyty, wskazywane przez samych mieszkańców, to:
- zwiększenie liczby oraz dostępu do mieszkań komunalnych (11,5%),
- skrócenie czasu oczekiwania na wizytę u lekarzy specjalistów (9,4%),
- budowę Aqua-Parku, basenu odkrytego oraz boisk i hal sportowych (7,3%),
- zwiększenie możliwości uczestnictwa w kulturze (7%),
- podjęcie działań wpływających na obniżenie cen nieruchomości (4,5%),
- dofinansowanie i pomoc dla nowych przedsiębiorców (3,5%),
- możliwość korzystania z większej ilości obiektów handlowych (3,3%),
- podjęcie działań sprzyjających zwiększeniu liczby dostępnych miejsc pracy (3,3%),
- szerszej dostępności kursów i szkoleń zawodowych (3%),
- zwiększenie liczby patroli monitorujących miasto (2,4%),
- zwiększenie ilości i różnorodności połączeń komunikacyjnych (1,3%) [Strategia, s.49-50].

Pomimo wysokiej ogólnej oceny jakości życia w mieście, od początku XXI w. Tychy odnotowują spadek liczby mieszkańców [Strategia, s.18]. Od 2002 do grudnia 2015r. ludność Tychów zmniejszyła się o 4661 osób, co stanowi -3,6 % stanu z r. 2002. Natomiast w tym samym czasie spadek populacji województwa wyniósł -2,4%. Depopulacji towarzyszy zmiana struktury demograficznej miasta, przede wszystkim pod względem procentowego udziału poszczególnych grup wiekowych, ale również pod względem relacji ilościowej obu grup wg płci (feminizacja). Ludność Tychów starzeje się, podobnie jak ma to miejsce w innych polskich i europejskich miastach. Współczynnik obciążenia demograficznego, tj. ilość osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi obecnie 60,13 (przeciętnie w miastach województwa śląskiego wynosi 58,5). Zmiany struktury demograficznej w ciągu ostatniej dekady pokazuje tabela nr 1.

Rok	2005[1]	2015	Dynamika zmiany
Grupa w wieku:	%		
Przedprodukcyjnym	17,6	17,2	- 2,2
Produkcyjnym	69,2	62,4	- 9,8
Poprodukcyjnym	13,2	20,4	+ 54,5
Całkowita populacja miasta	131 153	127 899	- 2, 4

Tabela 1: Zmiany w strukturze demograficznej ludności Tychów – wg wieku ludności (opracowanie własne na podstawie danych ze Strategii i danych z ewidencji ludności miasta).

Liczba urodzeń na 1000 mieszkańców (dalej: „mieszkańcy" zastąpiono skrótem „M") w roku 2005 wynosiła 9,4. Obecnie (2015) jest to 10,44. Saldo migracji w 2005 wynosiło: - 660, obecnie (2015) wynosi: - 9. Analiza zmian demograficznych w Tychach, zachodzących na przestrzeni ostatniej dekady prowadzi do wniosku, że ludność miasta odpływa w pierwszym rzędzie dla sąsiednich gmin wiejskich, a znaczny odsetek ludności w wieku mobilnym (do 45 roku życia) decyduje się na opuszczenie miasta na stałe, zabierając ze sobą dzieci urodzone w Tychach.

Gospodarka i przedsiębiorczość są silną stroną Tychów, choć dynamika wzrostu przedsiębiorczości jego mieszkańców nie należy do najwyższych. Przyrost ilości zarejestrowanych podmiotów gospodar-

[1] Dane wg Strategii Rozwoju Miasta Tychy 2020+, s. 19.

czych na 1000M (mieszkańców) w dekadzie 2002-2012 wyniósł 6,8% [Strategia, s. 25]. Inne zmiany charakteryzujące gospodarkę i przedsiębiorczość w Tychach zestawiono w tabeli nr 2.

Rok	2005[2]	2015	Dynamika zmiany
Parametr:			%
Liczba zarejestrowanych podmiotów gosp.	13405	13913	+ 3,78
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000M	102,2	108,78	+6,43
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000M	6,70	6,97	+ 4,0
Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000M	8,40	5,02	- 40,2
Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000M w wieku produkcyjnym	120	126,5	+ 5,0

Tabela 2: Podmioty gospodarcze i działalność gospodarcza obywateli 2005-2015 (opracowanie własne na podstawie danych ze Strategii, bazy danych REGON i informacji z Wydziału Działalności Gospodarczej UM Tychy).

Ogólna sytuacja na rynku pracy i poziom aktywności ekonomicznej mieszkańców jest relatywnie dobra, wyraźnie lepsza niż w innych miastach Górnośląskiego Związku Metropolitalnego (GZM). Poziom bezrobocia rejestrowanego oscyluje wokół 4%. Tym niemniej większość bezrobotnych to wciąż kobiety, a sytuacja na rynku pracy tej grupy społecznej właściwie się nie poprawia (zważywszy na poziom feminizacji populacji Tychów). Pogarsza się również sytuacja osób powyżej 50 r. ż. Udział tej grupy wiekowej w ogólnej liczbie bezrobotnych sukcesywnie rośnie [SRPS, s. 15]. Zdecydowana większość zarejestrowanych nie pobierała zasiłku dla bezrobotnych. W końcu 2012r. prawo do tego świadczenia posiadało 22% [SRPS, s. 15] bezrobotnych, systematycznie rośnie udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób pozostających bez pracy. Zmiany w tym zakresie pokazuje tabela nr 3.

Rok	2012[3]	2015	Dynamika zmiany
Parametr:			%
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	4307	2359	- 45,22
Stopa bezrobocia rejestrowanego (liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 1000M w wieku produkcyjnym)	5,01	2,95	- 41,11
% udział kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych	57,4	56,49	- 1,6
% udział osób w wieku do 35 r.ż. w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych	44,7	32,85	- 26,5

Tabela 3: Zmiany zachodzące w wybranych zjawiskach z zakresu bezrobocia w Tychach (opracowanie własne na podstawie danych ze Strategii i informacji z Powiatowego Urzędu Pracy).

Zmiany struktury demograficznej są jedną z przyczyn wzrostu problemów społecznych, które wymagają wsparcia ze strony środowiskowej pomocy społecznej w Tychach świadczonej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (dalej: MOPS). Niekorzystne zmiany zachodzące w społeczności miasta, które wywołują zwiększone potrzeby w zakresie pomocy społecznej obrazują dane zestawione w tabeli nr 4.

[2] Wyliczenie w oparciu o dane ze Strategii Rozwoju Miasta Tychy 2020+, s. 23 i 26.
[3] Wyliczenie w oparciu o dane ze Strategii Rozwoju Miasta Tychy 2020+, s. 18, 19 i 29.

Rok	**2010**[4]	2015	Dynamika zmiany
Parametr:			%
Mieszkańcy objęci wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (dalej: MOPS)	2318	3673	+ 58,45
Osoby objęte środowiskowym wsparciem MOPS na 1000M	3,65	28,72	+686,8
Wsparcie udzielone z uwagi na:	**Dynamika zmian 2013-2015 w %**		
Problemy społeczne ogółem	+ 20,73		
Problemy społeczne generowane stanem zdrowia lub niepełnosprawnością	+ 21,60		
Przemoc domowa	+ 11,33		
Ubóstwo	+ 25,10		

Tabela 4: Zmiany zachodzące w zakresie udzielonego wsparcia przez MOPS (opracowanie własne na podstawie Strategii i danych MOPS).

Społeczność miasta wykazuje relatywnie niską aktywność społeczną, zarówno zorganizowaną i niezorganizowaną [Strategia, s. 52-55]. Baza danych organizacji pozarządowych prowadzona przez portal internetowy pod marką: NGO.org.pl, wykazuje, że w mieście jest zarejestrowanych 279 organizacji pozarządowych (2016). W porównaniu, np. do Gliwic, jest to na 1000M ilość prawie dwukrotnie mniejsza (odpowiednio 2,1 i 3,9).

Tychy są miastem młodym, zabudowa i infrastruktura techniczna znajdują się ogólnie w dobrym stanie a dostęp do miejskich technicznych udogodnień, jak kanalizacja czy komunikacja publiczna jest powszechny. Wskaźnik cywilizacyjny (stosunek długości kanalizacji do długości wodociągów) wynosi 1, co jest wartością maksymalną. Zasób mieszkaniowy o funkcji socjalnej (mieszkania socjalne) stanowi w Tychach 1,2% ogólnej ilości mieszkań znajdujących się w mieście (wg danych Gminnego Programu Organizacji Dożywiania na 2013r. pomoc poprzez dożywanie obejmuje w mieście 4025 osób, co stanowi 3,1% populacji miasta). Ilość mieszkań oddawanych do użytku na 1000 mieszkańców jest w Tychach wyższa niż przeciętna w województwie (odpowiednio 25 i 20). Tychy są miastem o dość zróżnicowanej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, przez co występuje tu zróżnicowanie poszczególnych osiedli zarówno w dostępie do usług komunalnych i społecznych, jak i pod względem cech lokalnej społeczności (struktura demograficzna, status ekonomiczny) .

Aktualną ocenę sytuacji społeczno-gospodarczej i funkcjonalno-przestrzennej miasta Tychy przedstawia Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020+. W tym opracowaniu znajduje się przekrojowy obraz struktury społeczno-przestrzennej miasta [Strategia, s. 16-53], który w powiązaniu z wnioskami ze wstępnego badania ankietowego wśród kluczowych pracowników sektora publicznego pozwolił na określenie, jakie czynniki i zjawiska kryzysowe należy uwzględnić, prowadząc diagnostykę obszarów zdegradowanych Miasta Tychy, na potrzeby programowania działań rewitalizacyjnych.

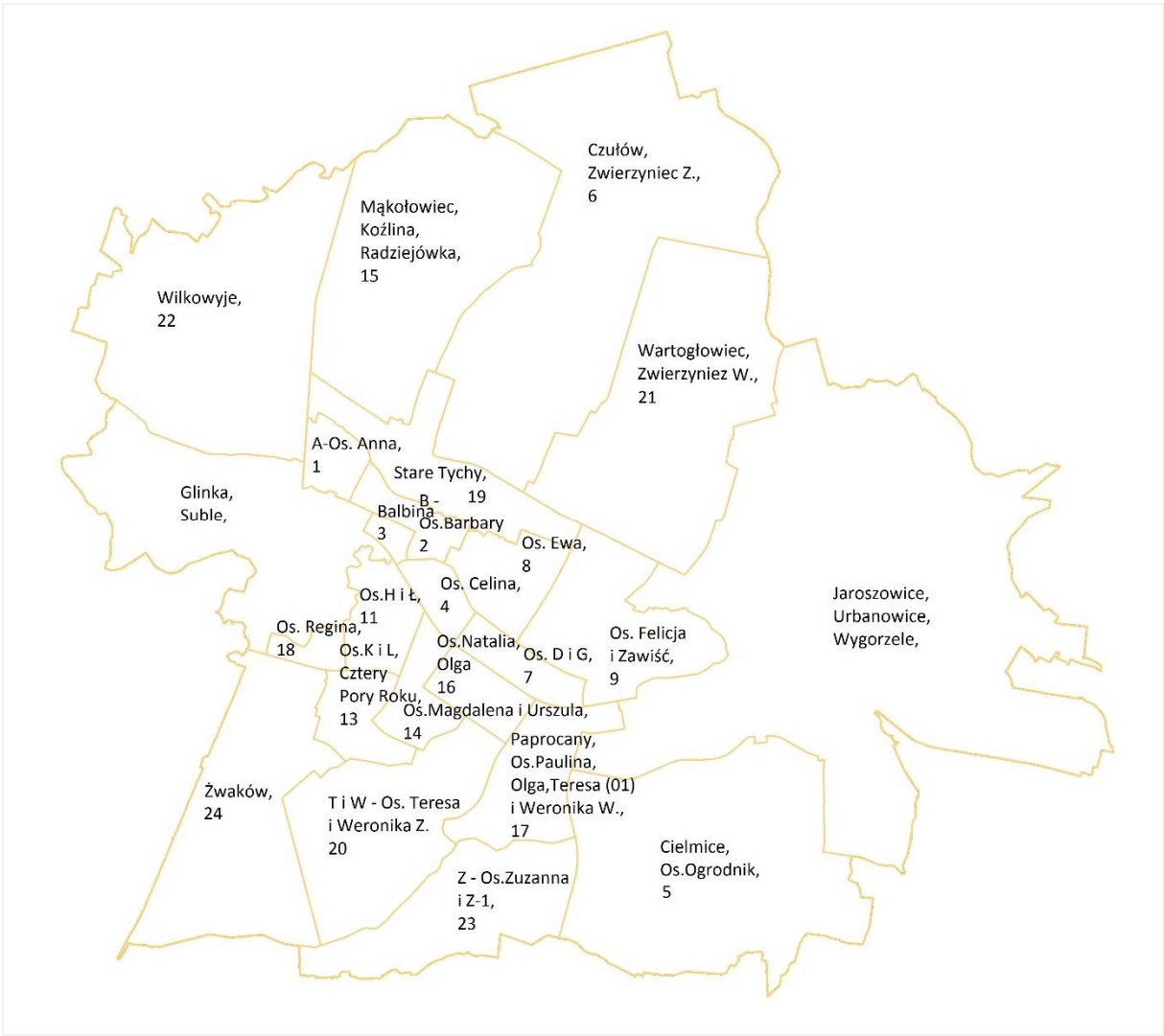
Studia i analizy opracowań źródłowych (lista opr. źródłowych zamieszczona została w cz. V PRT-w Aneksie), analiza przekrojowych danych statystycznych dostępnych w Banku Danych Lokalnych GUS oraz dyskusje i badania w terenie przeprowadzone w pierwszej fazie prac nad programem rewitalizacji stanowiły materiał badawczy, który posłużył do przeprowadzenia diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych zauważalnych w strukturze społeczno-przestrzennej miasta Tychy. Wyniki przeprowadzonej analizy zsyntetyzowano, a rezultat ujęto w tabeli nr 5.

[4] Wyliczenie w oparciu o dane ze Strategii Rozwoju Miasta Tychy 2020+, s. 18,19 i 36.

	CZYNNIKI KRYZYSOWE		
	Zmiany społeczne, kulturowe i demograficzne	**Zmiany ekonomiczne (gospodarcze)**	**Zmiany funkcjonalno-przestrzenne oraz dekapitalizacja zasobów**
ZJAWISKA KRYZYSOWE	Niekorzystne tendencje w zmianach struktury demograficznej miasta.	Niska aktywność ekonomiczna kobiet i osób powyżej 50 roku życia.	Sortowanie grup społecznych pod względem miejsca zamieszkania (tzw. *gettoizacja).*
	Rosnący udział ilościowy grup zagrożonych marginalizacją lub wykluczeniem, w tym osób sędziwych.	Rosnący udział ilościowy grup uzależnionych od zasiłków i pomocy społecznej.	Znaczna fluktuacja mieszkańców wywołana ciągłą rotacją mieszkańców lokali socjalnych.
	Alienacja, marazm, utrwalanie się uzależnienia od pomocy społecznej lub interwencji instytucjonalnej.	Rosnące różnicowanie się gospodarstw domowych pod względem siły ekonomicznej – wzrost zagrożenia ubóstwem i dziedziczeniem ubóstwa.	Rosnące przestrzenne różnicowanie warunków życia codziennego, w tym dostępu do usług, handlu, infrastruktury i usług publicznych.
	Niski poziom uczestnictwa i aktywności społecznej (zorganizowanej i spontanicznej).	Niska dynamika wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców miasta	Dekapitalizacja zabudowy i elementów zagospodarowania terenu.

Tabela 5: Czynniki i zjawiska kryzysowe.

Diagnoza nasilenia problemów społecznych i innych negatywnych zjawisk (gospodarczych i funkcjonalno-przestrzennych) występujących w Tychach została przeprowadzona dla całego miasta. Przyjęto podział na 24 jednostki analityczne, uwzględniając podział miasta na potrzeby Tyskiego Budżetu Obywatelskiego (rysunek nr 1).

Rysunek 1: Podział miasta Tychy na jednostki analityczne.

Diagnozę zróżnicowań przestrzennych pod względem wstępnie uchwyconych zjawisk kryzysowych przeprowadzono na 9 polach problemowych: demografia, struktura gospodarstw domowych, zasobność gospodarstw domowych, bezpieczeństwo publiczne, aktywność ekonomiczna ludności, aktywność społeczna ludności, dostęp do infrastruktury i usług publicznych, problemy społeczne, zagospodarowanie i zabudowa terenu. Zgromadzono i przeanalizowano 79 parametrów dla każdej jednostki analitycznej. Dane pochodzą z zasobów administracyjnych Urzędu Miasta Tychy i jednostek podległych i przedstawiają stan na 31 grudnia 2015r.

Na tej podstawie przeprowadzono parametryzację zjawisk kryzysowych, wg zasad ustalonych w ustawie o rewitalizacji, dla wyznaczenia obszaru zdegradowanego **spełniającego łącznie dwa warunki:**

A. Koncentracji negatywnych zjawisk społecznych: bezrobocia (5 kryteriów), ubóstwa (1 kryterium), przestępczości (1 kryterium), niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym (2 kryteria) i występowania problemów społecznych, wymagających wsparcia ze strony pomocy społecznej (4 kryteria), dla których zbudowano łącznie 18 wskaźników analitycznych. Punktowane były jednostki, dla których wskaźniki miały wartości wyższe albo niższe od mediany dla wszystkich 24 jednostek (zależnie od wektora zjawiska). Rezultat

diagnozy pokazuje tabela nr 6. Kolorem szarym wyróżniono 11 osiedli o ponadprzeciętnym nasileniu diagnozowanych zjawisk (54,5% populacji miasta, 31,5% powierzchni miasta).

NR JEDNOSTKI	NAZWA OSIEDLA	Nasilenie problemów społecznych – ilość punktów
1	A-osiedle Anna	14
2	B-osiedle Barbara	15
3	Balbina	4
4	C-osiedle Celina	14
5	Ciemnice osiedle Ogrodnik	3
6	Czułów i Zwierzyniec Zachodni	11
7	D i G - osiedla: Dorota i Genowefa	17
8	E- osiedle Ewa	12
9	F -osiedle Felicja i Zawiść	12
10	Glinka i Suble	6
11	H i Ł - osiedla Honorata i Łucja	10
12	Jaroszowice, Urbanowice, Wygorzele	5
13	K i L - osiedla Karolina i Lucyna oraz Cztery Pory Roku	2
14	M i U - osiedla Magdalena i Urszula	6
15	Mąkołowiec, Koźlina, Radziejówka	6
16	N i O - osiedla Natalia i Olga	13
17	Paprocany, osiedla: Paulina, Olga, Teresa (O1) i Weronika Wschodnia.	6
18	R - osiedle Regina	5
19	Stare Tychy	13
20	T i W - osiedla Teresa i Weronika Zachodnia	5
21	Wartogłowiec i Zwierzyniec Wschodni	2
22	Wilkowyje	12
23	Z - osiedle Zuzanna i Z1	6
24	Żwaków	3

Tabela 6: Nasilenie problemów społecznych w jednostkach analitycznych PRT.

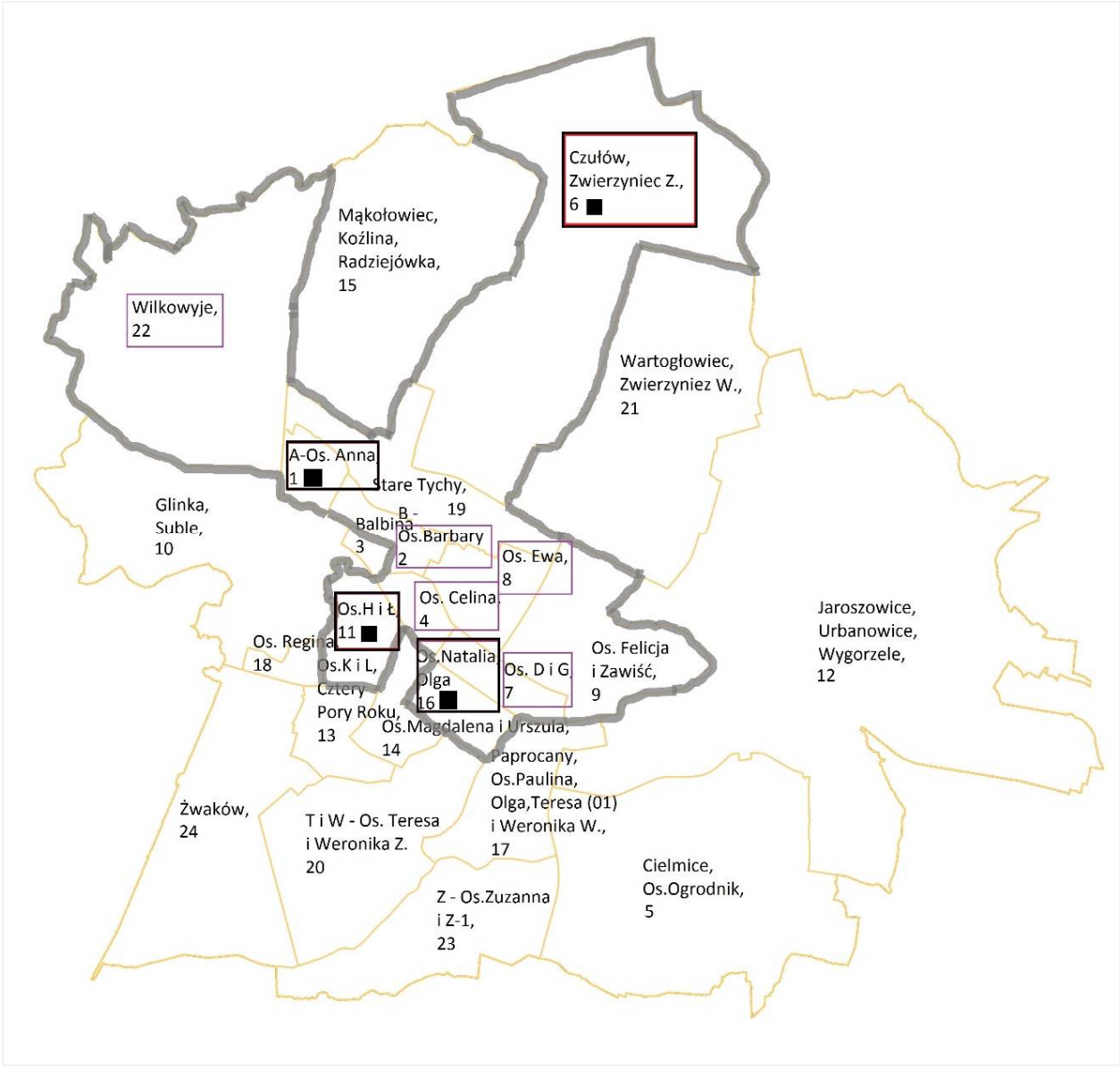
B. Występowania negatywnych zjawisk: gospodarczych (1 kryterium) **i** przestrzenno-funkcjonalnych (12 kryteriów), dla których zbudowano łącznie 13 wskaźników analitycznych. Punktowane były jednostki, dla których wskaźniki miały wartości wyższe albo niższe od mediany dla wszystkich 24 jednostek (zależnie od wektora zjawiska). Rezultat diagnozy pokazuje tabela nr 7. Kolorem szarym wyróżniono 7 osiedli, które cechuje występowanie ponadprzeciętnego nasilenia jednocześnie obu negatywnych zjawisk – gospodarczych i przestrzenno-funkcjonalnych.

NR JEDNOSTKI	NAZWA OSIEDLA	Występowanie innych negatywnych zjawisk – ilość punktów
1	A-osiedle Anna	8
2	B-osiedle Barbara	6
3	Balbina	9
4	C-osiedle Celina	6

5	Ciemnice osiedle Ogrodnik	5
6	Czułów i Zwierzyniec Zachodni	7
7	D i G - osiedla: Dorota i Genowefa	5
8	E- osiedle Ewa	6
9	F -osiedle Felicja i Zawiść	5
10	Glinka i Suble	8
11	H i Ł - osiedla Honorata i Łucja	6
12	Jaroszowice, Urbanowice, Wygorzele	5
13	K i L - osiedla Karolina i Lucyna oraz Cztery Pory Roku	7
14	M i U - osiedla Magdalena i Urszula	8
15	Mąkołowiec, Koźlina, Radziejówka	9
16	N i O - osiedla Natalia i Olga	8
17	Paprocany, osiedla: Paulina, Olga, Teresa (O1) i Weronika Wschodnia	7
18	R - osiedle Regina	8
19	Stare Tychy	3
20	T i W - osiedla Teresa i Weronika Zachodnia	8
21	Wartogłowiec i Zwierzyniec Wschodni	6
22	Wilkowyje	4
23	Z - osiedle Zuzanna i Z1	5
24	Żwaków	8

Tabela 7: Występowanie negatywnych zjawisk gospodarczych i przestrzenno-funkcjonalnych w jednostkach analitycznych PRT

Rezultaty (tj. 7 wytypowanych jednostek) nałożono na wyniki analizy przestrzennego rozkładu nasilenia problemów społecznych (tj. wytypowanych 11 jednostek) i w ten sposób ustalono, w których jednostkach dotkniętych ponadprzeciętnym nasileniem problemów społecznych występuje równocześnie ponadprzeciętna kumulacja pozostałych diagnozowanych problemów. Wynik pokazuje rysunek nr 2. Kolorem szarym zaznaczono 11 jednostek analitycznych (rezultat diagnozy A), w ramki ujęto nazwy 7 jednostek wytypowanych w drugiej części diagnozy (B). Kolorem czarnym wyróżniono obszar zdegradowany, tj. jednostki spełniające równocześnie oba kryteria diagnostyczne.

Rysunek 2: Rozkład przestrzenny osiedli wykazujących zjawiska problemowe i obszar zdegradowany.

3. Delimitacja obszarów zdegradowanych: diagnoza i identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych, w tym terytoriów wymagających wsparcia

Obszar zdegradowany przedstawiono na rysunku nr 2 kolorem szarym. Obszar rewitalizacji to część obszaru zdegradowanego, którą wyróżnia: szczególna koncentracja (kumulacja) negatywnych zjawisk oraz limitowana wielkość (obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni Tychów, a równocześnie nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30 % ludności miasta).

Obszar rewitalizacji to ta część obszaru zdegradowanego, która ze względu na szczególną koncentrację i nawarstwienie negatywnych zjawisk wymaga interwencji - wsparcia. Dlatego obszar rewitalizacji to terytorium wsparcia, udzielanego poprzez program rewitalizacji.

DAGNOZA POTRZEB REWIATLIZACYJNCH

Na podstawie wyników wcześniej przeprowadzonej parametryzacji zjawisk kryzysowych (zobacz: cz. II.2) zdiagnozowano prawdopodobne występowanie następujących potrzeb rewitalizacyjnych:

- (1) A-ANNA:

→ Różnorodne działania nakierowane na podjęcie pracy lub własnej działalności gospodarczej, których adresatami będą osoby bezrobotne, szczególnie długotrwale bezrobotne i w wieku 50+.

→ Różnorodne intensywne działania nakierowane na podjęcie pracy lub działalności gospodarczej przez bezrobotne kobiety, w tym zwiększanie ich szans na lokalnym rynku pracy.

→ Tworzenie miejsc pracy, w przestrzeni osiedla i dostępnych dla społeczności osiedla.

→ Działania edukacyjne, promocyjne oraz bezpośrednie wsparcie mobilizujące do racjonalnego i planowego gospodarowania dochodami gospodarstwa domowego.

→ Edukacja ekonomiczna i dostęp do wiedzy na temat usług finansowych i bankowych, w tym dostęp do bezpłatnych instrumentów optymalizacji decyzji finansowych podejmowanych przez gospodarstwa domowe.

→ Działania informacyjne i bezpośrednie wsparcie przy podejmowaniu dodatkowej działalności zarobkowej przez osoby dotknięte ubóstwem.

→ Różnorodne działania poprawiające atrakcyjność lokalizacyjną i wizerunek osiedla w opinii publicznej (np.: imprezy i wydarzenia edukacyjne, kulturalne itp., podniesienie jakości przestrzeni publicznych), w tym poprawa poziomu wizualnej atrakcyjności osiedla i działania przyciągające zainteresowanie przedsiębiorców z innych części miasta, podregionu i regionu.

→ Powstrzymanie odpływu mieszkańców (w tym poprzez regularne monitorowanie migracji, analizowanie jej przyczyn i przeciwdziałanie depopulacji osiedla).

→ Działania mające na celu zmniejszenie nasilenia niepożądanych (aspołecznych) zachowań (np.: kampanie społeczne, wspólne akcje Policji i Straży Miejskiej, opracowanie i publikacja mapy zagrożeń, wprowadzenie streetworkerów, monitorowanie przestrzeni publicznych i pobudzanie społecznego zaangażowania w sferze bezpieczeństwa publicznego osiedla, zwiększenie udziału społeczności lokalnej w wykrywaniu przestępstw itp.).

→ Przedsięwzięcia aktywizujące i pobudzające samoorganizację społeczności lokalnej, w tym szczególnie wsparcie tworzenia i prowadzenia lokalnych organizacji społecznych.

→ Przedsięwzięcia aktywizujące seniorów i pobudzające ich samoorganizację oraz działalność na rzecz innych grup społecznych (np. poprzez wsparcie młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych w podejmowaniu decyzji życiowych, pomoc w nauce itp.).
→ Różnorodne działania (w tym monitorujące i informacyjne), nakierowane na profilaktykę problemów społecznych dotykających rodziny zamieszkujące na osiedlu (w tym szczególnie profilaktyka problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie).
→ Różnorodne działania stymulujące większą aktywność gospodarczą mieszkańców osiedla, tworzenie firm i samozatrudnienie (od poprawy dostępności informacji i wsparcia organizacyjno-prawnego przy zakładaniu działalności gospodarczej przez mieszkańców osiedla do lokalnych instrumentów systemowych, np. preferencji przy przetargach na najem gminnych lokali użytkowych).
→ Modyfikacja polityki mieszkaniowej w zakresie mieszkalnictwa socjalnego (co najmniej w kierunku przestrzennej dekoncentracji tego rodzaju usług publicznych), zmiana struktury mieszkań w zasobie gminy położonych na terenie osiedla.
→ Poprawa dostępności komunikacji publicznej.

- (6) CZUŁÓW ze ZWIERZYŃCEM ZACHODNIM:

→ Różnorodne działania nakierowane na podjęcie pracy lub własnej działalności gospodarczej, których adresatami będą osoby bezrobotne, szczególnie długotrwale bezrobotne i w wieku 50+.
→ Różnorodne intensywne działania nakierowane na podjęcie pracy lub działalności gospodarczej przez bezrobotne kobiety, w tym zwiększanie ich szans na lokalnym i regionalnym rynku pracy.
→ Tworzenie miejsc pracy, w przestrzeni osiedla i dostępnych dla społeczności osiedla, w tym również poprzez działania przyciągające zainteresowanie przedsiębiorców z innych części miasta i miast sąsiednich (Katowice).
→ Działania edukacyjne, promocyjne oraz bezpośrednie wsparcie mobilizujące do racjonalnego i planowego gospodarowania dochodami gospodarstwa domowego.
→ Edukacja ekonomiczna w różnej formie, poprawienie dostępu do wiedzy na temat usług finansowych i bankowych, Biura Informacji Kredytowej (BIK), procedur egzekucyjnych itd., umożliwienie dostępu do bezpłatnego poradnictwa przy podejmowaniu decyzji finansowych przez osoby w różnej sytuacji życiowej, w tym do usług doradczych atrakcyjnych dla młodzieży (aplikacje i gry komputerowe).
→ Działania informacyjne i bezpośrednie wsparcie przy podejmowaniu dodatkowej działalności zarobkowej przez osoby dotknięte ubóstwem (np. osiedlowy start-up dla młodzieży).
→ Różnorodne działania adresowane do seniorów, w tym działania integrujące różne grupy wiekowe (aktywizacja, pomoc, wolontariat) oraz dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb użytkowych tej grupy wiekowej.
→ Powstrzymanie odpływu mieszkańców (w tym poprzez regularne monitorowanie migracji, analizowanie jej przyczyn, przeciwdziałanie depopulacji osiedla, również poprzez kształtowanie korzystnego wizerunku osiedla).
→ Różnorodne działania (w tym monitorujące i informacyjne), nakierowane na profilaktykę problemów społecznych dotykających rodziny zamieszkujące na osiedlu (w tym szczególnie profilaktyka problemów uzależnień i przemocy w rodzinie).
→ Różnorodne działania stymulujące większą aktywność gospodarczą mieszkańców osiedla, tworzenie firm i samozatrudnienie (od poprawy dostępności informacji i wsparcia organiza-

cyjno-prawnego przy zakładaniu działalności gospodarczej przez mieszkańców osiedla do lokalnych instrumentów systemowych, np. preferencji przy przetargach na najem gminnych lokali użytkowych).

→ Zwiększanie atrakcyjności osadniczej osiedla (przyciąganie nowych mieszkańców, szczególnie osób poniżej 35 r.ż., rodzin z dziećmi oraz osób spoza Tychów).

→ Działania mające na celu uzupełnienie deficytów w funkcjach usługowych (np. przygotowanie lokalizacji albo lokali dla podjęcia działalności handlowej / usługowej) i zainteresowanie przedsiębiorców z innych części miasta lub miast sąsiednich podjęciem działalności na terenie osiedla.

→ Uzupełnienie oferty terenów publicznych (tzw. zieleni urządzonej) wraz z organizacją zajęć sportowych lub rekreacyjnych dla różnych grup wiekowych.

→ Modyfikacja polityki mieszkaniowej w zakresie mieszkalnictwa socjalnego (w kierunku przestrzennej dekoncentracji tego rodzaju usług publicznych), zmiana struktury mieszkań w zasobie gminy położonych na terenie osiedla.

- (11) H i Ł-HONORATA i ŁUCJA:

→ Promocja zatrudnienia wśród kobiet, osób 50+ i ludzi młodych (do 35 r.ż.).

→ Przedsięwzięcia aktywizujące i pobudzające samoorganizację społeczności lokalnej, w tym szczególnie wsparcie tworzenia i prowadzenia lokalnych organizacji społecznych.

→ Różnorodne działania (w tym monitorujące i informacyjne), nakierowane na profilaktykę problemów społecznych dotykających rodziny zamieszkujące na osiedlu (w tym szczególnie profilaktyka problemu przemocy w rodzinie).

→ Różnorodne działania stymulujące większą aktywność gospodarczą mieszkańców osiedla, tworzenie firm i samozatrudnienie (od poprawy dostępności informacji i wsparcia organizacyjno-prawnego przy zakładaniu działalności gospodarczej przez mieszkańców osiedla do lokalnych instrumentów systemowych, np. preferencji przy przetargach na najem gminnych i spółdzielczych lokali użytkowych).

→ Działania mające na celu uzupełnienie deficytów w funkcjach usługowych (np. przygotowanie lokalizacji albo lokali dla podjęcia działalności handlowej / usługowej) i zainteresowanie przedsiębiorców z innych części miasta prowadzeniem działalności komercyjnej na terenie osiedli.

→ Zwiększenie dostępności do usług społecznych, w tym do usług mieszkaniowych (mieszkania socjalne), przy równoczesnej modyfikacji polityki mieszkaniowej w zakresie mieszkalnictwa socjalnego (co najmniej w kierunku przestrzennej dekoncentracji tego rodzaju usług publicznych), na rzecz zwiększenia udziału i dostępności mieszkań komunalnych dla społeczności osiedli.

→ Zwiększanie atrakcyjności osadniczej (przyciąganie nowych mieszkańców, szczególnie osób poniżej 35 r.ż. i rodzin z dziećmi) oraz atrakcyjności lokalizacyjnej osiedla.

→ Poprawa dostępności komunikacji publicznej.

- (16) N i O - NATALIA I OLGA:

→ Różnorodne działania nakierowane na podjęcie pracy lub własnej działalności gospodarczej, których adresatami będą osoby bezrobotne, szczególnie długotrwale bezrobotne i w dwóch grupach wiekowych: osób do 35 r.ż. i w wieku 50+.

- → Różnorodne intensywne działania nakierowane na podjęcie pracy lub rozpoczęcie działalności gospodarczej przez bezrobotne kobiety, w tym poprzez zwiększanie ich szans na lokalnym rynku pracy.
- → Tworzenie miejsc pracy, w przestrzeni osiedla i dostępnych dla społeczności osiedla, w tym szczególnie miejsc pracy dla kobiet, osób 50+ i ludzi młodych (do 35 r.ż.).
- → Różnorodne działania adresowane do seniorów, w tym działania integrujące różne grupy wiekowe (aktywizacja, pomoc, wolontariat) oraz dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb użytkowych tej grupy wiekowej.
- → Działania mające na celu zmniejszenie nasilenia niepożądanych (aspołecznych) zachowań (np.: kampanie społeczne, wspólne akcje Policji i Straży Miejskiej, opracowanie i publikacja mapy zagrożeń, wprowadzenie streetworkerów, monitorowanie przestrzeni publicznych i pobudzanie społecznego zaangażowania w sferze bezpieczeństwa publicznego osiedli, zwiększenie wykrywalności przestępstw itp.).
- → Przedsięwzięcia aktywizujące i pobudzające samoorganizację społeczności lokalnej, w tym szczególnie wsparcie tworzenia i prowadzenia lokalnych organizacji społecznych.
- → Różnorodne działania poprawiające atrakcyjność lokalizacyjną oraz wizerunek osiedla w opinii publicznej (np.: imprezy i wydarzenia edukacyjne, kulturalne itp., podniesienie jakości przestrzeni publicznych), w tym poprawa poziomu wizualnej atrakcyjności osiedla i działania przyciągające zainteresowanie przedsiębiorców z innych części miasta.
- → Zwiększanie atrakcyjności osadniczej (przyciąganie nowych mieszkańców, szczególnie osób poniżej 35 r.ż. i rodzin z dziećmi).
- → Różnorodne działania (w tym monitorujące i informacyjne), nakierowane na profilaktykę przemocy w rodzinie i pomoc w przezwyciężaniu jej skutków.
- → Zwiększenie dostępności do placówek kultury i usług społecznych, w tym do usług mieszkaniowych (mieszkania komunalne, w tym również socjalne).
- → Uzupełnienie oferty terenów publicznych (tzw. zieleni urządzonej) wraz z organizacją zajęć sportowych lub rekreacyjnych dla różnych grup wiekowych.
- → Poprawa dostępności transportu publicznego.

IDENTYFIKACJA POTRZEB REWITALIZACYJNCYH

Po przeprowadzeniu we wszystkich wytypowanych jednostkach badań terenowych (których opis i rezultat znajduje się w cz. V.1), zebrane opinie użytkowników osiedli zostały nałożone na powyżej przedstawioną diagnozę potrzeb, co razem z wnioskami z analizy wskaźnikowej (pokazującej dystrybucję przestrzenną problemów społecznych, niekorzystnych zjawisk gospodarczych i funkcjonalno-przestrzennych oraz zróżnicowanie w ich nasileniu – zobacz cz. II.2), dało podstawę do zidentyfikowania opisanych poniżej potrzeb rewitalizacyjnych, osobno dla każdej z 4 jednostek analitycznych.

Występowanie potrzeb rewitalizacyjnych, zbieżnych z wstępną diagnozą zjawisk kryzysowych, jest podstawą do wniosku, że jednostki te powinny stanowić terytorium wsparcia – składać się, jako podobszary, w tyski obszar rewitalizacji.

Jednostka (1): A – Anna → PODOBSZAR A

Rysunek 3: Jednostka '1' obszaru rewitalizacji - Osiedle A, orientacja w terenie.

Działania rewitalizacyjne planowane dla osiedla A powinny się koncentrować na:

- zaoferowaniu różnorodnych form wsparcia mieszkańców w poszukiwaniu zatrudnienia lub podejmowaniu działalności gospodarczej czy też pracy dorywczej (szczególnie w obszarze osiedla A), w tym np. poprzez organizację w jednym z pustostanów użytkowych miejsca do coworkingu, łączącego zadania inkubacji aktywności ekonomicznej z promocją zatrudnienia i (mikro) przedsiębiorczości, oraz poprzez warsztaty z szukania pracy, poruszania się po rynku pracy, przygotowania dokumentów aplikacyjnych, wyszukiwania ofert, przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej itd.,
- kontynuacji prac remontowych i modernizacyjnych, w budynkach i przestrzeniach publicznych, dokończeniu renowacji osiedla wraz z uporządkowaniem terenów wokół tego zespołu zabudowy, przy uwzględnieniu potrzeb dobrej i trwałej ekspozycji jego wartości kulturowych,
- udostępnieniu bezpłatnych usług doradczych, zogniskowanych na profilaktyce i rozwiązywaniu problemów wynikających z niebilansowania się dochodów i wydatków gospodarstw domowych (utrata pracy lub długotrwałe bezrobocie, obniżenie zarobków, przejście na emeryturę, zaciągnięcie wysokooprocentowanej szybkiej pożyczki),

- stymulowaniu przedsiębiorców i ludzi wolnych zawodów do podejmowania (rozszerzania) działalności na obszarze osiedla A, w branżach stwarzających szanse na większą różnorodność funkcjonalną osiedla, przez co lepszą atrakcyjność lokalizacyjną: gastronomia, usługi hotelowe (hostel), klubo-kawiarnia, księgarnio-kawiarnia, pracownie artystyczne itp.,
- praktycznym i teoretycznym wsparciu w budowaniu samoorganizacji lokalnej społeczności osiedla A - mieszkańców i innych jego użytkowników osiedla (np. nauka zasad samoorganizacji, promocja wolontariatu, warsztaty dla leaderów sąsiedzkich, warsztaty dla potencjalnych animatorów lokalnych, warsztaty z form komunikacji społecznej),
- promocji osiedla i jego społeczności, w tym również poprzez organizacje w jego odnowionych przestrzeniach publicznych (plac św. Anny) miejskich imprez kulturalnych (koncerty, wystawy, imprezy taneczne, przedstawienia).

Jednostka (6): Czułów ze Zwierzyńcem Zachodnim → PODOBSZAR CZUŁÓW OSADA

Rysunek 4: Jednostka '6' obszaru rewitalizacji - Osiedle Czułów i Zwierzyniec Zachodni, orientacja w terenie. Biały kwadrat pokazuje lokalizację Osady oraz orientacyjną wielkość jej zurbanizowanego terytorium.

Działania rewitalizacyjne planowane dla Osady powinny się koncentrować na:

- ustabilizowaniu lokalnej społeczności Osady, ograniczeniu znacznej fluktuacji wywołanej ciągłą rotacją lokatorów zamieszkujących w lokalach socjalnych,

- dowartościowaniu społeczności Osady, np. poprzez zlokalizowanie instytucji lub wydarzeń unikatowych, co najmniej w skali miasta (np. placówki muzealnej czy ekspozycyjnej, dorocznej imprezy popularnej, np. „Tyska Majówka Rowerowa”),
- modernizacji budynków mieszkalnych, wyraźnym poprawieniu warunków zamieszkiwania w Osadzie (jakości usługi mieszkaniowej, w tym zarządzania zasobem miasta zlokalizowanym w Osadzie) oraz przyciągnięciu nowych mieszkańców (sprofilowana oferta na wynajem i na własność, w tym mieszkania dla absolwentów i dla osób sędziwych),
- dobrym zagospodarowaniu przestrzeni publicznych, w bezpośrednim sąsiedztwie zespołu mieszkalnego w ścisłej współpracy z jego mieszkańcami (włączenie użytkowników w tworzenie programu funkcjonalnego, w projektowanie i – częściowo również, w realizację),
- zaoferowaniu indywidualnego wsparcia w poszukiwaniu pracy i jej utrzymaniu,
- udostępnieniu praktycznej pomocy w znalezieniu zatrudnienia czasowego lub dorywczego w pobliżu miejsca zamieszkania (np. poprzez stworzenie i aktywne administrowanie elektroniczną tablicą ogłoszeń, organizację grupy „aniołów zatrudnienia”),
- stymulowaniu przedsiębiorców do tworzenia miejsc pracy dostępnych (dopasowanych) do mieszkańców Osady, i na terenie Osady lub jej najbliższych okolicach (np. poprzez decyzję zastosowania klauzur społecznych w procedurach przetargowych zamówień publicznych, ogłaszanych przez jednostki organizacyjne samorządu miasta Tychy, w tym szczególnie dla realizacji działań zaplanowanych w programie rewitalizacji,
- udostępnieniu bezpłatnych usług doradztwa (prawo rodzinne, prawo pracy, ekonomia i finanse), których różnorodna forma (osobiście, e-wolontariat, broszury) i zakres (informacja, zapobieganie problemom, rozwiązywanie problemów) uwzględni uwarunkowania społeczności Osady i będzie dostosowana do sygnalizowanych potrzeb (np. usługi takie powinny być dostępne również na miejscu i regularnie),
- rozwinięciu usług dostępnych w Osadzie i jej sąsiedztwie, w tym również usług spędzania czasu wolnego, które byłyby atrakcyjne dla mieszkańców innych osiedli Tychów (np. ścieżki rowerowe, trasy biegowe (letnie i zimowe) wraz przynależnym wyposażeniem (sanitariaty, miejsca do grillowania, urządzenia treningowe, serwisy sprzętowe, altany piknikowe itp.).

Rysunek 5: : Osada w Czułowie, osadzenie topograficzne oraz kontekst funkcjonalno-przestrzenny i środowiskowy.

Jednostka (11) H i Ł – Honorata i Łucja → PODOBSZAR H i Ł

Rysunek 6: Jednostka '11' obszaru rewitalizacji - Osiedla H i Ł , orientacja w terenie.

Działania rewitalizacyjne planowane dla podobszaru Honorata i Łucja powinny się koncentrować na:

- różnych i systematycznych działaniach poprawiających potencjał ekonomiczny ludności osiedla, w tym zespołowe i zindywidualizowane wsparcie w poszukiwaniu zatrudnienia i dodatkowych źródeł dochodu, utworzenie osiedlowego startup dla firm zakładanych przez: kobiety, osoby do 35 r.ż. lub powyżej 5o, utworzenie osiedlowej giełdy pracy dorywczej,
- wypracowaniu kompleksowej oferty praktycznego i teoretycznego wsparcia w budowaniu samoorganizacji lokalnej społeczności, sprofilowanej wg sygnalizowanych potrzeb mieszkańców (w tym: okresowe kampanie społeczne, zwracające uwagę na korzyści ekonomiczne płynące
  z sąsiedzkiej samoorganizacji i promujące wolontariat),
- integracji form zagospodarowania przestrzeni publicznych osiedla, w tym kompleksowe zaplanowanie uporządkowania i uatrakcyjnienia miejsc najważniejszych dla mieszkańców (np. poprzez przeprowadzenie cyklu debat i warsztatów, których rezultatem będzie społeczna

koncepcja zagospodarowania publicznych przestrzeni osiedla H i Ł) do przyszłej realizacji w partnerstwie: spółdzielni mieszkaniowej, miasta i wspólnot mieszkaniowych,

- promocji wartości kulturowych (materialnych i nie materialnych), ważnych dla mieszkańców Tychów, a znajdujących się w przestrzeni tego osiedla (np. wydarzeń związanych z budową kościoła pw. Jana Chrzciciela, czy też zbiorów Muzeum Miniaturowej Sztuki Profesjonalnej).

Jednostka (16) N i O – Natalia i Olga → PODOBSZAR N i O

Rysunek 7: Jednostka '16' obszaru rewitalizacji – Osiedla N i O, orientacja w terenie.

Działania rewitalizacyjne planowane dla podobszaru N i O powinny się koncentrować na:

- zmotywowaniu do podjęcia pracy lub do rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej, przede wszystkim osób z następujących grup, pozostających poza rynkiem pracy: kobiety, osoby do 35 r.ż. i w wieku 50+, w tym poprzez: organizację osiedlowej giełdy pracy i cyklicznych osiedlowych warsztatów poszukiwania pracy, dostępnych bez wymogu rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy (dalej: PUP),
- zagospodarowaniu nieużytków („puste place") – koncepcyjne i rzeczywiste dokończenie centrum miasta, poprzez funkcjonalne i formalne dopełnienie struktury osiedla (w ścisłym powiązaniu z sąsiednimi jednostkami śródmieścia), uwzględniające potrzebę przyciągnięcia nowych mieszkańców, szczególnie osób poniżej 35 r.ż. i rodzin z dziećmi,
- wsparcie samoorganizacji osób w wieku senioralnym, w tym poprzez cykl szkoleń dla grupy potencjalnych lokalnych liderów tego środowiska, oraz pomoc miasta w przygotowaniu pierwszych przedsięwzięć na osiedlu, inicjowanych przez tych liderów,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, w tym poprzez: integrację mieszkańców osiedla z różnych grupy wiekowych, sąsiedzkie imprezy międzypokoleniowe, aktywizację na rzecz samopomocy sąsiedzkiej oraz organizację banku czasu („pomóż sobie pomagając innym"), wprowadzenie streetworkerów, monitorowanie przestrzeni publicznych i pobudzanie społecznego zaangażowania w sferze bezpieczeństwa publicznego („nie bądź obojętny – zadzwoń"),

- dostosowanie przestrzeni publicznych osiedla do potrzeb użytkowych senioralnej grupy wiekowej.

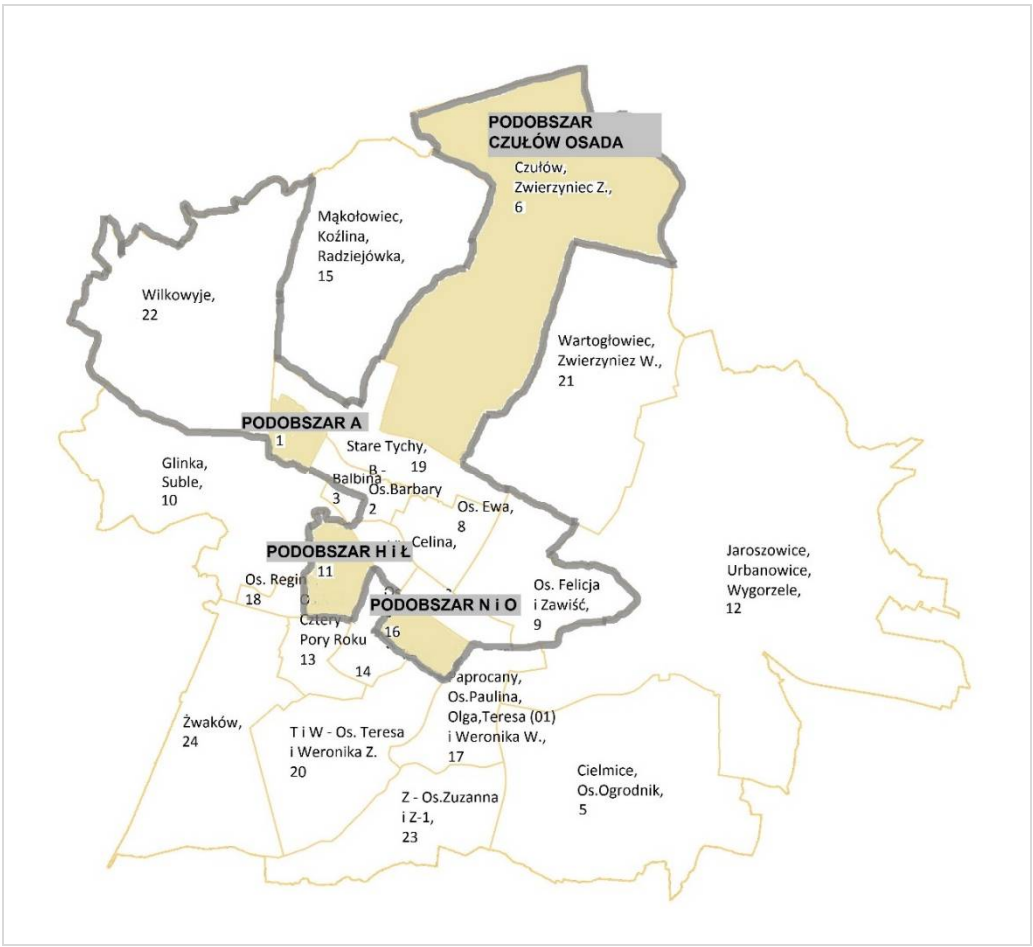
WYZNACZENIE TERYTORUM WSPARCIA – TYSKI OBSZAR REWITALIZACJI (PROPOZYCJA)

Jak wynika z przedstawionego zakresu zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych jednostki A, H i Ł, N i O oraz obszar Osady w jednostce Czułów – Zwierzyniec Zachodni wykazują potrzeby rewitalizacyjne, o sprecyzowanym zakresie. Parametry zaludnienia i powierzchni tych jednostek pokazuje tabela nr 8.

Jednostka	Ludność	Powierzchnia w ha
A	4013	51,16
Czułów i Zwierzyniec Zachodni	4933	976,55
H i Ł	12113	91,90
N i O	8068	67,91
Razem	29127	1187,52
% miasta	22,77%	14,51%

Tabela 8: Udział ludności i powierzchni obszaru rewitalizacji w populacji i terytorium Tychów – weryfikacja kryterium wielkości obszaru rewitalizacji (tj. terytorium wsparcia).

Obszar zdegradowany spełnia kryterium wielkości. Proponuje się uznać za tyski obszar rewitalizacji cały obszar zdegradowany, w podziale na podobszary: A, Czułów Osada, H i Ł, N i O (rysunek nr 8)

Rysunek 8: Proponowany tyski obszar rewitalizacji: podobszary A, Czułów Osada, H i Ł oraz N i O.

4. Wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego (planowany efekt rewitalizacji)

Wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego opiera się na założeniu, że działania rewitalizacyjne w Tychach będą konsekwentnie prowadzone i rozwijane, co najmniej, przez kolejnych 10 lat. Poniżej znajduje się opis wizji wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego – planowanego efektu rewitalizacji, z wyodrębnieniem poszczególnych podobszarów tyskiego obszaru rewitalizacji.

- **Jednostka (1): A - ANNA → PODOBSZAR A**

SYMBOLICZNY OBRAZ PROPONOWANYCH ZMIAN: OSIEDLE MODELOWE - BRAMA MIASTA

Żywotne modelowe osiedle późnego modernizmu, cechujące się wysoką jakością życia i kameralną atmosferą. Pomnik - symbol historii miasta i atrakcyjne miejsce dla odwiedzających – brama do miasta dla gości przyjeżdżających komunikacją zbiorową. Mieszkańcy mają do dyspozycji dopasowane do swoich potrzeb wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych i w aktywizacji na rynku pracy, z których w potrzebie aktywnie korzystają. Społeczność osiedla wykazuje dużo większą aktywność, działa Rada Osiedla oraz nieformalne grupy aktywistów zaangażowanych w sprawy Osiedla oraz organizację chętnie odwiedzanych imprez i wydarzeń kulturalnych. Dziedzictwo historyczne osiedla jest badane i eksponowane, przyciąga odwiedzających i jest czynnikiem wpływającym na wybór Osiedla Anna jako miejsca działalności gospodarczej lub osiedlenia się. Standard i stan techniczny zabudowy i zagospodarowania jest dobry – deficyty zostały uzupełnione.

- **Jednostka (6): Czułów i Zwierzyniec Zachodni → PODOBSZAR CZUŁÓW OSADA**

SYMBOLICZNY OBRAZ PROPONOWANYCH ZMIAN: MODEL REWITALIZACJI - BRAMA DO MIASTA

W efekcie zrealizowanych projektów rewitalizacyjnych Osada Fabryczna i jej otoczenie przemieniają się w oryginalną i żywotną „północną ekspozycję" Tychów. Lokalni liderzy, z pomocą zaoferowanych usług, zdołali odtworzyć wartości i atrakcje życia wspólnoty osiedlowej, także dzięki zdecydowanemu ograniczeniu dotychczasowej rotacji w zasiedlaniu mieszkań. Stan techniczny budynków uległ zdecydowanej poprawie, podobnie jak otaczających je terenów publicznych, w których przybyło wyposażenia odpowiedniego do zmieniających się potrzeb społeczności. Obiekty i tereny w pobliżu Osady znalazły nowe przeznaczenie – funkcjonują nowe, niszowe przedsiębiorstwa np.: z branży rowerowej, dające zatrudnienie części mieszkańców Osady. Tradycja produkcji papieru jest eksponowana jako lokalna wartość i atrakcja - techniczne zabytki związane z produkcją papieru znalazły się na Szlaku Zabytków Techniki, co miało istotny wpływ na wizerunek Osady. Miejsce to jest obecnie chętnie odwiedzane, oferuje możliwość relaksu lub rekreacji rowerowej, nabycia świeżych organicznych warzyw i owoców albo udziału w zajęciach sportowych czy kulturalnych. Mieszkańcy mają do dyspozycji na miejscu różne formy wsparcia w rozwiązywaniu problemów życiowych, czy sąsiedzkich, ale coraz rzadziej z nich korzystają wykazując samodzielność i odpowiedzialność w pokonywaniu życiowych zakrętów. Społeczność Osady wykazuje rosnącą aktywność społeczną – działa klub osiedlowy (ośrodek wsparcia), który integruje „nowych" i „starych" mieszkańców Osady. Powstała spółdzielnia socjalna, która prowadzi sklep oraz organizuje kiermasze organicznej żywności i rękodzieła z papieru.

- **Jednostka (11): H i Ł – Honorata i Łucja→PODOBSZAR H i Ł**

SYMBOLICZNY OBRAZ PROPONOWANYCH ZMIAN: **SIŁA W RÓŻNORODNOŚCI**

Zmiany koncentrują się wzdłuż ciągu (pasażu) Honoraty, który staje się czytelną osią krystalizującą dalsze działania podnoszące jakość życia i atrakcyjność przebywania w tej części miasta. Mieszkańcy mają do dyspozycji dopasowane do swoich potrzeb wsparcie w dodatkowym zatrudnieniu i profilaktyce problemów społecznych. Przestrzenie publiczne osiedla przyciągają odwiedzających, co jest czynnikiem wpływającym na wybór tego miejsca do podjęcia działalności gospodarczej. Stan techniczny zabudowy i zagospodarowania jest dobry. Społeczność osiedla wykazuje dużo większą aktywność, powstały nowe organizacje pozarządowe oraz nieformalne grupy aktywistów zaangażowanych w sprawy osiedla oraz w organizację imprez i wydarzeń kulturalnych.

- **Jednostka (16): N i O – Natalia i Olga →PODOBSZAR N i O**

SYMBOLICZNY OBRAZ PROPONOWANYCH ZMIAN: **AKTYWNE CENTRUM MIASTA**

Deficyty funkcjonalno-przestrzenne ulegają uzupełnieniu, osiedle staje się centrum, które przyciąga szczególnie młodych mieszkańców, czemu sprzyja coraz bogatsza oferta handlowo-usługowa i rozrywkowa oraz atrakcyjna forma Osi zielonej. Standard i stan techniczny istniejącej zabudowy i zagospodarowania jest dobry, a nowe elementy są dopasowane do szczególnych potrzeb, w tym do potrzeb starszych mieszkańców osiedla. Mieszkańcy korzystają z oferowanego wsparcia w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych i w aktywizacji na rynku pracy. Społeczność osiedla wykazuje dużo większą aktywność, powstały nowe organizacje pozarządowe oraz nieformalne grupy aktywistów miejskich.

5. Cele rewitalizacji w Tychach oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań dla eliminacji lub ograniczenia negatywnych zjawisk

Na podstawie struktury zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych założono, że zasadniczy i nadrzędny cel każdego programu rewitalizacji, a mianowicie ożywienie zdegradowanych dzielnic miasta, w przypadku Tychów powinien opierać się na równoległej realizacji trzech celów operacyjnych, skoncentrowanych na uzyskaniu zauważalnej zmiany w odpowiedniej, jednej z 3 zdiagnozowanych sfer: społecznej, gospodarczej (ekonomicznej) bądź funkcjonalno-przestrzennej. Pozostaje to w zgodzie z przedstawioną wizją zmian wywołanych przez rewitalizację, która w przypadku wszystkich podobszarów – osiedli wytypowanych do rewitalizacji, obejmuje wywołanie korzystnej zmiany w każdej z nich. Proponuje się przyjęcie następujących celów operacyjnych rewitalizacji w Tychach:

1. Skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych.
2. Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji.
3. Zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji.

W poniższej tabeli (nr 9) zestawiono proponowane operacyjne cele PRT oraz odpowiadające im kierunki działań w odniesieniu do każdego z 4 podobszarów proponowanego tyskiego obszaru rewitalizacji.

PROPONOWANY CEL OPERACYJNY PROGRAMU REWITALIZACJI	PROPONOWANE KIERUNKI DZIAŁAŃ:	PODOBSZARY			
		A	CZUŁÓW OSADA	H i Ł	N i O
1	2	3	4	5	6
Skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych	Przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia i jego skutkom	✓	✓	-	✓
	Wsparcie w zatrudnieniu lub powrocie na rynek pracy kobiet i osób 50+	✓	✓	-	✓
	Promocja zatrudnienia i samozatrudnienia wśród osób poniżej 35 r.ż.	-	-	✓	✓
	Zwalczanie ubóstwa i jego skutków	✓	✓	-	-
	Dostarczanie różnorodnych usług społecznych	✓	✓	✓	✓
	Profilaktyka zachowań aspołecznych i skutków uzależnień	✓	✓	-	✓
	Motywowanie i wspieranie do podejmowania aktywności na rzecz lokalnej społeczności	✓	-	✓	✓
	Aktywizacja seniorów i opieka nad osobami sędziwymi	✓	-	-	✓
	Opracowanie działań mitygujących obserwowane nasilanie się problemów społecznych wymagających wsparcia rodziny, w tym w zakresie profilaktyki przemocy domowej	✓	✓	✓	✓
Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji	Motywowanie do i wsparcie w podejmowaniu działalności gospodarczej i powrocie na rynek pracy	✓	✓	✓	-
Zwiększenie walorów funkcjonalno - przestrzennych obszaru rewitalizacji	Zwiększenie potencjału osadniczego i lokalizacyjnego poprzez uzupełnienie deficytów funkcjonalnych i technicznych	✓	✓	✓	✓
	Lepsze wykorzystanie i wyeksponowanie zasobów kulturowych i krajobrazowych	✓	✓	✓	-
	Dążenie do zrównoważenie pod względem ilości różnych typów usług mieszkaniowych	✓	✓	✓	-
	Stymulowanie uzupełnienia deficytów w zakresie usług i handlu	✓	✓	-	-
	Poprawa dostępu do publicznych usług mieszkaniowych, w tym socjalnych	-	-	✓	✓
	Poprawa dostępu do usług publicznych w tym do urządzonych i dobrze wyposażonych terenów zielonych	-	✓	✓	✓

Tabela 9: Proponowane cele operacyjne PRT i kierunki działań rewitalizacyjnych w podobszarach tyskiego obszaru rewitalizacji.

III. PROPONOWANE DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE SEKTORA PUBLICZNEGO

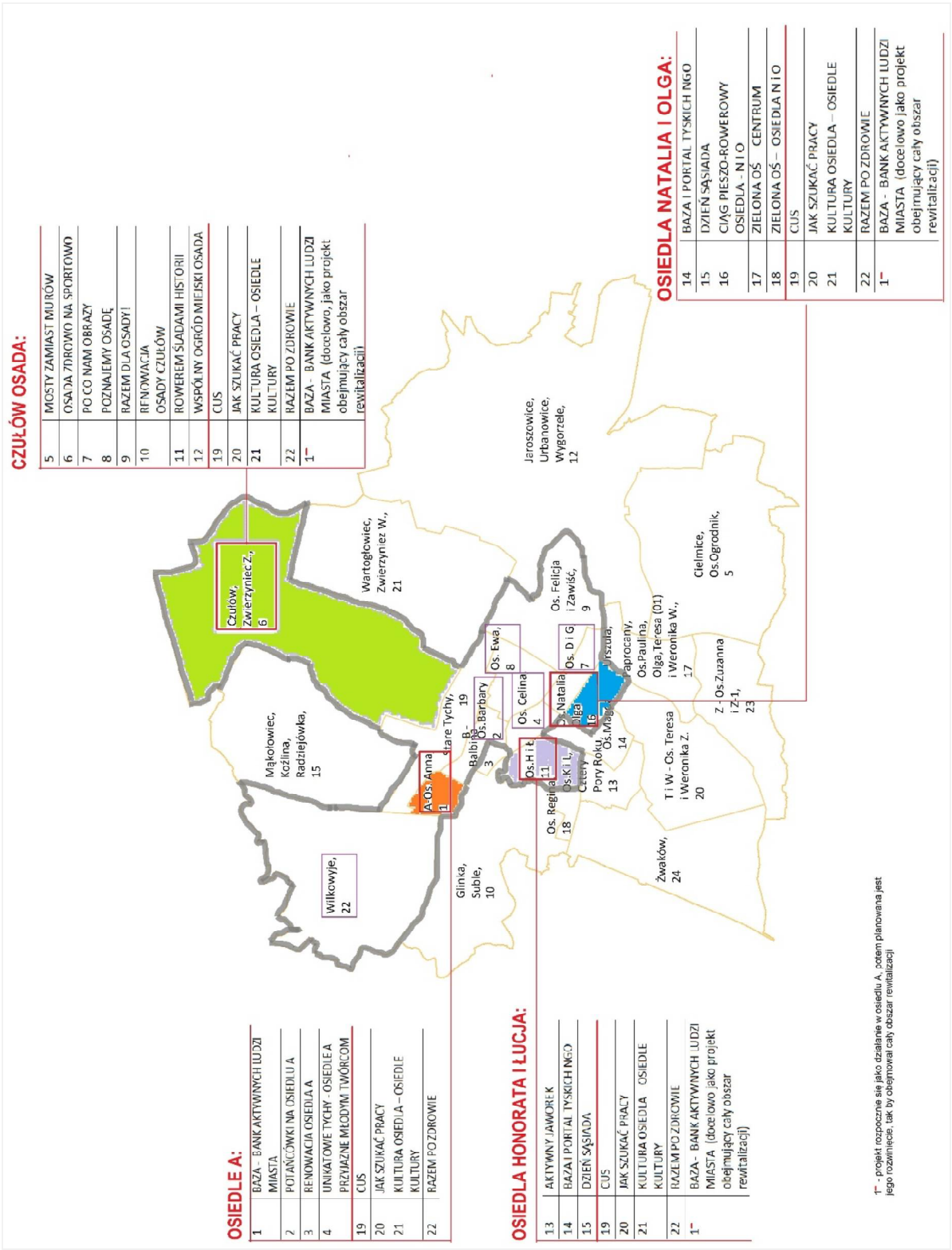
1. Lista proponowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisem

Sektor publiczny proponuje w obszarze rewitalizacji realizację 22 projektów, z których 4 są dedykowane całemu obszarowi rewitalizacji, dwa mają być realizowane jednocześnie w dwóch podobszarach obszaru rewitalizacji, a jeden planowany jest do realizacji w jednym podobszarze, a w przyszłości ma zostać rozszerzony na wszystkie pozostałe podobszary. Lista potencjalnych projektów obejmuje wszystkie dotąd zaproponowane działania sektora publicznego (tabela nr 10), których rozkład przestrzenny pokazano na rysunku nr 9.

Nr projektu	Nazwa projektu	Miejsce realizacji projektu - Nr podobszaru
1	BAZA - BANK AKTYWNYCH LUDZI MIASTA	1 (6, 11, 16)[5]
2	POTAŃCÓWKI NA OSIEDLU A	1
3	RENOWACJA OSIEDLA A	1
4	UNIKATOWE TYCHY - OSIEDLE A PRZYJAZNE MŁODYM TWÓRCOM	1
5	MOSTY ZAMIAST MURÓW	6
6	OSADA ZDROWO NA SPORTOWO	6
7	PO CO NAM OBRAZY	6
8	POZNAJEMY OSADĘ	6
9	RAZEM DLA OSADY!	6
10	RENOWACJA OSADY CZUŁÓW	6
11	ROWEREM ŚLADAMI HISTORII	6
12	WSPÓLNY OGRÓD MIEJSKI OSADA	6
13	AKTYWNY JAWOREK	11
14	BAZA I PORTAL TYSKICH NGO	11, 16
15	DZIEŃ SĄSIADA	11, 16
16	CIĄG PIESZO-ROWEROWY	16
17	ZIELONA OŚ – CENTRUM	16
18	ZIELONA OŚ – OSIEDLA N i O	16
19	CUS	1, 6, 11, 16
20	JAK SZUKAĆ PRACY	1, 6, 11, 16
21	KULTURA OSIEDLA – OSIEDLE KULTURY	1, 6, 11, 16
22	RAZEM PO ZDROWIE	1, 6, 11, 16

Tabela 10: Projekty rewitalizacyjne zaproponowane przez sektor publiczny.

[5] Projekt nr 1 został zaplanowany jako wieloetapowy - rozpocznie się w osiedlu A, po czym zakłada się kontynuację - rozszerzenie na cały obszar rewitalizacji.

Rysunek 9: Rozkład przestrzenny projektów zaproponowanych przez sektor publiczny.

Poniżej znajduje się opis wszystkich projektów proponowanych przez sektor publiczny, według kolejności alfabetycznej i kolejności odpowiadającej numeracji podobszarów – od A (1) do N i O (16). Na końcu umieszczono opisy 4 projektów, których adresatami są mieszkańcy całego obszaru rewitalizacji, tj. wszystkich podobszarów PRT.

JEDNOSTKA NR 1: OSIEDLE ANNA	
Nr 1	
NAZWA PROJEKTU:	**BAZA** **Bank Aktywnych Ludzi Miasta**
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	DO USTALENIA I UZGODNIENIA - W JEDNYM Z LOKALI OSIEDLA A
ZGŁASZAJĄCY:	Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia
CEL PROJEKTU:	Celem projektu jest podniesienie poziomu aktywności mieszkańców na rzecz lokalnej społeczności. Projekt zakłada również wypracowanie modelu usługi społecznej (zadania publicznego), który będzie można z pozytywnym skutkiem powielać w pozostałych podobszarach – tj. w całym obszarze proponowanym do rewitalizacji (jednostki oznaczone jako nr 6, 11 i 16). Dzięki takiemu projektowi w Bazie znajdą wsparcie całe rodziny: od „wnuczka" do „dziadka". Baza poprzez działalność animacyjną oddziaływać będzie na całe osiedle, w połączeniu z innymi projektami rewitalizacyjnymi pozwoli stać się atrakcyjnym miejscem dla mieszkańców oraz gości. Zamierzenie ma na celu: uzyskanie wzrostu kompetencji społecznych mieszkańców osiedla A, wykreowanie liderów lokalnych zarówno wśród osób fizycznych jak i organizacji pozarządowych, zwiększenie aktywności (ilości działań) tyskich organizacji pozarządowych (dalej: NGO) na terenie osiedla A, uzyskanie większej aktywizacji seniorów na rzecz włączenia w życie społeczne, podniesienie świadomości opiekunów na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych oraz zapoznanie się ze skutecznymi sposobami przeciwdziałania zagrożeniom tj.: uzależnieniom, wpływu subkultur i sekt na młodzież, wyposażenie rodziców w wiedzę na temat mechanizmów współuzależnienia rodziny, które występują w momencie, gdy członkowie rodziny całkowicie poddają się kłamstwom i manipulacjom osoby uzależnionej, stworzenie miejsca, gdzie rodzice będą mogli rozwijać swoje kompetencje wychowawcze (zdobyć praktyczne umiejętności skutecznego porozumiewania się z dzieckiem, asertywności i stawiania granic) oraz znajdą pomoc w rozwiązywaniu rodzinnych problemów. Zakres rzeczowy projektu obejmuje 3 zasadnicze komponenty: 1. BAL - Baza Aktywności Lokalnej 2. BAS - Baza Aktywnych Seniorów 3. BRR - Baza Rozwoju Rodziny.
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje pierwszy cel programu, zakładający: s*kuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*, ponieważ przewiduje podniesienie poziomu aktywności mieszkańców na rzecz lokalnej społeczności. Jest to jedna ze zdiagnozowanych potrzeb rewitalizacyjnych osiedla A. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.

ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	**BAZA -** nowo utworzone miejsce będzie stanowić pionierskie przedsięwzięcie na obszarze miasta Tychy. Rezultatem projektu będą nowe, dotąd nieobecne w życiu społeczności osiedla A formy aktywności społecznej, a już obecne zyskają na jakości i częstotliwości. Zakłada się, że: - w ciągu 2 lat od realizacji projektu powstaną co najmniej dwa NGO, (zarejestrowane w obszarze rewitalizacji), - zwiększy się liczba wolontariuszy aktywnych w obszarze rewitalizacji, zarówno młodzieży jak i osób starszych, - w ciągu 2 lat od realizacji projektu powstanie co najmniej jedna grupa samopomocowa seniorów, - powstanie elektroniczny poradnik informacyjno-edukacyjny dla seniorów, - w ciągu 2 lat od realizacji projektu powstanie co najmniej jedna grupa wsparcia dla osób w niekorzystnej sytuacji rodzinnej (zgodnie z potrzebami mieszkańców osiedla A).
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	1.BAL - Baza Aktywności Lokalnej: - baza wolontariatu, w tym: systematyczne spotkania w formie pogadanek i warsztatów oraz spotkania wyjazdowe i zajęcia „Z kulturą" (zajęcia dla najmłodszych – teatrzyki, wycieczki krajoznawcze, wizyty w instytucjach kultury); - baza liderów podwórkowych, przygotowanie młodzieży do realizacji własnych inicjatyw do bycia liderem, animatorem społecznym, inspiracja do rozwijania swoich zainteresowań, rozwój twórczego i kreatywnego działania; - wyjścia kulturalne i wyjścia w plener, spotkania zainteresowań - w zależności od potrzeb mogą być organizowane spotkania z profesjonalistami np. artystami, podróżnikami, twórcami, czy osobowościami mediów; -zajęcia organizacji czasu wolnego oraz rozwijanie uzdolnień i zainteresowań w formie warsztatów: samoobrony, sportowych, wokalnych, plastycznych, dziennikarskich, - szkolenia na temat zakładania i działania NGO, - spotkania informacyjne na temat zakładania własnej działalności gospodarczej (PUP źródła zewnętrznego finansowania), - tworzenie partnerstwa lokalnego w obszarze rewitalizowanym w celu zwiększenia jakości i efektywności prowadzonych działań środowiskowych na rzecz osiedla, zwiększenie poczucia tożsamości lokalnej i zaangażowania we wspólne rozwiązywanie problemów społecznych. Przygotowanie partnerów, liderów lokalnych i osób pracujących na rzecz animowania środowiska obszaru rewitalizowanego; - baza projektowa – pomoc i informacja, mająca na celu realizację mini projektów na terenie osiedla, w tym organizacja okolicznościowych imprez czy tzw. Dni Sąsiada; - konkurs/y dla mieszkańców na inicjatywy sąsiedzkie, mające na celu promocję działań społecznych realizowanych przez mieszkańców osiedla. 2. BAS - Baza Aktywnych Seniorów: - organizacja spotkań i zajęć dla seniorów, w zakresie kultury, sportu, rekreacji, prowadzenie różnego rodzaju kursów (np. samoobronny, komputerowych), spotkań ze specjalistami (np.: psychoterapeutą, psy-

	chologiem, farmaceutą, pracownikiem ZUS, pracownikiem socjalnym, policjantem (stała edukacja seniorów), prowadzenie grup hobbistycznych, - stworzenie miejsca z bezpłatnym dostępem do komputerów i Internetu, organizowanie kursów w zakresie obsługi nowoczesnych technologii informatycznych, zasad bezpiecznego korzystania z e-usług, w tym z bankowości internetowej itp., - stworzenie Punktu Pomocowego w którym będzie udzielane wsparcie w zakresie podstawowych/bytowych potrzeb seniorów (nieaktywnych, schorowanych a zainteresowanych pomocą i wparciem w codziennych czynnościach np. utrzymanie czystości, zakupy, sprawy urzędowe itp.). - prowadzenie Punktu Informacyjnego dla seniorów, pozyskiwanie i przekazywanie informacji o usługach skierowanych do seniorów, oferowanych przez organizacje pozarządowe, instytucje, firmy (np. o warsztatach, kursach, spotkaniach), przygotowanie specjalnego internetowego portalu informacyjnego, dedykowanego seniorom (na wzór: http://www.centrumis.pl/); - rozwój wolontariatu seniorów (seniorzy w roli wolontariuszy na rzecz dzieci, młodzieży, seniorów, młodych rodziców, pomoc sąsiedzka), integrację seniorów z młodszym pokoleniem, inicjowanie i wsparcie programów międzypokoleniowych; - promocja „dobrych praktyk" na rzecz seniorów (np. biuletyn lub portal internetowy jw.), dbanie o pozytywny obraz środowiska senioralnego w mediach i opinii publicznej, stworzenie banku czasu wolnego, umożliwiającego bezpieniężne, wzajemne świadczenie usług (samopomocy). 3. BRR - Baza Rozwoju Rodziny W ramach Bazy Rozwoju Rodziny (BRR) może być prowadzone w zależności od potrzeb: doradztwo zawodowe (we współpracy z PUP – zobacz projekt Nr 20), zajęcia z aktywnego poszukiwania pracy, porady z zakresu profilaktyki przemocy i uzależnień. Oprócz tego BRR może obejmować stworzenie: Akademii Rodzica (zajęcia rozwijające kompetencje rodzicielskie) i grup wsparcia (np.: dla samotnych młodych matek, kobiet w ciąży oraz rodziców, młodzieży w wieku 15-25 lat). Dodatkowo w ramach mini-inicjatyw mogą zostać zrealizowane m.in.: - zajęcia w stylu „perfekcyjnej/ego Pani/Pana domu" – nauka prowadzenie wydatków domowych i oszczędności, nauka zarządzania czasem, porady w zakresie racjonalizowania konsumpcji energii, wody oraz segregacji i recyklingu odpadów itp. - edukacyjno - profilaktyczne zajęcia integrujące rodziców/dziadków z dziećmi/młodzieżą w formie warsztatów (np.: nauka jak i gdzie spędzać wspólnie wolny czas, jak rozmawiać z dzieckiem, jak animować zabawy i organizować wspólne wyprawy po interesujących miejscach Tychów). Poprzez proponowane formy zajęć: - wzmocnimy więzi w rodzinach oraz będziemy promować pozytywne wzorce życia rodzinnego oraz stworzymy okazję do wspólnego spędzania czasu wolnego dziadków, rodziców i dzieci; - będziemy wspierać rozwój profilaktyki rodzinnej oraz doskonalić kompetencje wychowawcze rodziców w zakresie umiejętności stymulowania rozwoju dzieci oraz świadomego wspierania abstynencji dzieci i młodzieży; - przekażemy ważne informacje o roli rodziny w profilaktyce oraz bę-

	dziemy podkreślali, że ludzie, którzy są najbliżej powinni być najlepszym wsparciem dla siebie nawzajem.	
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	BAL - Baza Aktywności Lokalnej: - słaba promocja projektu, - brak oferty dostosowanej do faktycznych potrzeb środowiska lokalnego (czyli niezbyt trafne dostosowanie oferty do grupy zamieszkującej osiedle A), -brak realizatorów, -brak płynności finansowej, trudności z wystarczającym finansowaniem wszystkich komponentów projektów, -brak frekwencji, -niska gotowość do zmiany, wyuczone nawyki.	
	BAS - Baza Aktywnych Seniorów: - słaba promocja, - niedostosowana do potrzeb seniorów (choć preferowana forma papierowa, informacje w bezpłatnej gazecie), - brak aktywności seniorów, brak uczestników projektu, kłopoty zdrowotne uczestników, - ograniczony dostęp do informacji o projekcie, - bariery techniczne, - obawa przed stygmatyzacją seniorów, - lęki lub obawy (niechęć do uczestnictwa w zajęciach), - niska gotowość do zmiany, - wyuczone nawyki.	
	BRR - Baza Rozwoju Rodziny: - brak motywacji albo zbyt mała motywacja do zmiany, - bezradność, dziedziczenie biedy – zbyt silnie zakorzenione stereotypy, - brak aktywności w zaproponowanych zajęciach, - bariery techniczne np.: brak komputera i dostępu do Internetu – brak możliwości skorzystania z porad on-line, brak możliwości kontaktu za pomocą poczty elektronicznej, - brak świadomości uczestników, że projekt „jest dla nich" – słaba promocja projektu, - nieodpowiednia rekrutacja beneficjentów do projektu („niedopasowanie").	
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH	1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020. 2. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017. 3. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (uchwalany co roku). 4. Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii (uchwalany co roku). 5. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Osób Doznających Przemocy w Rodzinie w Tychach na lata 2016 –2021.	
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 13. AKTYWNY JAWOREK, nr 14. BAZA I PORTAL TYSKICH NGO, nr 15. DZIEŃ SĄSIADA, nr 19. CUS, nr 20. JAK SZUKAĆ PRACY.	POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 2. POTAŃCÓWKI NA OSIEDLU A, nr 3. RENOWACJA OSIEDLA A, nr 4. UNIKATOWE TYCHY - OSIEDLE A PRZYJAZNE MŁODYM TWÓRCOM.

PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017		ZAKOŃCZENIE: 2020
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 268 200,00		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 0 zł
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 268 200,00	ŚRODKI UE: nie przewiduje się aplikacji	INNE: nie przewiduje się
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Aneta Koniarczyk, Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Urząd Miasta Tychy, tel.: 032 776 35 08, aneta.koniarczyk@umtychy.pl		
Nr 2			
ZGŁASZAJĄCY:	Muzeum Miejskie w Tychach		
NAZWA PROJEKTU:	**POTAŃCÓWKI NA OSIEDLU A**		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	PLACE OSIEDLA A, W TYM PLAC ŚW. ANNY		
CEL PROJEKTU:	Celem projektu jest ożywienie przestrzeni osiedla A, integracja jego mieszkańców, a także zachęcenie mieszkańców innych części miasta do odwiedzania osiedla A. Zgodnie z założeniami projektowymi planuje się organizację cyklicznych potańcówek (w sezonie letnim, na wolnym powietrzu) dla szerokiego grona odbiorców (osób w różnym wieku). Potańcówki będą organizowane w różnych stylach muzycznych, w tym także w stylistyce nawiązującej do lat powstawania osiedla, czyli lat 50-tych. Podstawową intencją organizatorów jest zaktywizowanie społeczności lokalnej i wykorzystanie walorów osiedla do stworzenia ciekawej dla mieszkańców całego miasta inicjatywy łączącej kulturę, rozrywkę i zabawę.		
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: s*kuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej. Wśród wymienionych w Programie Rewitalizacji celów dotyczących obszaru Jednostki 1 określono, iż na terenie tym działania rewitalizacyjne powinny koncentrować się m.in. na: *promocji osiedla i jego społeczności, w tym również poprzez organizację w jego odnowionych przestrzeniach publicznych (plac św. Anny) ogólno-miejskich imprez kulturalnych (koncerty, wystawy, imprezy taneczne, przedstawienia)*. Zakładamy, że poprzez organizację potańcówek uda się zainteresować miejscem nie tylko samych mieszkańców Osiedla A i jego okoli, ale także osoby mieszkające w innych częściach Tychów lub poza miastem. Ogólnodostępne, darmowe zabawy będą połączeniem rozrywki i kultury. Aby ośmielić uczestników i nawiązać z nimi pozytywne relacje planuje się prowadzenie przed potańcówkami warsztatów tanecznych. Tym samym projekt zyskuje kolejny walor – tym razem edukacyjny. Planuje się organizację potańcówek raz w miesiącu. Każda potańcówka będzie miała swój temat muzyczny i taneczny. Każdorazowo potańcówkę poprzedzą krótkie warszta-		

	ty taneczne i wprowadzenie do tańca.		
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	- integracja mieszkańców osiedla Anna – międzypokoleniowe wydarzenie o otwartym charakterze pozwoli na udział w nim szerokiemu gronu odbiorców; - promocja osiedla Anna – interesujące, darmowe i rozrywkowe wydarzenie przyciągnie na teren osiedla mieszkańców innych części miasta; - urozmaicenie oferty kulturalnej osiedla o ciekawe muzycznie wydarzenie - potańcówkom będą towarzyszyć występy muzyków, którzy będą starannie selekcjonować prezentowaną muzykę; - edukacja – uczestnicy potańcówek będą mogli brać udział w warsztatach przygotowujących do tańca. Dzięki temu zniwelowany będzie strach przed tańcem – na potańcówkach będzie także możliwość zasięgnięcia informacji dotyczącej tańca od instruktorów. Instruktorzy będą też pomagać początkującym. Sposób pomiaru rezultatu: - liczba uczestników warsztatów i uczestników potańcówek - zadowolenie uczestników (mierzone wynikami badania ankietą).		
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Działania: - cykliczne potańcówki połączone z muzyką na żywo odbywające się co miesiąc przez 6 miesięcy (w sezonie letnim) na pl. św. Anny. - towarzyszące potańcówkom występy kapel i zespołów w formie koncertów		
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- bariera mentalna: strach przed tańcem i brak śmiałości potencjalnych uczestników – ta bariera będzie niwelowana poprzez włączenie do potańcówek działań edukacyjnych, czyli warsztatów tanecznych poprzedzających tańce, - niewystarczająca albo mało trafna informacja/ promocja projektu – niwelowana przez zwielokrotnienie kanałów komunikacji i prowadzenie działań promocyjnych zarówno metodami tradycyjnymi, jak i nowymi (poprzez Internet lub tradycyjne media).		
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH	Nie występuje		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 21. KULTURA OSIEDLA – OSIEDLE KULTURY.		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 1. BAZA, nr 3. RENOWACJA OSIEDLA A, nr 4. UNIKATOWE TYCHY - OSIEDLE A PRZYJAZNE MŁODYM TWÓRCOM.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017		ZAKOŃCZENIE: 2018
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 30.000,00 (rocznie)		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: brak
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 30 000,00	ŚRODKI UE: Nie przewiduje się aplikacji	INNE: nie przewiduje się
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Aleksandra Matuszczyk a.matuszczyk@muzeum.tychy.pl 881 087 690		

Nr 3	
ZGŁASZAJĄCY:	Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych Zakład Budżetowy w Tychach ul. Filaretów 31
NAZWA PROJEKTU:	**RENOWACJA OSIEDLA A**
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Osiedle A, w przestrzeni pomiędzy ulicami Generała Andersa, Wojska Polskiego, Adama Asnyka i Biskupa Burschego.
CEL PROJEKTU	Wypełnienie deficytów osiedla, podniesienie jakości zamieszkiwania, zwiększenie atrakcyjności osiedla, podwyższenie jego potencjału lokalizacyjnego oraz ograniczenie zjawiska depopulacji, zdiagnozowane jako utratę ludności osiedla. Planowana jest kontynuacja prac remontowych i modernizacyjnych w budynkach oraz zagospodarowanie i uporządkowanie przestrzeni publicznych, z uwzględnieniem wartości kulturowych obszaru oraz walorów architektonicznych osiedla oraz zachowaniem lub ekspozycją elementów architektury socrealistycznej.
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje trzeci cel programu rewitalizacji, zakładający: *zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji,* ponieważ zakłada dokończenie renowacji i modernizacji zabudowy osiedla wraz z zagospodarowaniem i uporządkowaniem terenu przyległego. Projekt jest zgodny ze Strategią Rozwoju Miasta Tychy 2020+ oraz Programem opieki nad zabytkami miasta Tychy na lata 2015-2018. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.
ZAKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Osiągnięcie akceptowalnego standardu zamieszkiwania oraz właściwych parametrów termoizolacyjnych budynków. Osiągnięcie ulepszenia przestrzeni publicznych i terenów zielonych oraz dostosowanie ich do potrzeb codziennych użytkowników – mieszkańców osiedla. Pomiar rezultatu poprzez: - weryfikację osiągniętych parametrów technicznych (budowlanych) po wykonaniu zaplanowanych robót, - badanie opinii mieszkańców.
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Renowacja, termomodernizacja i modernizacja ok. 47 nieruchomości budynkowych (mieszkalnych i niemieszkalnych) stanowiących własność Gminy Miasta Tychy oraz Wspólnot Mieszkaniowych Zagospodarowanie terenu zewnętrznego poprzez budowę ok. 3300 m^2 dróg wewnętrznych i chodników, ok. 200 miejsc parkingowych, budowę lub odbudowę ok. 25 wiat śmietnikowych oraz nasadzenie roślinności. Zadanie możliwe do realizacji etapami, tj. poszczególne budynki lub kilka budynków jednocześnie mogą być realizowane pojedynczo wraz z zagospodarowaniem terenem wokół nieruchomości (chodniki, parkingi, zieleń). Planuje się zmodernizowanie i ocieplenie budynków osiedla, renowację elewacji budynków (w tym poprzez odtworzenie rzeźb i płaskorzeźb, jak również przywrócenie pierwotnej kolorystyki) wraz z zagospodarowaniem terenu, tj. budowa, odbudowa i przebudowa dróg, chodników i parkingów (miejsc postojowych), budowa wiat śmietnikowych oraz nasadzenie i pielęgnacja roślinności osiedlowej.
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	Realizacja robót w obrębie budynków stanowiących własność wspólnot mieszkaniowych wymaga podjęcia stosownych uchwał właścicieli nieru-

	chomości oraz poniesienia przez właścicieli lokali wyodrębnionych kosztów wykonanych prac, w wysokości proporcjonalnej do posiadanych udziałów w nieruchomościach. Powyższe stwarza ryzyko niepowodzenia przedsięwzięcia lub zrealizowania go w części, ewentualnie wydłużenia realizacji w czasie.		
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH	Działania zgodne ze Strategią Rozwoju Miasta Tychy 2020+ oraz Programem opieki nad zabytkami miasta Tychy na lata 2015-2018		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 10. RENOWACJA OSADY CZUŁÓW, nr 19. CUS.		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 1. BAZA, nr 2. POTAŃCÓWKI NA OSIEDLU A, nr 4. UNIKATOWE TYCHY - OSIEDLE A PRZYJAZNE MŁODYM TWÓRCOM, oraz Uchwała Nr XIV/293/11 Rady Miasta Tychy z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie ustalenia zasad finansowania inwestycji i remontów nieruchomości stanowiących współwłasność Miasta Tychy związanych z rewitalizacja nieruchomości osiedla A łącznie z rekonstrukcją elementów architektury socrealistycznej
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017		ZAKOŃCZENIE: 2022+
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 65 mln zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: brak
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 45 mln zł	ŚRODKI UE: Nie przewiduje się aplikacji	INNE: 20 mln zł Środki właścicieli lokali wyodrębnionych (wykupionych).
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Teresa Janeczko – Dyrektor MZBM Agata Goc – Kierownik Działu Techniczno-Eksploatacyjnego mzbm.s@poczta.umtychy.pl tel. 32 2274091		
Nr 4			
ZGŁASZAJĄCY:	Miejski Konserwator Zabytków		
NAZWA PROJEKTU:	**UNIKATOWE TYCHY – OSIEDLE A PRZYJAZNE MŁODYM TWÓRCOM**		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Budynki i przestrzenie publiczne osiedla A		
CEL PROJEKTU	Celem projektu jest: zwiększenie atrakcyjności lokalizacyjnej i osadniczej osiedla, promocja i wykreowanie bardziej atrakcyjnego wizerunku, ożywienie i udostępnienie różnorodnych funkcji usługowych, wykreowanie nowych usług, również niszowych, z preferencją dla młodych twórców oraz wsparcie renowacji budynków i ekspozycji walorów osiedla.		
WPŁYW PROJEKTU NA	Projekt wpłynie na lepsze wykorzystanie walorów architektoniczno-		

REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	urbanistycznych osiedla poprzez kontynuację prac renowacyjnych oraz ekspozycje ich rezultatów z uwzględnieniem strategicznego położenia osiedla A, (przy Dworcu Głównym i po wybudowaniu ul. Asnyka będzie to brama wjazdowa do miasta dla jadących od strony Mikołowa) co skutkować będzie zdecydowanie większą atrakcyjnością obszaru, a w dalszej perspektywie zwiększonym popytem na usługi i mieszkania – za czym zazwyczaj idzie zwiększenie przedsiębiorczości (aktywności gospodarczej) mieszkańców. Na tym opiera się założenie, że projekt wpłynie na realizację drugiego celu programu rewitalizacji. Rzeczywisty wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.
ZAKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Wykreowanie osiedla jako miejsca atrakcyjnego, unikatowego w skali regionu, które warto odwiedzić, warto zamieszkać i warto na osiedlu prowadzić działalność gospodarczą, kulturalną i społeczną. Pomiar rezultatu poprzez: – liczba publikacji nt. osiedla; – liczba utworzonych miejsc pracy na osiedlu; – liczba otworzonych lokali usługowych; – liczba budynków bez pustostanów (po renowacji); – liczba bezrobotnych, którzy znaleźli zatrudnienie w osiedlu.
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	1. Nawiązanie współpracy z uczelniami (Akademią Sztuk Pięknych w Katowicach, Politechniką Śląską Wydziałem Architektury w Gliwicach, Wyższą Szkołą Techniczną w Katowicach, Akademią Ekonomiczną w Katowicach) oraz Centrum Dziedzictwa Kulturowego Górnego Śląska w zakresie opracowania walorów historycznych i architektonicznych osiedla A oraz w zakresie organizacji praktyk studenckich, plenerów i warsztatów (obecność studentów ze sztalugami wprowadzi szczególny klimat i zmieni sposób postrzegania tego miejsca, zwiększy zainteresowanie jego historią) i daje możliwość zgromadzenia materiałów, które będzie można wykorzystać do ekspozycji, promocji itp., 2.Stworzenie korzystnych warunków dla działalności w osiedlu ludzi twórczych – poprzez udostępnienie pracowni-mieszkań, w zamian za zobowiązanie do prowadzenia zajęć (np. plastycznych) dla mieszkańców osiedla. 3. Działania zwiększające zainteresowanie osiedlem, w celu wprowadzenia osiedla A do opracowań naukowych, dyplomowych, publikacji naukowych i prac studenckich (np. dotyczących kwerendy materiałów historycznych oraz opracowań naukowych nt. walorów osiedla, historii jego twórcy, służących nadaniu odpowiedniej rangi temu miejscu). 4. Projekt zakłada również działania integrujące społeczność - zorganizowanie miejsca spotkań przyjaznego ludziom w różnym wieku i zróżnicowanych doświadczeniach – np. seniorom i młodym twórcom.
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- stereotypy i uprzedzenia do nowych, nietypowych działań, - zbyt powolny proces renowacji osiedla (realizacja robót w obrębie budynków stanowiących własność Wspólnot Mieszkaniowych wymaga podjęcia stosownych uchwał właścicieli nieruchomości oraz poniesienia przez właścicieli lokali wyodrębnionych kosztów wykonanych prac, w wysokości proporcjonalnej do posiadanych udziałów w nieruchomościach. Powyższe stwarza ryzyko niepowodzenia przedsięwzięcia lub zrealizowania go w części, ewentualnie wydłużenia realizacji w czasie), - obawy mieszkańców przed częstą obecnością gości (np. plenery),

	- brak zainteresowania ze strony uczelni i środowisk twórczych, - zachowawcze podejście do projektu ze strony administracji budynków mieszkalnych.		
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH	1.Strategia rozwoju miasta 2020+ 2.Strategia rozwoju mieszkalnictwa 2015-20120 3.Strategia rozwiązywania problemów społecznych 2014-2020; 4.Program opieki nad zabytkami miasta Tychy 2015-2018		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 3. RENOWACJA OSIEDLA A, nr 7. PO CO NAM OBRAZY, nr 8. POZNAJEMY OSADĘ, nr 21. KULTURA OSIEDLA – OSIEDLE KULTURY.		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 1. BAZA, nr 2. POTAŃCÓWKI NA OSIEDLU A, nr 3. RENOWACJA OSIEDLA A, oraz Uchwała Nr XIV/293/11 Rady Miasta Tychy z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie ustalenia zasad finansowania inwestycji i remontów nieruchomości stanowiących współwłasność Miasta Tychy związanych z rewitalizacja nieruchomości osiedla A łącznie z rekonstrukcją elementów architektury socrealistycznej
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017		ZAKOŃCZENIE: 2022+
PRZEWIDYWANY KOSZT:	CAŁKOWITY: 140 000,00		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 0
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 140 000 zł	ŚRODKI UE: Nie przewiduje się aplikacji	INNE: 0
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Maria Bachniak, Miejski Konserwator Zabytków maria.bachniak@umtychy.pl, tel.503 083 626		

JEDNOSTKA NR 6 – CZUŁÓW I ZWIERZYNIEC ZACHODNI: OSADA

NR 5	
ZGŁASZAJĄCY:	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tychach
NAZWA PROJEKTU:	**MOSTY ZAMIAST MURÓW**
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Osada w Czułowie, ul. Katowicka
CEL PROJEKTU:	Celem projektu jest wykorzystanie potencjału jednostek, grup i organizacji dla aktywizacji społeczności Osady, zmiany postaw mieszkańców miasta i osiedla wobec siebie i otoczenia, nabycia nowych umiejętności społecznych, osobistych, zapewnienie dostępu do informacji w tym wiedzy oraz osiągnięcia poprawy wizerunku osiedla, przełamania izolacji, stereotypowego myślenia o osiedlu i jego mieszkańcach. Projekt zakłada, że uda się to osiągnąć poprzez wdrożenie nowych, bardziej skutecznych i

	lepiej dopasowanych do potrzeb lokalnej społeczności form pracy w zakresie usług aktywizacji, rozwoju kompetencji społecznych mieszkańców osiedla oraz rozwijania pozainstytucjonalnych form wsparcia.
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: s*kuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*, oraz drugi cel zakładający: *podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji*. Wpływ projektu na realizację obu celów programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej. Oprócz tego przewiduje się ocenę poprzez następujące mierniki: - liczba osób , która podjęła pracę w tym prace na własny rachunek, - liczba osób uczestniczących w projekcie – w tym seniorzy, osoby niepełnosprawne, 50+; - liczba uruchomionych projektów, inicjatyw przez społeczność, - kwalifikowaną ocenę produktu – przez ilość i ocenę jakościową.
ZAKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Rezultaty: reintegracja społeczna uczestników projektu, nabycie nowych kwalifikacji i kompetencji społecznych, podjęcie pracy. Sposób pomiaru rezultatu: -monitoring ścieżek reintegracji, -świadectwa potwierdzające nabycie kwalifikacji (od zewnętrznych podmiotów), -ocena efektywności zatrudnieniowej, -listy obecności na zajęciach, poradnictwie, -ankiety ewaluacyjne, -ocena kompetencji społecznych oraz efektywności społecznej przed i po projekcie. -inne wskaźniki i pomiary określone w Regulaminie konkursu dla 9.1.1.dla rezultatu bezpośredniego.
ODNIESIENIE DO INNYCH PLANÓW/PROGRAMÓW	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Tychy na lata 2014-2020
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	1.Usługi społeczne. 1.1.Praca socjalna 1.2.Organizacja Centrum Animacji Społeczno-Kulturalnej „OSADA” 1.3.Poradnictwo psychologiczne 1.4.Poradnictwo pedagogiczne 1.5.Poradnictwo prawne 1.6.Poradnictwo finansowe 1.6.Mediacje 1.7.Asystenci rodziny 1.8.Animatorzy lokalni 2. Usługi aktywnej integracji 2.1.Psychoterapia indywidualna 2.2.Treningi i warsztaty kompetencji społecznych 3. Usługi lokalnej społeczności 3.1. Akademia Liderów Osiedlowych 3.2. Debaty lokalnej społeczności 3.3. Forum liderów 3.4.Uruchomienie zespołów projektowych

	3.5. Coaching kierowników projektów 3.6.Redagowanie i wydawanie gazety osiedlowej 3.7. Przygotowanie ekspozycji obrazujących dziedzictwo Osiedla Osada i Czułowa 4.Usługi wsparcia ekonomii społecznej 4.1.Animator przedsiębiorczości 4.2.Wyjazdy studyjne.		
OGRANICZENIA, BARIERY, RYZYKO:	- utrwalone (niepożądane) postawy, - stereotypy myślowe, - ksenofobia, - demotywujące rozwiązania systemowe w zakresie pomocy społecznej, - spadek motywacji obu stron, - brak współdziałania organizacji i instytucji w zakresie zmiany w osadzie, - bazowanie na wytycznych wykluczenia, a nie na wizji Osady osłabiać może charyzmatyczność działań wszystkich zaangażowanych stron, - dalsza dekonstrukcja społeczności Osady.		
POWIĄZANIA Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 19. CUS nr 20. JAK SZUKAĆ PRACY nr 21. KULTURA OSIEDLA – OSIEDLE KULTURY, nr 22, RAZEM PO ZDROWIE, oraz: RPSL 9.1.6 - projekt „Moja droga do…” RPSL 4.3. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej.		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 6. OSADA ZDROWO NA SPORTOWO, nr 7. PO CO NAM OBRAZY, nr 8. POZNAJEMY OSADĘ, nr 9. RAZEM DLA OSADY! nr 10. RENOWACJA OSADY CZUŁÓW, nr 11. ROWEREM ŚLADAMI HISTORII, nr 12. WSPÓLNY OGRÓD MIEJSKI OSADA.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017		ZAKOŃCZENIE: 2019
PRZEWIDYWANY KOSZT:	CAŁKOWITY: 1 240 400,00zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: nie podano
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: nie podano	ŚRODKI UE: 1 240 400,00	Inne: nie podano
Osoba do kontaktu w sprawie projektu:	p. Marianna Feith – Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej tel. 32 3270246, sekretariat@mops.tychy.pl		

Nr 6	
ZGŁASZAJĄCY:	Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich i Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji
NAZWA PROJEKTU:	**OSADA ZDROWO NA SPORTOWO** **Aktywna Osada, czyli realizacja programu z zakresu animacji czasu wolnego i rekreacji ruchowej.**
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Przestrzenie publiczne Osady i okolic
CEL PROJEKTU	Celem projektu jest ożywienie Osady z wykorzystaniem potencjału sportowego tego osiedla i jego otoczenia, poprzez zaoferowanie usług i imprez przynoszących nowe wzorce zdrowego stylu życia i konstruktywnych zachowań społecznych. Założeniem projektu jest potrzeba wykreowania nowego wizerunku „zdrowej i aktywnej Osady" w oparciu o unikalne wydarzenia promujące zdrowy tryb życia. Społeczność Osady postrzegana jest powszechnie w kategoriach wykluczenia społecznego. Do głównych dysfunkcji obserwowanych wśród mieszkańców Osady należą m.in. długotrwała choroba i niepełnosprawność. Poważne problemy osiedla związane są z problemem nadużywania alkoholu i innych używek. Istotnym problemem są też zaniedbania opiekuńcze wobec dzieci i bezradność wychowawcza rodziców. Wśród różnych sposobów przeciwdziałania takim zjawiskom wymienić można działania związane z promocją zdrowego trybu życia i aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego. Działaniom takim sprzyja umiejscowienie na terenie osiedla kompleksu sportowego, który jednak nie jest w pełni wykorzystany, a może stanowić znakomite zaplecze dla działań prosportowych. Elementem sprzyjającym jest też otoczenie Osady – kompleksy leśne, stawy, ścieżki rowerowe itp. Zasoby te warto wykorzystać w działaniach animacyjnych z mieszkańcami Osady. Ożywienie kompleksu sportowego w kierunku aktywności sportowej spowoduje wzrost zainteresowania tym obszarem wśród mieszkańców Czułowa i innych dzielnic Tychów. Ma to znaczenie integracyjne, otwierające Osadę i jej mieszkańców na „świat zewnętrzny".
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: s*kuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej. Oprócz tego przewiduje się ocenę wpływu poprzez następujące mierniki: 1). Liczba osób objętych programami profilaktyki zdrowotnej, 2). Liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej.
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	1. Aktywizacja mieszkańców Osady, w szczególności dzieci i młodzieży. 2. Przeciwdziałanie dysfunkcjom i uzależnieniom – promocja zdrowego trybu życia. 3. Poprawa stanu zdrowia i kondycji fizycznej społeczności Osady i otoczenia. 4. Integracja społeczności Osady z mieszkańcami innych dzielnic Tychów i miast ościennych. 5. Pełne wykorzystanie obiektów sportowych poprzez nadanie im nowych funkcji.

	SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU: 1. Liczba osób korzystających z bazy sportowej. 2. Liczba nowych członków w sekcjach sportowych lub klubach sportowych działających w Czułowie. 3. Liczba imprez sportowych zorganizowanych w Osadzie. 4. Liczba osób uczestniczących w imprezach sportowych zorganizowanych w Osadzie. 5. Wzrost zadowolenia z życia w Osadzie.	
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	1. Współpraca z animatorem sportu i rekreacji w celu organizacji imprez rekreacyjno-sportowych. 2. Doposażenie obiektu sportowego w Osadzie w sprzęt rekreacyjny i sportowy, dostosowany do szerokiego grona odbiorców. 3. Opracowanie zestawu aktywności dla mieszkańców Osady w różnym wieku i ich otoczenia, wykorzystującego potencjał sportowy i rekreacyjny miejsca. 4. Organizacja imprez sportowych na boisku w Osadzie. 5. Organizacja imprez sportowych oraz rekreacyjnych wokół osiedla, np.: biegi wokół stawów, rajdy rowerowe, rajdy podróżnicze itp. 6. Nawiązanie współpracy z partnerami, np. z Ochotniczą Strażą Pożarną, Policją, Tyskim Sportem, Akademią Piłki Nożnej Tychy itp. w zakresie organizacji wydarzeń dla dzieci i młodzieży oraz osób starszych.	
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- brak współpracy z Lasami Państwowymi przy tworzeniu obszarów rekreacyjnych na ich terytorium. - słaba promocja projektu lub problem z dotarciem do grupy docelowej. - ograniczone środki finansowe przeznaczone na utrzymanie zatrudnienia animatora sportowego. - zapewnienie niezbędnego poczucia bezpieczeństwa.	
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH	1. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017 2. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 rok 3. Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2015 rok 4. Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020 + W ramach „Strategii Rozwoju Miasta Tychy 2020 +”projekt realizuje następujące cele: Cel strategiczny: Wysoka jakość życia mieszkańców Cel operacyjny I.1. Podnoszenie jakości świadczonych usług publicznych Cel operacyjny I.3. Rozwój form aktywnego spędzania wolnego czasu. Cel strategiczny: Dobre warunki do rozwoju kapitału społecznego Cel operacyjny II.1. Wzmacnianie rozwoju kapitału społecznego Rozwój i promocja działań zapobiegających zjawisku wykluczenia społecznego. 5. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020 6. Strategia Rozwoju Sportu Miasta Tychy na lata 2009-2015	
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 19. CUS, nr 22. RAZEM PO ZDROWIE,	POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 5. MOSTY ZAMIAST MURÓW, nr 7. PO CO NAM OBRAZY, nr 8. POZNAJEMY OSADĘ,

	oraz: Projekt 9.1.1. Projekt 9.1.6. Projekty miejskie z działalności pożytku publicznego i wolontariatu		nr 9. RAZEM DLA OSADY! nr 10. RENOWACJA OSADY CZUŁOW nr 11. ROWEREM ŚLADAMI HISTORII, nr 12. WSPÓLNY OGRÓD MIEJSKI OSADA.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: wrzesień 2017		ZAKOŃCZENIE: sierpień 2019
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 53 000,00 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: brak
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 53 000,00	ŚRODKI UE: nie przewiduje się aplikacji	INNE: ewentualnie dotacja z Ministerstwa Sportu i Rekreacji
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Anna Pniewska, Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich, Urząd Miasta Tychy, e-mail: anna.pniewska@umtychy.pl, tel. 32 776 39 06		
Nr 7			
ZGŁASZAJĄCY:	Muzeum Miejskie w Tychach		
NAZWA PROJEKTU:	**PO CO NAM OBRAZY?**		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Przestrzenie publiczne i dostępne publicznie części budynków położone na terenie Osady w Czułowie		
CEL PROJEKTU	Celem projektu jest ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego wśród społeczności zamieszkującej obszar rewitalizacji, poprzez podniesienie kompetencji kulturalnych i wykształcenie nowych umiejętności interpersonalnych. Projekt przewiduje działania twórcze, edukację kulturalną, stymulowanie integracji i ożywienie kontaktów międzyludzkich. Celem projektu jest również wywołanie korzystnej zmiany w sposobie postrzegania Osady w Czułowie – zarówno miejsca jak i zamieszkującej go społeczności. Projekt zakłada realizację cyklu warsztatów fotograficznych dla grupy młodzieży z Czułowa. Warsztaty dedykowane są grupie młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym. Celem warsztatów będzie kształtowanie kompetencji kulturalnych i umiejętności uczestników, a także wspólne stworzenie wystawy fotograficznej, której tematyką będzie najbliższe otoczenie uczestników i przestrzeń miejska. Finałem działań warsztatowych będzie prezentacja wykonanych prac w przestrzeni Muzeum Miejskiego w Tychach, a także w czasie specjalnego pokazu w otwartej przestrzeni publicznej. Dzięki realizacji projektu możliwe będzie dotarcie z ofertą kulturalną do oddalonej od centrum dzielnicy miasta, zachęcenie młodych osób (poprzez działania twórcze), do poznawania swojego otoczenia i historii swojego miasta oraz dzielnicy. Projekt zakłada, że aktywizacja twórcza mieszkańców Czułowa i zainteresowanie kulturą młodych mieszkańców miasta (pokazanie im nowych trendów w sztuce i kulturze, a przez to - zainteresowanie ich kulturą i działaniami artystycznymi) będzie ciekawą formą spędzania wolnego czasu, motywującą do rozwijania zainteresowań i uzupełnienia wiedzy.		

WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Wśród wytyczonych dla Programu Rewitalizacji celów dotyczących obszaru Jednostki 6: Czułów ze Zwierzyńcem Zachodnim, obszar Osady w Czułowie jest priorytetem dla działań rewitalizacyjnych w Tychach. W obszarze tym pojawiają się problemy zarówno natury społecznej jak i ekonomicznej. Ponadto wśród zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych Osady wymieniono: *dowartościowanie społeczności Osady, np. poprzez umieszczenie w Osadzie instytucji lub wydarzeń unikalnych, co najmniej w skali miasta*. Stąd inicjatywa, aby trafić do mieszkańców Osady z ofertą kulturalną łączącą zajęcia twórcze (warsztaty) i prezentację działań i zbiorów Muzeum. Grupa, która będzie adresatem prowadzonych działań to młodzi mieszkańcy Czułowa. Grupa dotychczas była wykluczona z korzystania z oferty kulturalnej w kilku wymiarach: zarówno geograficznie (ze względu na oddalenie od centrum miasta) jak i społecznie (ze względu na bariery mentalne, finansowe). Niekorzystanie z oferty kulturalnej było także efektem braku odpowiedniej oferty oraz braku zainteresowania działaniami kulturalnymi jako formą spędzania wolnego czasu. Niniejszy projekt ma przeciwdziałać wykluczeniu z kultury i stanowić odpowiedź na potrzeby konkretnej grupy młodych mieszkańców obszaru rewitalizacji miasta Tychy. Projekt zakłada zaangażowanie w działania twórcze, a następnie w prezentację ich efektów młodzieży – mieszkańców Czułowa. Prezentacja efektów prac warsztatowych będzie odbywała się zarówno w przestrzeni muzealnej, jak i w przestrzeni otwartej, w mieście (Muzeum rozważa organizację cyklu prezentacji w różnych miejscach miasta, m.in. wystawa w ciągu ul. Honoraty, w City Point lub przejściu podziemnym na przedłużeniu ul. Darwina, na placu św. Anny lub w bibliotece na oś. A). Tym samym projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: s*kuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Zakładane rezultaty projektu: - stworzenie nowej przestrzeni dla społecznej i kulturalnej aktywności dla młodych mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym, - wzmacnianie kreatywności młodych osób, wspieranie procesu rozwijania kompetencji kulturowych, a także talentów, - działania zaplanowane w ramach projektu mają charakter edukacyjno-animacyjny, a ich podstawowym celem jest wspieranie kreatywności młodych osób; warsztaty i spotkania zainicjują działania twórcze, których autorami będą osoby młode, - kultura i dziedzictwo kulturowe pokazywane młodym osobom w nowym świetle - realizowane w ramach projektu warsztaty będą atrakcyjne w formie i treści, nietypowe i prowadzone w sposób dostosowany do oczekiwań (ale też intelektualnych możliwości osób młodych). Pozwolą one pokazać młodym osobom, że kultura jest nudna i że każdy może spróbować swoich sił jako twórca kultury. Proponowany sposób pomiaru rezultatów projektu: - zakres zmiany w samoocenie uczestników warsztatów (mierzony ankietą ewaluacyjną bądź inną formą ewaluacji jakościowej), - liczba odwiedzających wystawę podsumowującą w przestrzeni muzeum, którzy mieszkają lub pracują w Osadzie,

	- liczba miejsc, w których prezentowana będzie wystawa plenerowa.
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	1.Przygotowanie - dyskusja z przedstawicielami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w celu wybrania grupy docelowej projektu, zdefiniowania jej potrzeb i możliwości, a także wybrania formuły projektu, która będzie najbardziej użyteczna). 2.Etapy projektu: 2.1.Rekrutacja Pierwszym etapem projektu będzie rekrutacja uczestników projektu oraz stworzenie w jej wyniku grupy warsztatowej. Do projektu zostaną zaproszeni młodzi mieszkańcy Czułowa, w szczególności ci pozostający pod opieką ośrodka pomocy społecznej. 2.2.Warsztaty Warsztaty fotograficzne - celem warsztatów będzie uzupełnienie wiedzy i umiejętności uczestników jeśli chodzi o fotografię, szczególnie fotografię miasta. Fotograficzne zasoby Muzeum Miejskiego będą wykorzystywane w formie przykładów w czasie prezentacji przewidzianych dla uczestników warsztatów. Istotną częścią warsztatów będą działania praktyczne - zwiedzanie otoczenia - dzielnicy Czułów w towarzystwie prowadzącego warsztaty fotografa i wspólne fotografowanie. Spośród wykonanych w czasie warsztatów prac - fotografii - zostaną wybrane najciekawsze, które będą prezentowane w czasie finałowej wystawy. 2.3.Konkurs dla mieszkańców Czułowa Uzupełnieniem działań warsztatowych przeznaczonych dla młodzieży będzie konkurs fotograficzny dla mieszkańców dzielnicy. Każdy mieszkaniec będzie mógł wziąć udział w konkursie i zaprezentować własne fotografie przedstawiające dzielnicę i jej mieszkańców. Najlepsze prace zasilą finalną wystawę prezentowaną w Muzeum Miejskim. 2.4. Prezentacja efektów Efekty warsztatów i konkursu zostaną zaprezentowane w czasie pokazów finałowych. Będą one miały dwie formy: 1. Wystawa w przestrzeni Muzeum Miejskiego - zaprezentowane zostaną fotografie uczestników warsztatów a także fotografie osób biorących udział w konkursie. 2. Prezentacja w przestrzeni publicznej (wystawa plenerowa bądź slide show). Możliwe będzie dalsze wykorzystanie wybranych prac, np. w formie: pocztówek, posterów, nadruków na koszulkach itp.
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- niewystarczająca albo mało trafna informacja i promocja projektu, - bariera mentalna potencjalnych uczestników utrudniająca decyzję o uczestnictwie w warsztatach (bariera będzie niwelowana przez zachęcanie uczestników w sposób bezpośredni: praca z ludźmi na osiedlu, kontakt bezpośredni), - brak sprzętu fotograficznego uczestników warsztatów (bariera udziału będzie niwelowana poprzez wypożyczenie odpowiedniego sprzętu uczestnikom), - bariera ekonomiczna (niwelowana przez zapewnienie bezpłatnych warsztatów), - bariera kulturowa (niwelowana przez zapewnienie przyjaznych i kompetentnych w kontakcie z młodzieżą prowadzących).

POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 19. CUS, nr 21. KULTURA OSIEDLA – OSIEDLE KULTURY.		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 5. MOSTY ZAMIAST MU-RÓW, nr 6. OSADA ZDROWO NA SPORTOWO, nr 8. POZNAJEMY OSADĘ, nr 9. RAZEM DLA OSADY! nr 10. RENOWACJA OSADY CZUŁÓW, nr 11. ROWEREM ŚLADAMI HISTORII, nr 12. WSPÓLNY OGRÓD MIEJSKI OSADA.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: kwiecień 2017		ZAKOŃCZENIE: wrzesień 2018
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 40.000,00		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: brak
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 0	ŚRODKI UE: 40.000,00	INNE: 0
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Aleksandra Matuszczyk, a.matuszczyk@muzeum.tychy.pl tel.: 881 087 690		
Nr 8			
ZGŁASZAJĄCY:	Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich oraz Wydział Informacji, Promocji i Współpracy z Zagranicą		
NAZWA PROJEKTU:	**POZNAJEMY OSADĘ** Realizacja działań promocyjno – informacyjnych o Osadzie w Czułowie		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Przestrzenie publiczne i obiekty użyteczności publicznej w Osadzie		
CEL PROJEKTU	Celem projektu jest wywołanie korzystnej zmiany w postrzeganiu osiedla Osada Fabryczna przez mieszkańców Tychów oraz przeciwdziałanie dalszej stygmatyzacji tego miejsca i jego mieszkańców. Projekt zakłada, że uda się to osiągnąć poprzez aktywizację mieszkańców Osady wokół działań związanych z promocją jej walorów, szczególnie walorów turystycznych i rekreacyjnych oraz poprzez poszerzenie dotychczasowej oferty turystycznej i rekreacyjnej osiedla. Założeniem projektu jest wpłynięcie na poprawę integracji Osady z innymi dzielnicami Tychów.		
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: *skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej. Oprócz tego przewiduje się ocenę wpływu poprzez następujące mierniki: 1. Poziom zadowolenia mieszkańców z jakości życia w mieście. 2. Poziom zadowolenia mieszkańców z jakości świadczonych usług		

	publicznych. 3. Liczba wydarzeń kulturalnych i sportowo- rekreacyjnych organizowanych w mieście. 4. Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury, sportu i rekreacji.
ZAKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	1. Korzystna zmiana w postrzeganiu Osady - poprawa opinii nt. atrakcyjności Osady jako miejsca mieszkalnego, rekreacyjnego i sprzyjającego turystyce. 2. Zwiększenie liczby osób zainteresowanych spędzaniem wolnego czasu w Osadzie. 3. Zwiększenie dbałości o osiedle i jego przestrzeń wśród mieszkańców. 4. Zmniejszenie aktów wandalizmu jako efekt uspołecznienia procesu renowacji przestrzeni. 5. Otwarcie Osady na integrację z mieszkańcami innych dzielnic i miast. SPOSÓB POMIARU REZULTATU: 1-2: Kwestionariuszowe badanie opinii. 3-4: Analiza porównawcza dokumentacji fotograficznej.
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Planowane przedsięwzięcie polega na realizacji kompleksowych działań informacyjno – promocyjnych w tyskiej dzielnicy Czułów Osada obejmujących: 1. Stworzenie oferty turystyczno-rekreacyjnej Osady. 2. Nawiązanie stałej współpracy z mediami (stworzenie oferty dla mediów, w tym wspólna organizacja wydarzeń, np. mecz piłkarski dziennikarze-mieszkańcy itp. na boisku wielofunkcyjnym). 3. Nawiązanie współpracy z instytucjami kultury (Muzeum Miejskim, Miejskim Centrum Kultury) i sportu (Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji), także z innych miast, np. Miastem Ogrodów z Katowic. Włączenie Osady w mapę imprez sportowych, kulturalnych, miejskich i subregionalnych. 4. Organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych na osiedlu Osada (mapping, koncerty na wolnym powietrzu, np. festiwal lokalnych grup młodzieżowych „Osadzeni" itp.). 5. Organizacja stałych działań edukacyjnych o charakterze kulturalnym, np. warsztaty edukacyjne. 6. Inwestycje w infrastrukturę rekreacyjną. 7. Organizacja festynów z rękodziełem lokalnym (współpraca ze świetlicą środowiskową przy ul. Katowickiej 229), angażującym mieszkańców Osady. 8. Organizacja wydarzeń dla młodzieży tyskiej. 9. Organizacja wystawy plenerowej „Papierowa historia Osady", we współpracy z właścicielem TOP S.A. 10. Organizacja konkursu wiedzy o Czułowie we współpracy z lokalną szkołą, przedszkolem i świetlicą środowiskową Twoimi Tychami (z wykorzystaniem mediów społecznościowych). 11. Działania PR: określenie / stworzenie wyróżników miejsca i informowanie o nich w nośnikach informacji miejskiej (np. mapa ścieżek rowerowych, www, media społecznościowe). 12. Zaangażowanie lokalnego radnego w działania aktywizujące lokalną społeczność.

<table>
<tr><td>OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:</td><td colspan="3">- brak środków finansowych na realizację programu promocyjnego Osada,
- brak lokalnego lidera koordynującego realizację zaplanowanych inicjatyw, a jednocześnie integrującego lokalną społeczność (pobudzanie aktywności społecznej),
- brak woli współpracy z miastem przez lokalną społeczność Osady.</td></tr>
<tr><td>POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH</td><td colspan="3">1. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017
2. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 rok
3. Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2015 rok,
4. Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020 +, W ramach „Strategii Rozwoju Miasta Tychy 2020 +”:
Cel strategiczny: Wysoka jakość życia mieszkańców
Cel operacyjny I.1. Podnoszenie jakości świadczonych usług publicznych
Cel operacyjny I.3. Rozwój form aktywnego spędzania wolnego Czasu
Cel strategiczny: Dobre warunki do rozwoju kapitału społecznego
Cel operacyjny II.1. Wzmacnianie rozwoju kapitału społecznego
Cel operacyjny II.2. Rozwój i promocja działań zapobiegających zjawisku wykluczenia społecznego
5. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020
6. Strategia Rozwoju Sportu Miasta Tychy na lata 2009-2015</td></tr>
<tr><td>POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:</td><td colspan="2">PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ:
nr 19. CUS,
nr 21. KULTURA OSIEDLA – OSIEDLE KULTURY,
nr 15. DZIEŃ SASIADA, oraz:
Projekt 9.1.6,
Projekty miejskie z działalności pożytku publicznego i wolontariatu.</td><td>POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI:
nr 5. MOSTY ZAMIAST MURÓW,
nr 6. OSADA ZDROWO NA SPORTOWO,
nr 7. PO CO NAM OBRAZY,
nr 9. RAZEM DLA OSADY!
nr 10. RENOWACJA OSADY CZUŁÓW,
nr 11. ROWEREM ŚLADAMI HISTORII,
nr 12. WSPÓLNY OGRÓD MIEJSKI OSADA.</td></tr>
<tr><td>PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:</td><td colspan="2">ROZPOCZĘCIE:
październik 2016</td><td>ZAKOŃCZENIE:
grudzień 2020</td></tr>
<tr><td>PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:</td><td colspan="2">CAŁKOWITY:
500 000,00</td><td>ŚRODKI PROJEKTODAWCY:
brak</td></tr>
<tr><td>SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:</td><td>BUDŻET JST:
100 000,00</td><td>ŚRODKI UE:
300 000,00</td><td>INNE: sponsorzy
100 000,00</td></tr>
<tr><td>OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:</td><td colspan="3">Anna Pniewska, Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich, Urząd Miasta Tychy, anna.pniewska@umtychy.pl, tel. 32 776 39 06</td></tr>
</table>

Nr 9	
ZGŁASZAJĄCY:	Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich
NAZWA PROJEKTU:	**RAZEM DLA OSADY!**
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Przestrzenie publiczne i obiekty użyteczności publicznej w Osadzie
CEL PROJEKTU	Celem projektu jest ustabilizowanie lokalnej społeczności Osady (zwiększenie kapitału społecznego mieszkańców tego osiedla). W Osadzie zdiagnozowano nagromadzenie problemów społecznych (większość osób została przesiedlona do Osady w wyniku eksmisji, przynosząc ze sobą wiele złych doświadczeń i nawarstwionych problemów). Osoby te w większości charakteryzują się małymi kompetencjami społecznymi, nie tworzą zwartej społeczności lokalnej i nie utożsamiają się z osiedlem, na którym mieszkają, chcąc jak najszybciej opuścić to miejsce. Mieszkańcom brakuje pozytywnych wzorców, brakuje też lokalnych liderów oraz stabilności i poczucia wspólnoty. Projekt zakłada, że ustabilizowanie lokalnej społeczności Osady będzie procesem, który rozpocznie się poprzez wyłonienie lokalnych liderów, a dzięki nim nastąpi zwiększenie poziomu partycypacji i aktywności obywatelskiej mieszkańców (wskutek podejmowania i realizację wspólnych inicjatyw społecznych oraz nawiązania pozytywnych relacji między mieszkańcami). Dlatego zostanie utworzony ośrodek wsparcia, który będzie koordynował i wspierał różne działania integracyjne, edukacyjne i animacyjne, podejmowane przez mieszkańców Osady. Wskutek realizacji projektu wzrośnie poczucie przynależności do danej społeczności i odpowiedzialności za procesy w niej zachodzące. Ze względu na to, że kapitał społeczny rozwija się w warunkach wzajemnego zaufania, dlatego ważnym elementem będzie integracja między mieszkańcami. Projekt, poprzez włączanie mieszkańców do życia społecznego dzielnicy, przyczyni się również do przeciwdziałania utrwalania się bezradności i pogłębiania marginalizacji społecznej wśród mieszkańców Osady.
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: s*kuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej. Oprócz tego przewiduje się pomiar wpływu poprzez miernik: liczbę rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej (spadek liczby takich rodzin).
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	1. Wyłonienie lokalnych liderów Osady. 2. Powstanie ośrodka wsparcia. 3. Wzrost aktywności społecznej mieszkańców Osady. 4. Poprawa funkcjonowania społecznego osób najbardziej wykluczonych społecznie i ich otoczenia. 5. Wzrost poziomu wiedzy i umiejętności wśród mieszkańców dzielnicy w obszarze przeciwdziałania zjawisku marginalizacji społecznej – wzrost kompetencji społecznych mieszkańców osiedla. 6. Wzrost dostępu do informacji służących przywróceniu samodzielności życiowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich oto-

	czenia. 7. Zmniejszenie się liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. SPOSÓB POMIARU REZULTATU: 1: Badania terenowe. 2: Dokumentacja (decyzja). 3-6: Poziom samooceny, deklarowany w badaniu kwestionariuszowym. 7: Dane administracyjne MOPS.
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Projekt rozpocznie się poprzez „działania przygotowujące", polegające na wyłonieniu lokalnych liderów. W ramach tych działań zostanie nawiązany kontakt z lokalnymi instytucjami: szkoła, kościół, dzielnicowy/straż miejska. Dodatkowo zostaną przeprowadzone pogłębione wywiady z mieszkańcami, mające na celu wyłonienie osób najbardziej zaangażowanych w życie Osady, posiadających uznanie wśród mieszkańców bądź wykazujących się potencjałem liderskim. Następnie zostanie nawiązany kontakt z tymi osobami i zachęcenie ich do włączenia się w działania projektowe, w tym pomoc przy organizacji lokalnego ośrodka wsparcia. Uruchomienie lokalnego ośrodka wsparcia, w którym odbędzie się koordynacja wszelkich pomysłów związanych z Osadą. Uruchomienie ośrodka nastąpi po modernizacji budynku, a do prac wykończeniowych przy remoncie budynku może zostać zaangażowana społeczność Osady poprzez np.: zastosowanie klauzul społecznych przy wyborze wykonawcy na remont i wykończenie lokalnego ośrodka wsparcia. Następnie osoby zaangażowane w remont ośrodka mogłyby się stać zalążkiem do stworzenia spółdzielni socjalnej remontowo-budowlanej. Lokalny ośrodek wsparcia mógłby realizować następujące przedsięwzięcia: 1. Poszukiwanie i szkolenie lokalnych liderów. 2. Organizowanie spotkań społeczności lokalnej (formalne i nieformalne). Spotkania tematyczne w lokalnym ośrodku wsparcia z np.: pracownikami urzędu miasta dot. planów Osady (planowanie przestrzenne, informacja nt. projektów na Osadzie - termomodernizacja) / pracownikami policji - dzielnicowego/itd. 3. Prowadzenie punktu informacji obywatelskiej. 4. Organizacja wydarzeń integracyjnych, kulturalnych i rekreacyjnych. Organizacja i współorganizacja we współpracy z organizacjami i instytucjami lokalnymi imprez integracyjnych, kulturalnych, sportowych, turystycznych. Tematyka eventów wypracowana wcześniej na warsztatach edukacji obywatelskiej i spotkaniach tematycznych, np.: dzień sąsiada, pikniki dla dzieci, Mikołaj, wigilia dla mieszkańców, itp. 5. Organizacja szkoleń i treningów umiejętności społecznych, w tym tworzenie i prowadzenie grup samopomocowych. 6. Prowadzenie działań edukacji ekonomicznej w różnej formie i poprawienie dostępu do wiedzy na temat usług finansowych i banko-

<table>
<tr><td></td><td colspan="3">wych, Biura Informacji Kredytowej, procedur egzekucyjnych, itd., w tym dla młodzieży.
7. Wsparcie edukacyjne grup obywatelskich w przygotowaniu projektów kulturalnych, społecznych, sportowych itp. Przygotowywanych do budżetu obywatelskiego bądź małych grantów.
8. Organizowanie wyjazdów studyjnych – „wycieczek integracyjno-edukacyjnych” – do innych miast, w którym istnieje podobna dzielnica.</td></tr>
<tr><td>OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:</td><td colspan="3">- brak odpowiedniego budynku albo lokalu na potrzeby lokalnego ośrodka wsparcia,
- brak gotowości współpracy ze strony lokalnej społeczności,
- duża rotacja mieszkańców Osady.</td></tr>
<tr><td>POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH</td><td colspan="3">1. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017
2. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 rok
3. Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2015 rok
4. Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020 +, a w jej ramach - CEL STRATEGICZNY II Dobre warunki do rozwoju kapitału społecznego
II.1. Wzmacnianie rozwoju kapitału społecznego
II.2. Rozwój i promocja działań zapobiegających zjawisku wykluczenia społecznego.
5. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020</td></tr>
<tr><td>POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:</td><td colspan="2">PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ:
nr 19. CUS
i Projekt 9.1.6 oraz
projekty miejskie z działalności pożytku publicznego i wolontariatu.</td><td>POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI:
nr 5. MOSTY ZAMIAST MURÓW,
nr 6. OSADA ZDROWO NA SPORTOWO,
nr 7. PO CO NAM OBRAZY,
nr 8. POZNAJEMY OSADĘ,
nr 10. RENOWACJA OSADY CZUŁÓW,
nr 11. ROWEREM ŚLADAMI HISTORII,
nr 12. WSPÓLNY OGRÓD MIEJSKI OSADA.</td></tr>
<tr><td>PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:</td><td colspan="2">ROZPOCZĘCIE: wrzesień 2017</td><td>ZAKOŃCZENIE: sierpień 2019</td></tr>
<tr><td>PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:</td><td colspan="2">CAŁKOWITY (szacunkowy):
950 000,00</td><td>ŚRODKI PROJEKTODAWCY: brak</td></tr>
<tr><td>SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:</td><td>BUDŻET JST:
0,00</td><td>ŚRODKI UE:
950 000,00</td><td>INNE:
Ew.: dotacja z fundacji Kronenberga</td></tr>
<tr><td>OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:</td><td colspan="3">Anna Pniewska, Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich, Urząd Miasta Tychy, e-mail: anna.pniewska@umtychy.pl, tel. 32 776 39 06</td></tr>
</table>

Nr 10	
ZGŁASZAJĄCY:	Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych Zakład Budżetowy w Tychach ul. Filaretów 31
NAZWA PROJEKTU:	**RENOWACJA OSADY CZUŁÓW**
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Osada w Czułowie, nieruchomości przy ul. Katowickiej nr: 223, 225, 227, 229, 231, 233, 235, 237 oraz 207 i 209.
CEL PROJEKTU	Celem projektu jest poprawienie warunków mieszkaniowych, wizerunku i atrakcyjności osiedla, podwyższenie potencjału lokalizacyjnego Osady i jej otoczenia.
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje trzeci cel programu rewitalizacji, zakładający: *zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji,* poprzez wykonanie renowacji zabudowy osiedla wraz z zagospodarowaniem i uporządkowaniem terenu przyległego oraz nową zabudowę mieszkaniową. Działania te są godne ze *Strategią Rozwoju Miasta Tychy 2020+* oraz z *Programem opieki nad zabytkami miasta Tychy na lata 2015-2018*. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.
ZAKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Renowacja przestrzeni i terenów zielonych, tj. zmodernizowanie i ocieplenie budynków osiedla, renowacja elewacji nieruchomości wraz z zagospodarowaniem terenu. POMIAR REZULTATU: - mierniki relacyjne, tj. zwiększenie udziału zmodernizowanych obiektów (lokali) w całkowitym zasobie Osady, - badanie opinii (sondaż wśród adresatów projektu).
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Renowację i realizację budynków poprzedzi opracowanie całościowej koncepcji zagospodarowania Osady i jej najbliższego sąsiedztwa. Prace nad koncepcją zostaną zainicjowane w ramach konsultacji Programu Rewitalizacji, a następnie będą kontynuowane w formule partycypacyjnej (z udziałem interesariuszy zmian w Osadzie). Działania renowacyjne w założeniach projektu obejmują następujący zakres rzeczowy: renowacja, termomodernizacja i modernizacja 10 nieruchomości budynkowych (mieszkalnych i niemieszkalnych) stanowiących własność Gminy Miasta Tychy. Zagospodarowanie terenu zewnętrznego poprzez budowę: ok.1500 m^2 dróg wewnętrznych i chodników, ok. 50 miejsc parkingowych, budowę lub odbudowę ok. 3 wiat śmietnikowych, 2 placów zabaw oraz nasadzenie roślinności. Projekt możliwy do realizacji etapami, tj. poszczególne budynki lub kilka budynków jednocześnie mogą być realizowane pojedynczo wraz z zagospodarowaniem terenu wokół nieruchomości (chodniki, parkingi, zieleń).
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- realizacja robót w obrębie budynków będzie wymagała czasowego przeniesienia mieszkańców do lokali zastępczych (co będzie stresujące, kłopotliwe oraz wydłuży w czasie osiąganie korzystnych społecznych zmian w Osadzie), - w celu zachowania zakładanego efektu końcowego konieczne będzie objęcie obszaru dozorem i monitoringiem (wpłynie to pozytywnie na komfort i bezpieczeństwo mieszkańców Osady i terenów sąsiednich) ale zwiększy koszty utrzymania.
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBO-	Projekt wynika z ustaleń Strategii Rozwoju Miasta Tychy 2020+, Programu opieki nad zabytkami miasta Tychy na lata 2015-2018 oraz Strategii Rozwoju Mieszkalnictwa Miasta Tychy na lata 2015-2020+.

WIĄZUJĄCYMI W TYCHACH			
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 3. RENOWACJA OSIEDLA A oraz projekt: „Termomodernizacja dzielnicy Osada w Tychach w ramach RPO WŚL 2014-2020”		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 5. MOSTY ZAMIAST MURÓW, nr 6. OSADA ZDROWO NA SPORTOWO, nr 7. PO CO NAM OBRAZY, nr 8. POZNAJEMY OSADĘ, nr 9. RAZEM DLA OSADY! nr 11. ROWEREM ŚLADAMI HISTORII, nr 12. WSPÓLNY OGRÓD MIEJSKI OSADA.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017		ZAKOŃCZENIE: 2020+
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 15 mln zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: brak
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 6 mln zł	ŚRODKI UE: 6 mln zł (RPO WSL, działanie 4.3)	INNE: 3 mln zł (dotacja z BGK albo wkład Funduszu Municypalnego).
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Teresa Janeczko – Dyrektor MZBM Agata Goc – Kierownik Działu Techniczno-Eksploatacyjnego mzbm.s@poczta.umtychy.pl , tel. 322274091		
Nr 11			
ZGŁASZAJĄCY:	Miejski Konserwator Zabytków		
NAZWA PROJEKTU:	**ROWEREM ŚLADAMI HISTORII** **Szlakiem od młyna do Papierni**		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Tereny wzdłuż ul. Katowickiej w Osadzie		
CEL PROJEKTU:	Trwałe zmiany struktury funkcjonalno-przestrzennej Osady poprzez wprowadzenie nowych, nietuzinkowych funkcji dla zwiększenie atrakcyjności lokalizacyjnej i wykreowanie nowego wizerunku tego miejsca w oparciu o jego walory historyczne i przyrodnicze. Projekt zakłada, że integrację (społeczną i urbanistyczną) Osady z pozostałą częścią miasta można osiągnąć poprzez krajobrazową przebudowę ulicy Katowickiej.		
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt przyczyni się do długofalowego przeciwdziałania kumulacji problemów społecznych oraz zwiększy walory funkcjonalno-przestrzenne obszaru rewitalizacji. Projekt eksponuje dziedzictwo i tradycje Osady, popularyzuje rower jako środek komunikacji, ale przede wszystkim tworzy zaplecze do rozwoju przemysłu rowerowego jako miejsca pracy (zainteresowanie podmiotów prywatnych) oraz tworzy bazę turystyki i komunikacji rowerowej, w kierunku Katowic. Tym samym projekt realizuje wszystkie 3 cele programu: 1. Skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar		

	rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych. 2. Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji. 3. Zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji. Pomiar i ocena wpływu projektu poprzez badania opinii użytkowników i opinii społecznej – w formie ankiety ewaluacyjnej, osobno dla każdego z wymienionych celów programu.	
ZAKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Nowe miejsca pracy i nowe miejsca do wypoczynku w Osadzie, zwiększenie liczby użytkowników tej części miasta. Zmiana postrzegania osiedla jako „getta" , integracja społeczna i urbanistyczna Osady z pozostałą częścią Czułowa i miasta. Pomiar rezultatu poprzez porównanie wielkości przed i po realizacji projektu: – liczba odwiedzających Osadę, – liczba miejsc pracy w Osadzie, – liczba imprez rowerowych w Osiedlu, – liczba utworzonych nowych miejsc pracy.	
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Adaptacja nieużytkowanych obiektów i terenów po-przemysłowych dla stworzenia funkcji usługowych związanych z dziedzictwem historycznym Osady: Muzeum Papieru oraz Centrum Cykloturstyki (turystyka rowerowa, technika rowerowa i produkcja rowerów na zamówienie, obsługa serwisowa, montaż, naprawa i renowacja rowerów – np. z wykorzystanie do tego celu terenu szybu wentylacyjnego kopalni). Projekt zakłada budowę nowych i renowację albo modernizację istniejących ścieżek rowerowych oraz ich powiązanie z miastem, realizację zaplecza dla turystyki rowerowej w postaci bazy biwakowej, sanitariatów, miejsca do grillowania i wędkowania itp. Adaptacja nieużytkowanego budynku na „żywe" muzeum eksponujące maszyny, tradycyjne i współczesne technologie przemysłu papierniczego oraz innowacyjne wykorzystanie papieru i tektury (np. meble, rowery, przyczepki transportowe, lampy, zabawki, naczynia itp.). Zakres rzeczowy projektu zostanie doprecyzowany i ustalony w koncepcji, o której mowa w opisie projektu Nr 10.	
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- brak społecznej akceptacji dla proponowanych zmian, - ograniczenia terenowo-prawne, - brak inwestorów, - trudności w nawiązania współpracy z partnerami z sektora prywatnego, - niedostateczne środki finansowe dla realizacji wszystkich elementów projektu, przez co rezultat nie spełni oczekiwań, - zbyt wolne tempo osiąganych rezultatów.	
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH	1. Strategia Rozwoju Miasta 2020+. 2. Strategia rozwoju mieszkalnictwa 2015-20120. 3. Strategia rozwiązywania problemów społecznych 2014-2020. 4. Program opieki nad zabytkami miasta Tychy 2015-2018.	
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 8. POZNAJEMY OSADĘ, nr 10. RENWACJA OSADY CZUŁÓW.	POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 5. MOSTY ZAMIAST MURÓW, nr 6. OSADA ZDROWO NA SPORTOWO, nr 7. PO CO NAM OBRAZY, nr 8. POZNAJEMY OSADĘ,

			nr 9. RAZEM DLA OSADY! nr 10. RENWACJA OSADY CZUŁÓW, nr 12. WSPÓLNY OGRÓD MIEJSKI OSADA.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017		ZAKOŃCZENIE: 2022
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY (wstępny szacunek): 13 000 000,00		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: brak
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 1 000 000,00	ŚRODKI UE: 5 000 000,00 np. z VIII osi POIŚ	INNE: wkład inwestycyjny partnera (partnerów): 7 000 0000 (np. Fundusz Municypalny BGK)
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Maria Bachniak, Miejski Konserwator Zabytków maria.bachniak@umtychy.pl, tel.: 503 083 626		
Nr 12			
ZGŁASZAJĄCY:	Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich Urzędu Miasta Tychy		
NAZWA PROJEKTU:	**WSPÓLNY OGRÓD MIEJSKI OSADA** Sposób na zbudowanie pozytywnego dialogu sąsiedzkiego.		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Przestrzenie publiczne i tereny wolne od zabudowy w północnej części jednostki Czułów i Zwierzyniec Zachodni – Osada		
CEL PROJEKTU	Celem projektu jest przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, dowartościowanie społeczności Osady oraz zwiększenie poczucia przynależności do wspólnoty poprzez utworzenie ogrodu miejskiego na terenie lub też w pobliżu Osady. Ponadto jego celem jest stworzenie wielofunkcyjnej przestrzeni - zarówno do rekreacji, jak i do zaznajamiania się z technikami stosowanymi w ogrodnictwie (i rolnictwie miejskim), co może korzystnie wpłynąć na sytuację ekonomiczną (dodatkowe dochody) mieszkańców, aktywizację zawodową (np. dzięki utworzeniu spółdzielni socjalnej) oraz urozmaicenie diety (zdrowa, organiczna żywność). Efektem ubocznym projektu, ale bardzo korzystnie wpływającym na środowisko naturalne dzielnicy będzie stworzenie nowych kanałów nawietrzających i zapobieganie powstawaniu smogu.		
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje 2 cele programu rewitalizacji. Cel społeczny programu rewitalizacji miasta Tychy (*skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych) poprzez* podniesienie jakości życia mieszkańców, aktywizację społeczną i pobudzenie samoorganizowania się społeczności Osady. Zaplanowane działanie wpłynie na zwiększenie poczucia wspólnoty mieszkańców Osady i rozwój pozytywnych relacji międzyludzkich, w tym szczególnie sąsiedzkich (wzrost więzi między mieszkańcami dzielnicy). A w dalszej perspektywie wpłynie pozytywnie na zatrzymanie odpływu mieszkańców z Osady. Ponadto projekt korzystnie wspomoże wszystkie pozostałe działania społeczne realizowane na Osadzie. Projekt dedykowany jest lokalnej społeczności Osady, jak i wszystkim mieszkańcom Czułowa i pozostałych osiedli Tychów. Cel drugi programu, który realizowany jest przez ten projekt to: *podnie-*		

	sienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji. Projekt wpłynie na realizację tego celu ponieważ zakłada, że działania zaplanowane w projekcie dostarczą możliwości podjęcia działalności zarobkowej, organizacji spółdzielni socjalnej lub samozatrudnienia. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej, dla każdego z celów programu.
ZAKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	REZULTAT: 1. Lepsza jakość życia w Osadzie – spadek poczucia wykluczenia lub marginalizacji u członków tej społeczności. 2. Zwiększona, różnorodna aktywność mieszkańców Osady wynikająca z kompetencji nabytych w projekcie. SPOSÓB POMIARU: 1.: - liczba osób objętych projektem; - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w projekcie deklarująca w badaniu opinii korzystną zmianę wywołaną projektem; 2.: - liczba projektów pochodnych – podjętych przez uczestników projektu lub partnerów społecznych (np. organizacje pozarządowe); - liczba zorganizowanych wspólnie przez mieszkańców Osady wydarzeń związanych z ogrodnictwem, ekologią, zdrowym odżywianiem (np. kiermasze przetworów, warsztaty, wyjazdy studyjne); - liczba osób, która po zakończeniu projektu rozpoczęła działalność w formie spółdzielni socjalnej.
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	W ramach projektu planuje się utworzenie wspólnotowego miejskiego ogrodu działkowego na osiedlu Osada. Będzie to obszar przestrzeni miejskiej przeznaczony pod ogrodniczą interwencję społeczności lokalnej (wspólna uprawa warzyw, owoców i kwiatów). Najważniejszą ideą planowanego przedsięwzięcia będzie integracja społeczności lokalnej tyskiej dzielnicy. Miejski ogród to sposób na aktywne i ciekawe spędzanie wolnego czasu poprzez stworzenie przyjaznego miejsca w przestrzeni miejskiej. Każdy chętny mieszkaniec Osady i nie tylko będzie mógł posadzić własne rośliny, które będzie pielęgnował, a następnie będzie mógł korzystać ze swoich plonów. W związku z utworzeniem wspólnotowego ogrodu działkowego, na terenie osiedla oraz boiska będą mogły być także organizowane tematyczne imprezy (np. mini targi, warsztaty czy prelekcje związane z ogrodnictwem, zdrowym stylem życia, ekologią). Zakres projektu obejmuje: 1. Dopracowanie koncepcji (ekologicznie uprawiany ogród), uszczegółowienie zakresu rzeczowego projektu oraz ustalenie sposobu korzystania z ogrodów we współpracy z mieszkańcami Osady (warsztaty , wyłonienie grupy inicjatywnej). Przedyskutowanie pomysłu na dyżurnego opiekującego się ogrodem, wybieranego spośród użytkowników ogrodu (czy w ogóle jest taka potrzeba, sposób wyboru dyżurnego, czas pełnienia obowiązku dyżurnego, jego zakres opieki ogrodem). 2. Przygotowanie projektu ogrodu za pomocą partycypacyjnej metody projektowej, zapewniającej mieszkańcom – przyszłym użytkownikom ogrodu - dobre warunki do uczestnictwa w jego tworzeniu. 3. Przeprowadzenie szkoleń edukacyjnych, warsztatów dla mieszkańców na temat ogrodów, ich projektowania i urządzania, uprawy ro-

	ślin(warzyw, kwiatów, krzewów), ich rodzajów oraz sposobu uprawy i ich pielęgnacji. 4. Przekształcenie nieużytków na przestrzeń społeczną przeznaczoną na utworzenie ogrodu miejskiego przy czynnym udziale chętnych mieszkańców. 5. Utworzenie wiaty na terenie ogrodu miejskiego, w której będzie przechowywany sprzęt ogrodniczy do pielęgnacji roślin oraz zagospodarowanie terenu ogrodu. 6. Pozyskanie sadzonek, nasion do uprawy od potencjalnych sponsorów. 7. Sadzenie i prowadzenie uprawy roślin w ogrodach przez użytkowników przy wsparciu lidera/ów oraz animatora. 8. Zatrudnienie lokalnych animatorów do wspierania działania ogrodu, nadzorowania, koordynowania projektu oraz organizowania i prowadzenia imprez tematycznych, również poza Osadą (np. propagowanie urban-gardening'u, akcje partyzantki ogrodniczej). 9. Promowanie idei wspólnotowych ogrodów miejskich, zaopatrujących szeroką grupę osób wspólnie pracujących w ogrodzie w świeże, wartościowe (organiczne) i lokalne produkty. 10. Organizowanie wycieczek edukacyjnych do profesjonalnych centrów ogrodniczych. 11. Nawiązanie współpracy z firmami zajmującymi się ogrodnictwem, w celu wymiany doświadczeń i możliwości przeprowadzenia praktycznych szkoleń dla przyszłych, potencjalnych członków spółdzielni socjalnych zajmujących się pielęgnacją ogrodów. 12. W przyszłości wspomaganie tworzenia spółdzielni socjalnych zajmujących się pielęgnacją ogrodów. 13. Organizowanie tematycznych imprez, takich jak mini targi, sezonowe kiermasze, warsztaty, festyny, wspólne pikniki, grille i warsztaty gotowania z sezonowych warzyw zebranych z wspólnego ogródka dla wszystkich mieszkańców (np.: promowanie zdrowego stylu życia oraz zdrowej żywności, mini targi Eco, festyn pn. „Dzień Dyni" wraz z warsztatami wycinania ('carving') w owocach i warzywach dla dzieci).
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- niedostatek przestrzeni miejskiej do przeznaczenia pod działkę, na której można byłoby utworzyć ogród miejski Osada, - nie znalezienie odpowiedniego jakościowo gruntu, nadającego się do utworzenia ogrodu, - brak środków finansowych na realizację projektu, w tym na utworzenie i utrzymanie funkcjonowania ogrodu, - brak chętnych mieszkańców do udziału w projekcie, - trudności w znalezieniu lokalnych liderów oraz animatorów, - znikome zainteresowanie ideą utworzenia ogrodu.
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH	1. Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020+. Projekt wpisuje się w cele i plany rozwoju społeczno-gospodarczego „Strategii Rozwoju Miasta Tychy 2020+", w następujące cele: - strategiczny nr I: Wysoka jakość życia mieszkańców poprzez cel operacyjny I.3. Rozwój form aktywnego spędzania wolnego czasu, - strategiczny nr II: Dobre warunki do rozwoju kapitału społecznego poprzez cele operacyjne: II.1. Wzmacnianie rozwoju kapitału społecznego oraz II.2. Rozwój i promocja działań zapobiegających zjawisku wyklu-

	czenia społecznego. 2. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017. 3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020.		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 1. BAZA - BANK AKTYWNYCH LUDZI MIASTA, nr 13. AKTYWNY JAWOREK, nr 15, DZIEŃ SASIADA, nr 22. RAZEM PO ZDROWIE.		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 5. MOSTY ZAMIAST MURÓW, nr 6. OSADA ZDROWO NA SPORTOWO, nr 7. PO CO NAM OBRAZY, nr 8. POZNAJEMY OSADĘ, nr 9. RAZEM DLA OSADY! nr 10. RENOWACJA OSADY CZUŁÓW.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: II kwartał 2017 r.		ZAKOŃCZENIE: III kwartał 2020 r.
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 500.000,00 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: brak
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 17.500,00 zł	ŚRODKI UE: 332.500,00 zł	INNE: 150.000,00 zł, na przykład zbiórki publiczne, Programy grantowe np.: „Nasz ogród społeczny" organizowany przez Green Cross Poland (granty n**a** stworzenie ogrodu społecznościowego - pakiet startowy)**,** LECHSTARTER organizowany przez Kompania Piwowarska S.A. (możliwość pozyskania następujących dofinansowań: mini granty: 25tyś.zł, granty: 100tyś.).
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Anna Pniewska, Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich, anna.pniewska@umtychy.pl, tel.: 32/776 39 06		
JEDNOSTKA NR 11: OSIEDLA H i Ł			
Nr 13			
ZGŁASZAJĄCY:	Wydział Planowania Przestrzennego i Urbanistyki		
NAZWA PROJEKTU:	**AKTYWNY JAWOREK**		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Teren Parku Jaworek pomiędzy: al. Bielską, ul. Jaśkowicką, ul. Stoczniowców 70, oznaczony działkami ewidencyjnymi nr: 1884/50; 1845/50; 4716/50		
CEL PROJEKTU:	Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej, wzbogacenie oferty spędzania wolnego czasu i pobudzenie integracji społecznej mieszkańców osiedli H i Ł.		
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt wpłynie na osiągnięcie dwóch celów programu. Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: *skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*., ponieważ przewiduje stworzenie warunków przestrzennych dla integracji społecznej mieszkańców podobszaru rewitalizacji. Projekt realizuje trzeci cel programu		

	rewitalizacji, zakładający: *zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji,* ponieważ zakres rzeczowy projektu przewiduje działania zwiększające atrakcyjności osiedleńczą podobszaru (osiedla H i Ł). Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.		
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Wytworzenie atrakcyjnej lokalnej przestrzeni publicznej, wypoczynku i rekreacji. Pomiar rezultatu poprzez: - wzrost ilości użytkowników Parku, w różnych grupach wiekowych, - ograniczenie depopulacji osiedli H i Ł (w oparciu o wskaźniki i w porównaniu do innych osiedli), - wzrost liczby uczestników imprez plenerowych organizowanych w Parku.		
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Kompleksowe zagospodarowanie Parku Jaworek – utworzenie tzw. Strefy Aktywności Sportowej z uwzględnieniem potrzeb różnych grup wiekowych, w tym m.in. mała architektura dla gier zespołowych np. stoliki do gry w szachy, bulle, tor dla rolkarzy, ścianka wspinaczkowa, ścianka do graffiti. Projekt zakłada urządzenie zieleni o różnych funkcjach krajobrazowych i użytkowych, realizacje sieci monitoringu CCTV oraz realizację uzbrojenia terenu dla organizacji imprez okolicznościowych, w tym: kina plenerowego, organizacji imprez okolicznościowych, np.: „Dni Osiedla H i Ł", czy „Święta Sąsiada" [zobacz: projekt Nr 15] oraz udostepnienie darmowego dostępu do Internetu (publiczny hot-spot).		
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obejmującego Park Jaworek w Tychach, - ograniczone środki finansowe, - brak akceptacji przez społeczność osiedli dla proponowanych zmian w Parku Jaworek.		
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH	1. Strategia Rozwoju Miasta 2020+. 2. Strategia rozwiązywania problemów społecznych 2014-2020. 3. Miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obejmującego Park Jaworek w Tychach. 4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Tychy.		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 12. WSPÓLNY OGRÓD MIEJSKI OSADA, nr 21. KULTURA OSIEDLA – OSIEDLE KULTURY, nr 22. RAZEM PO ZDROWIE.		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 14. BAZA I PORTAL TYSKICH NGO, nr 15. DZIEŃ SĄSIADA.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2018		ZAKOŃCZENIE: 2020
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 12 704 670 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: brak
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 12 704 670 zł	ŚRODKI UE: nie przewiduje się aplikacji	INNE: 0

OSOBY DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Michał Szudarski, Wydział Planowania Przestrzennego i Urbanistyki, michal.szudarski@umtychy.pl, tel. 32 776 37 01
Nr 14	
ZGŁASZAJĄCY:	Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia
NAZWA PROJEKTU:	**BAZA I PORTAL TYSKICH NGO**
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Osiedla H i Ł, następnie osiedla: N i O (oraz kolejne).
CEL PROJEKTU	Celem projektu jest aktywizacja społeczna i obywatelska, zwiększenie uczestnictwa mieszkańców obszaru rewitalizacji w życiu lokalnych społeczności poprzez ułatwienie komunikacji między mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi a Urzędem. Celem jest również promocja trzeciego sektora w Tychach, pomoc w nawiązaniu kontaktów z innymi NGO, oraz ułatwienie podejmowania współpracy. Portal (Mapa) NGO jest bazą organizacji pozarządowych działających na rzecz mieszkańców miasta Tychy i posiadających siedzibę w Tychach.
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: *skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Zwiększenie znajomości tyskich NGO przez mieszkańców, wzrost integracji wewnątrz-sektorowej, monitorowanie aktywności i działalności tyskich organizacji. POMIARU REZULTATU: - zmiana w strukturze uzyskanych odpowiedzi (uliczne badanie ankietowe). - wzrost ilości projektów zgłaszanych przez organizacje społeczne w ramach PWZP, działających w obszarze rewitalizacji.
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	1. Nawiązanie współpracy pozafinansowej z sektorem biznesu (firma z branży informatycznej), celem wspólnego przygotowania portalu (bazy/mapy). 2. Projekt elektronicznego portalu (bazy/mapy) tyskich NGO, 3. Zebranie aktualnych danych na temat organizacji posiadających siedzibę w Tychach, we współpracy z Wydziałem Spraw Obywatelskich. 4. Organizacja kampanii informacyjnej dotyczącej powstawania bazy/mapy celem dotarcia do mniej aktywnych organizacji, które dotychczas nie nawiązały współpracy z Wydziałem Spraw Społecznych i Zdrowia. 5. Stałe poszerzanie i uaktualnianie bazy/mapy, ze względu na specyfikę III sektora.
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- brak środków finansowych na sfinansowanie bazy i kampanii, - brak bieżącej aktualizacji danych.
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBO-	1. Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020 +, a w ramach niej: CEL STRATEGICZNY II Dobre warunki do rozwoju kapitału społecznego, II.1.: Wzmacnianie rozwoju kapitału społecznego.

WIĄZUJĄCYMI W TYCHACH	2. Program Współpracy Miasta Tychy z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2016.		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 1. BAZA, oraz inne projekty miejskie z działalności pożytku publicznego i wolontariatu.		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 13. AKTYWNY JAWOREK, nr 15. DZIEŃ SĄSIADA.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: marzec 2017		ZAKOŃCZENIE: grudzień 2017 (dotyczy budowy bazy i jej upublicznienia- udostepnienia).
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY (szacunkowy): 15 000,00		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: wkład niepieniężny – praca, baza danych administracyjnych itp. 50%
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: bez angażowania pieniężnych środków publicznych – partnerstwo z sektorem prywatnym, w tym z przedsiębiorstwami.	ŚRODKI UE: nie przewiduje się aplikowania o środki unijne	INNE: wkład pieniężny i niepieniężny partnera (podmiotu prawnego – przedsiębiorcy bądź organizacji społecznej) - 50%
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Agata Gasz-Solik, Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Urząd Miasta Tychy, agata.gasz@umtychy.pl , tel.: 032 776 35 08		
Nr 15			
ZGŁASZAJĄCY:	Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich oraz Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia		
NAZWA PROJEKTU:	**DZIEŃ SĄSIADA**		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Przestrzenie publiczne na terenie osiedli N i O oraz H i Ł		
CEL PROJEKTU	Celem projektu jest aktywizacja i pobudzenie społeczności lokalnej, międzypokoleniowej integracji sąsiedzkiej oraz zwiększenie poziomu kapitału społecznego poprzez promowanie wśród mieszkańców innowacyjnych form aktywności w życiu lokalnym oraz wspieranie i wzmacnianie oddolnych inicjatyw na rzecz mieszkańców. Projekt ma również pomóc w samoorganizacji, w nawiązaniu kontaktów z innymi mieszkańcami, zaoferować wsparcie w działaniu - „jak się zorganizować, żeby coś zorganizować?" - nauka samoorganizacji, wyłaniania lokalnych liderów, działania promujące organizowanie się społeczności osiedli.		
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: *skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.		
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Zwiększenie integracji mieszkańców osiedla z różnych grup wiekowych, aktywizacja na rzecz samopomocy sąsiedzkiej, monitorowanie przestrzeni publicznych i pobudzanie społecznego zaangażowania w sferze bezpieczeństwa publicznego. SPOSÓB POMIARU REZULTATU:		

	- wzrost ilości wydarzeń sąsiedzkich i osiedlowych, - poprawa oceny poziomu bezpieczeństwa na terenie osiedla (na podstawie wyników kwerendy – uliczne badanie sondażowe).	
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Działania zakładają stworzenie warunków do stymulowania samoorganizacji społeczności lokalnej na osiedlu H i Ł oraz N i O, poprzez: 1. Organizację corocznej sąsiedzkiej imprezy międzypokoleniowej, której organizacja będzie sfinansowana z budżetu jst w postaci np.: tzw. „małego grantu" (do 20 tyś. zł na każdy podobszar programu rewitalizacji). O dotację będą mogły się ubiegać również grupy nieformalne (np. grupa sąsiadów). Dotacja będzie miała na celu stworzenie 'eventu' – oryginalnego wydarzenia integrującego społeczność lokalną – organizacji małych osiedlowych imprez kulturalnych czy sportowych (np. rekreacja na wolnym powietrzu, wspólne oglądanie projekcji filmowych, wspólne grillowanie itp.), które byłby również okazją do zawierania znajomości z innymi osobami z osiedla. Ideą dotacji nie będzie narzucanie sztywnego programu imprezy, po to, żeby mieszkańcy sami mogli wypracować wspólny pomysł na imprezę sąsiedzką. 2. Organizacja spotkań tematycznych np.: ze Strażą Miejską nt. bezpieczeństwa, Strażą Pożarną, Sanepidem, itp.) w kontekście organizacji imprez oraz bezpieczeństwa na terenie osiedli. 3. Organizacja warsztatów dla mieszkańców z pisania wniosków na działania społeczne, pozyskiwania funduszy zewnętrznych na działania sąsiedzkie, a także warsztaty z samoorganizacji sąsiedzkiej (np. jak zorganizować imprezę plenerową). 4. Organizacja kampanii społecznej dotyczącej samoorganizacji się mieszkańców. Kampania społeczna zorganizowana zostanie przez Urząd Miasta, mając na celu zwrócenie uwagi na korzyści ekonomiczne, społeczne i inne (np. bezpieczeństwa), płynące z sąsiedzkiej samoorganizacji.	
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- brak środków finansowych na przeprowadzenie kampanii społecznej, - brak środków finansowych na cykliczne przyznawanie dotacji na imprezy sąsiedzkie.	
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH	1. Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020 +, a w niej realizuje: CEL STRATEGICZNY I Wysoka jakość życia mieszkańców I.3. Rozwój form aktywnego spędzania wolnego czasu CEL STRATEGICZNY II Dobre warunki do rozwoju kapitału społecznego II.1. Wzmacnianie rozwoju kapitału społecznego. 2. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017 3. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 rok 4. Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2015 rok 5. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020.	
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 1. BAZA oraz inne projekty miejskie z działalności pożytku publicznego i wolontariatu. nr 12. WSPÓLNY OGRÓD MIEJSKI	POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 13. AKTYWNY JAWOREK, nr 14. BAZA I PORTAL TYSKICH NGO nr 16. CIĄG PIESZO-ROWEROWY nr 17. ZIELONA OŚ – CENTRUM

	OSADA		nr 18. ZIELONA OŚ – OSIEDLA N i O.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: marzec 2017		ZAKOŃCZENIE: grudzień 2020
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 160 000,00 (40 tyś. rocznie)		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: brak
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 160 000,00	ŚRODKI UE: nie przewiduje się aplikacji	INNE: dodatkowe – np. od sponsorów lub darczyńców
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Anna Pniewska, Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich, anna.pniewska@umtychy.pl tel.: 32 776 39 06		

JEDNOSTKA NR 11: OSIEDLA O i N

Nr 16	
ZGŁASZAJĄCY:	Miasto Tychy - Miejski Zarząd Ulic i Mostów w Tychach, ul. Budowlanych 59
NAZWA PROJEKTU:	**CIĄG PIESZO – ROWEROWY**
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Tychy, pasaż pieszo-rowerowy pomiędzy ul. Dmowskiego i Armii Krajowej, w bieżącym etapie odcinek od budynku przy ul. Nałkowskiej 48 do tunelu pod ul. Armii Krajowej
CEL PROJEKTU :	Celem opracowania jest przywrócenie utraconych oraz nadanie nowych wartości przestrzennych, technicznych, funkcjonalnych i społecznych w przedmiotowym obszarze, tak aby stworzyć miejsce bezpieczne komunikacyjnie oraz przyjazne dla wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców osiedla N.
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje trzeci cel programu rewitalizacji, zakładający: *zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji, ponieważ* Jedną ze zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych na wyznaczonym w Programie Rewitalizacji obszarze miasta Tychy jest wskazywana przez mieszkańców potrzeba dostosowania przestrzeni publicznych do potrzeb użytkowych mieszkańców w różnych grupach wiekowych. Podejmowane w ramach projektu działania stanowić będą dopełnienie kompleksowego Programu Rewitalizacji podejmowanego na wyznaczonym obszarze zdegradowanym miasta Tychy. Wpływ projektu na realizację w/w celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.
ZAKŁADANY PRODUKT I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO PRODUKTU:	Długość odcinka przewidzianego do remontu to około 660 mb. Sposób pomiaru rezultatu – pomiar powykonawczy bezpośrednio w terenie.
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Przedmiotem opracowania jest modernizacja nawierzchni pasażu pieszo-rowerowego pomiędzy ulicami Dmowskiego, a ul. Armii Krajowej w Tychach, wraz z remontem jego odwodnienia, oświetlenia oraz uzupełnieniem o elementy małej architektury takie jak ławki, kosze na śmieci, stojaki rowerowe. Przyjęto jednolitą szerokość pasażu 6,5m przeznaczając jego południową część o szerokości 2,5m na ścieżkę rowerową, a pozostałe 4m na chodnik; zróżnicowano nawierzchnię ciągu: asfaltową dla rowerów i brukowaną dla pieszych; przecięcie osi głównego ciągu N-O z „zieloną osią” N-S zaakcentowano okrągłym placykiem z klombem

	w środku; remont oświetlenia zakłada wymianę i uzupełnienie latarni z ujednoliceniem ich rozstawu; pozostawiono ich lokalizację jedynie po północnej stronie chodnika; remont odwodnienia zakłada przełożenie wpustów z korektą do nowej niwelety nawierzchni i lokalizacji tuż przy krawężniku; zakłada się też korektę niwelety licznych dochodzących ścieżek bocznych z przełożeniem nawierzchni ich końcowych fragmentów; uzupełnione będą ławki (w zatoczkach), kosze na śmieci i dodane stojaki na rowery.		
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	Niewystarczające środki finansowe na zrealizowanie kompletnego zadania.		
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH	Planowane przedsięwzięcie jest spójne z założeniami strategii rozwoju miasta Tychy 2020+. Projekt ten uwzględnia przecięcie się z planowaną na terenie miasta Tychy budową tzw. „osi zielonej" biegnącej w kierunku północno - południowym. Skrzyżowanie z „osią zielona' zostało zaakcentowane wykonaniem placu w kształcie ronda.		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 15. DZIEŃ SĄSIADA, nr 17. ZIELONA OŚ – CEN-TRUM nr 18. ZIELONA OŚ – OSIEDLA N i O.		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 14. BAZA I PORTAL TYSKICH NGO, nr 15. DZIEŃ SĄSIADA, nr 17. ZIELONA OŚ – CENTRUM nr 18. ZIELONA OŚ – OSIEDLA N i O.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: maj 2016		ZAKOŃCZENIE: październik 2016
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 2 000 000,00zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 1 600 000,000
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 0	ŚRODKI UE: 400 000,00zł	INNE: 0
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Joanna Widlok, j.widlok@mzuim.tychy.pl 32/227-70-06 lub 07 wew. 24		
Nr 17			
ZGŁASZAJĄCY:	Wydział Planowania Przestrzennego i Urbanistyki		
NAZWA PROJEKTU:	**ZIELONA OŚ - CENTRUM**		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Teren pomiędzy al. Jana Pawła II a ul. Nałkowskiej, oznaczony działkami ewidencyjnymi nr: 2323/83, 2324/83, 2325/83, 2266/83		
CEL PROJEKTU	Celem projektu jest uzupełnienie deficytów funkcjonalno-przestrzennych podobszaru - realizacja reprezentacyjnej przestrzeni publicznej dostosowanej do organizacji imprez okolicznościowych i aktywności gospodarczej ludności. Promocja Osi Zielonej jako elementu kompozycji i tożsamości Miasta Tychy.		
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY	Wzrost atrakcyjności obszaru Centrum poprzez wykreowanie walorów funkcjonalno-przestrzennych, a także wzrost atrakcyjności środowiska zamieszkania osiedli N i O. Podniesienie aktywności gospodarczej poprzez poprawę atrakcyjności inwestycyjnej terenów przyległych do Osi		

TEGO WPŁYWU:	Zielonej. Stworzenie warunków do integracji społecznej. Ocena „wpływu" zrealizowana na podstawie: Ankietowego badania poziomu zadowolenia użytkowników przestrzeni miejskiej i podmiotów gospodarczych Przyrost powierzchni zabudowy Centrum, w tym zwłaszcza zabudowy usługowej.		
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Urządzenie i uporządkowanie niezagospodarowanego terenu w centralnej części miasta oraz wzrost atrakcyjności Centrum Miasta Tychy wyrażony poprzez: • wzrost liczby użytkowników Centrum (ocena ex-ante i ex-post), • wzrost liczby użytkowników Osi Zielonej (ocena ex-ante i en-post), • zwiększenie liczby punktów usługowych w Centrum Miasta Tychy (ocena ex-ante i ex-post, • ograniczenie depopulacji osiedli N i O (ocena ex-ante i ex-post), • liczba wydarzeń kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych organizowanych w "Zielonej Osi" (ocena ex-ante i ex-post).		
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Projekt architektoniczny wyłoniony w drodze konkursu, poprzedzony spotkaniem warsztatowym z mieszkańcami. Obiekty małej architektury o wysokim standardzie, w tym: rzeźby plenerowe, aleja piesza, ścieżki rowerowe, publiczny plac pieszy, fontanna, ławki, oświetlenie, stojaki na rowery. Zieleń urządzona, w tym szpalery drzew. Publiczny dostęp do Internetu (publiczny hot-spot) i monitoring terenu. Uzbrojenie terenu pod imprezy okolicznościowe w tym: kino i wystawy plenerowe.		
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- niedogodna struktura własności terenu, - ograniczenia finansowe, - ograniczenie prawne - brak uchwalonego planu miejscowego, - brak konsensusu społecznego dotyczącego kierunków zagospodarowania Osi Zielonej.		
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH	1. Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru centrum Miasta Tychy – etap I; 2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Tychy; 3. Krajowa Polityka Miejska 2023.		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 4. UNIKATOWE TYCHY - OSIEDLE A PRZYJAZNE MŁODYM TWÓRCOM, nr 18. ZIELONA OŚ – OSIEDLA N i O, oraz włączenie Osi Zielonej do szlaku „Od socrealizmu do postmodernizmu".		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 15. DZIEŃ SĄSIADA, nr 18. ZIELONA OŚ – OSIEDLA N i O, oraz włączenie Osi Zielonej do szlaku „Od socrealizmu do postmodernizmu".
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017		ZAKOŃCZENIE:2019
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 3 731 775 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: brak
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 3 731 775, 00 zł	ŚRODKI UE: nie przewiduje się aplikacji	INNE: 0

OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Magdalena Zdebel, Wydział Planowania Przestrzennego i Urbanistyki, magdalena.zdebel@umtychy.pl tel.: 32 776 37 01
Nr 18	
ZGŁASZAJĄCY:	Wydział Planowania Przestrzennego i Urbanistyki
NAZWA PROJEKTU:	**ZIELONA OŚ – OSIEDLA N I O**
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Teren pomiędzy ul. Nałkowskiej al. Piłsudskiego, oznaczony działkami ewidencyjnymi nr: 1959/83, 1958/83, 1957/83.
CEL PROJEKTU	Celem projektu jest zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej podobszaru, poprawę walorów funkcjonalno-przestrzennych i stworzenie warunków przestrzennych dla integracji społecznej (w szczególności dla mieszkańców osiedli N i O i osób starszych) jak również promocja Osi Zielonej jako elementu kompozycji i tożsamości Miasta Tychy.
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje dwa cele programu rewitalizacji. Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: s*kuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*, ponieważ przewiduje stworzenie lepszych warunków przestrzennych dla integracji społecznej mieszkańców podobszaru rewitalizacji. Projekt realizuje trzeci cel programu rewitalizacji, zakładający: *zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji, ponieważ jego zakres rzeczowy zwiększa walory funkcjonalne i a*trakcyjności osiedli N i O. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Poprawa walorów użytkowych i estetycznych terenów zieleni w centralnej części miasta - wzrost atrakcyjności Osi Zielonej, wyrażone poprzez: - wzrost liczby użytkowników terenów zieleni – Osi Zielonej (ocena ex-ante i ex-post), - ograniczenie depopulacji osiedli N i O (ocena ex-ante i ex-post), - liczba wydarzeń kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych organizowanych lub zgłaszanych przez mieszkańców lub spółdzielnie (ocena ex-ante i ex-post).
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Projekt architektoniczny wyłoniony w drodze konkursu, poprzedzony spotkaniem warsztatowym z mieszkańcami. Uzupełnienie terenów zieleni urządzonej o obiekty małej architektury o wysokim standardzie, w tym np.: rzeźby plenerowe, aleja piesza, ścieżki rowerowe, ławki, oświetlenie, stojaki na rowery. Publiczny dostęp do Internetu (publiczny hotspot) i monitoring terenu.
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	Ograniczenia finansowe. Brak konsensusu społecznego dotyczącego kierunków zagospodarowania Osi Zielonej.
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH:	1. Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru centrum Miasta Tychy – etap I; 2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Tychy.

POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 4. UNIKATOWE TYCHY - OSIEDLE A PRZYJAZNE MŁODYM TWÓRCOM, nr 17. ZIELONA OŚ – CENTRUM, oraz włączenie Osi Zielonej do szlaku „Od socrealizmu do postmodernizmu”.		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 15. DZIEŃ SĄSIADA, nr 17. ZIELONA OŚ – OSIEDLA N i O, oraz włączenie Osi Zielonej do szlaku „Od socrealizmu do postmodernizmu”.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2018		ZAKOŃCZENIE: 2020
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 3 109 175,00zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: brak
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 3 109 175,00zł	ŚRODKI UE: nie przewiduje się aplikacji	INNE: 0
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Magdalena Zdebel, Wydział Planowania Przestrzennego i Urbanistyki, magdalena.zdebel@umtychy.pl tel.: 32 776 37 01		
CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI – JEDNOSTKI NR 1,6,11,16.			
Nr 19			
ZGŁASZAJĄCY:	Wydział Rozwoju Miasta I Funduszy Europejskich		
NAZWA PROJEKTU:	**CENTRUM USŁUG SPOŁECZNOŚCIOWYCH**		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Miasto Tychy – ze szczególnym uwzględnieniem osiedla A, Czułowa i Zwierzyńca Zachodniego, osiedla H i Ł, osiedla O i N.		
CEL PROJEKTU:	Celem projektu jest przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego osób starszych i niepełnosprawnych zamieszkujących miasto Tychy, w tym w szczególności na obszarach rewitalizacji poprzez: - ich aktywizację społeczną, kulturalną, edukacyjną, - budowanie lokalnej sieci wsparcia dla osób starszych i ich rodzin, - podniesienie dostępności i jakości usług społecznych, - wspieranie mieszkalnictwa chronionego dla osób starszych, - tworzenie sąsiedzkich form samopomocy poprzez aktywizację społeczną środowisk lokalnych, - wspieranie integracji społecznej i indywidualnej identyfikacji ze społecznością lokalną poprzez budowanie poczucia przynależności do wspólnoty, - wspieranie aktywizacji zawodowej osób starszych (praca dorywcza) oraz osób będących opiekunami osób niesamodzielnych, - niwelowanie problemu wykluczenia cyfrowego wśród seniorów, - promocję i koordynację polityki senioralnej na obszarach rewitalizacji.		
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: *skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*, ponieważ przewiduje dostarczenie mieszkańcom obszaru rewitalizacji dotąd niedostępnych usług społecznych. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.		

ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	REZULTAT: 1. Udostępnienie trwałej , skutecznej formy wsparcia słabszych grup społecznych miasta. 2. Wsparcie seniorów i osób niepełnosprawnych borykających się z trudnościami życiowymi i zamieszkujących obszar rewitalizacji. SPOSÓB POMIARU: 1.: - liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu, - liczba osób wsparta w projekcie, - liczba osób korzystających z usług CUS-u, 2.: - liczba seniorów mieszkających w obszarze rewitalizacji korzystających z porad, - liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających z mieszkań chronionych.
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Projekt zakłada utworzenie w Tychach Centrum Usług Społecznościowych zapewniającego wsparcie seniorom (osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60 +) poprzez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji (oferta edukacyjna, kulturalna, rekreacyjna, opiekuńcza), w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej usługi w zakresie aktywności ruchowej. W ramach projektu przewiduje się udostępnienie seniorom infrastruktury pozwalającej na aktywne spędzanie wolnego czasu, a także zaktywizowanie i zaangażowanie osób starszych w działania samopomocowe oraz na rzecz środowiska lokalnego. Planowane przedsięwzięcie jest odpowiedzią na obserwowane od lat zmiany w strukturze demograficznej (tj. rosnący udział osób starszych w ogólnej liczbie mieszkańców miasta) oraz wydłużającą się długość życia mieszkańców. Podstawowy zakres usług świadczonych przez CUS obejmować będzie, między innymi, następujące usługi: edukacyjne, kulturalno – oświatowe, sportowo – rekreacyjne, aktywizujące społecznie (np. wolontariat międzypokoleniowy) i rehabilitacyjne. Centrum Usług Społecznościowych będzie prowadziło działania na terenie miasta Tychy, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców osiedla A, H i Ł, O i N oraz Czułowa i Zwierzyńca Zachodniego. Ponadto będzie wspierało funkcjonowanie sektora organizacji pozarządowych [zobacz: opis projektu Nr 1 i 14]. W ramach projektu planuje się także utworzenie w obszarze rewitalizacji mieszkań chronionych dla seniorów.
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- brak środków finansowych na realizację projektu, - ryzyko zbyt małej liczby osób zainteresowanych proponowanym wsparciem.
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH:	Projekt wpisuje się w cele i plany rozwoju społeczno-gospodarczego ustalone w „Strategii Rozwoju Miasta Tychy 2020+”, a konkretnie realizuje następujące cele: - strategiczny nr I: *Wysoka jakość życia mieszkańców,* poprzez cel operacyjny I.3. Rozwój form aktywnego spędzania wolnego czasu, - strategiczny nr II: *Dobre warunki do rozwoju kapitału społecznego,* poprzez cele operacyjne: II.1. Wzmacnianie rozwoju kapitału społecznego oraz II.2. Rozwój i promocja działań zapobiegających zjawisku wykluczenia społecznego.

	Projekt realizuje ustalenia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015-2017" oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020.		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE: nr 1. BAZA, nr 5. MOSTY ZAMIAST MURÓW, nr 4. UNIKATOWE TYCHY, nr 12.WSPÓLNY OGRÓD MIEJSKI OSADA oraz innymi potencjalnymi projektami realizowanymi w celu: - wzmacniania potencjału społeczności lokalnych na obszarze proponowanym do rewitalizacji, - rozwoju usług społecznych na obszarze proponowanym do rewitalizacji.		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI LUB GRUPĘ DOCELOWĄ: poprzez miejsce realizacji (tj. przestrzenne rozmieszczenie grupy docelowej – mieszkańców obszaru rewitalizacji), projekt jest intencyjnie powiązany, (jako „systemowy') z wszystkimi projektami realizowanymi w obszarze rewitalizacji (jednostki nr 1, 6, 11, 16). Projekt jest dopełnieniem projektu „Wszyscy razem - kompleksowy program wzmacniania potencjału społeczno-zawodowego mieszkańców tyskiej dzielnicy Osada".
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: II kwartał 2017		ZAKOŃCZENIE: II kwartał 2020
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 1 700 000 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 0
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 120 000,00 zł	ŚRODKI UE: 1 580 000zł	INNE:0
OSOBY DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Magdalena Ziętek-Pierzchała, magdalena.zietek@umtychy.pl, 32 776 39 07		
Nr 20			
ZGŁASZAJĄCY:	Powiatowy Urząd Pracy w Tychach		
NAZWA PROJEKTU:	**JAK SZUKAĆ PRACY**		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Siedziba Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach oraz różne miejsca w obszarze proponowanym do rewitalizacji (tj. miejsca realizacji zakresu rzeczowego projektu).		
CEL PROJEKTU	Zaoferowanie kompleksowego wsparcia dla bezrobotnych mieszkańców obszaru rewitalizacji w poszukiwaniu zatrudnienia lub podejmowaniu działalności gospodarczej.		
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt wpływa na osiągnięcie dwóch celów programu rewitalizacji. Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: s*kuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych,* ponieważ działania przewidziane w projekcie będą przeciwdziałać zidentyfikowanym problemom społecznym ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji, w tym poprzez m.in. warsztaty z poszukiwania pracy, poruszania się po		

	rynku pracy, przygotowania dokumentów aplikacyjnych, wyszukiwania ofert, przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej itd. Projekt realizuje również drugi cel programu rewitalizacji, zakładający: *podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji*, ponieważ przewiduje dostarczanie usług korzystnie wpływających na możliwości podjęcia działalności gospodarczej przez mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wpływ projektu na realizację celów programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.	
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Rezultaty: - nabycie umiejętności aktywnego poszukiwania pracy w tym z wykorzystaniem komputera, - wzrost motywacji do powrotu na rynek pracy - poznanie zasad zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej. Pomiar rezultatu poprzez następujące wskaźniki: - liczba osób uczestniczących w zajęciach z zakresu grupowej informacji i porady zawodowej, - liczba osób, które zakończyły udział w zajęciach z zakresu grupowej informacji i porady zawodowej, - liczba osób, u których nastąpił wzrost umiejętności aktywnego poszukiwania pracy, motywacji do powrotu na rynek pracy, poznanie zasad zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, - liczba osób, u których nastąpił wzrost wiedzy z zakresu zasad zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej.	
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	W odpowiedzi na zidentyfikowane potrzeby mieszkańców osiedli w obszarze rewitalizacji osoby rejestrujące się w PUP Tychy zostaną objęte wsparciem w formie poradnictwa zawodowego, którego celem jest: - dostarczenie wiedzy i wykształcenie umiejętności przydatnych w aktywnym poszukiwaniu pracy z wykorzystaniem komputera, - wywołanie wzrostu motywacji do powrotu na rynek pracy, - dostarczenie wiedzy i umiejętności przydatnych w zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej. Zajęcia realizowane będą w siedzibie PUP Tychy i w innych miejscach (w obszarze rewitalizacji) a prowadzone będą przez wykwalifikowanych doradców zawodowych. Zajęcia poprzedzone zostaną identyfikacją potrzeb osoby bezrobotnej dokonanej przez doradcę klienta i zaplanowane w Indywidualnym Planie Działania. Program zajęć zostanie opracowany wyłącznie na potrzeby ww. grupy w oparciu o zidentyfikowane potrzeby.	
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- nieumiejętność obsługi komputera, - niska motywacja tej grupy osób do udziału w procesie aktywizacji, - wstąpienie obiektywnych okoliczności po stronie osób bezrobotnych, powodujących brak możliwości udziału w zajęciach (absencja chorobowa, sytuacje losowe).	
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH	1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020, 2. Plan działalności PUP Tychy na rok 2016.	
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE: nr 5. MOSTY ZAMIAST MURÓW, nr 9. RAZEM DLA OSADY, nr 12. WSPÓLNY OGRÓD MIEJ-	POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI LUB GRUPĘ DOCELOWĄ: poprzez przestrzenne rozmieszczenie grupy docelowej – mieszkańców obszaru rewita-

	SKI OSADA, oraz: I. inne projekty realizowane przez PUP Tychy, współfinansowane z EFS: - 7.2 RPO Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach; - 1.1.1. POWER Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w mieście Tychy i powiecie bieruńsko – lędzińskim. II. Programy promocji zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu finansowane z Funduszu Pracy realizowane przez PUP Tychy zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2014r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.		lizacji), projekt jest intencyjnie powiązany (jako 'systemowy') z wszystkimi projektami realizowanymi w obszarze rewitalizacji (jednostki Nr 1, 6, 11, 16). Projekt jest poprzez główne miejsce realizacji (siedziba PUP, ul. Budowlanych 59) powiązany z innymi projektami realizowanymi przez projektodawcę.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017		ZAKOŃCZENIE: 2019
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: szacunkowa wartość projektu wynosi: 16 575,00, zostanie sfinansowana w ramach bieżących zadań PUP Tychy.		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 16 575,00
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 0	ŚRODKI UE: 0	INNE: 0
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Anna Szczęsny-Michalak Z-ca Dyrektora PUP Tychy, tel.: 32 781 58 61		
Nr 21			
ZGŁASZAJĄCY:	MIEJSKIE CENTRUM KULTURY		
NAZWA PROJEKTU:	**KULTURA OSIEDLA – OSIEDLE KULTURY**		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Przestrzenie publiczne w osiedlach : A, H i Ł, N i O, Czułów i Zwierzyniec Zachodni		

CEL PROJEKTU	Aktywizacja społeczności obszaru rewitalizacji poprzez uczestnictwo w kulturze i umożliwienie prezentacji dorobku grup lokalnych. Upowszechnianie kultury w różnych problemowych częściach miasta i docieranie do szerokiej tyskiej społeczności. Uaktywnienie mieszkańców pod względem kulturalnym, otwieranie ich na różne pola sztuki i rozrywki.	
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: s*kuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*, ponieważ stwarza możliwość włączenie rewitalizowanych obszarów miasta do życia kulturalnego miasta, zachęca mieszkańców innych obszarów do aktywnego i kreatywnego spędzania wolnego czasu, również w problemowych częściach miasta. Zakres działań przewidzianych w projekcie umożliwia dostrzeżenie i wyeksponowanie aktywności artystycznej zespołów i osób funkcjonujących na obszarach defaworyzacji. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.	
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Kolportaż ważnych dla miasta informacji o akcjach społecznych. Osiedla uaktywniają się, docierają na nie ludzie z poza danego obszaru. Promocja twórców pochodzących z danego obszaru. Sposób pomiaru: - ilość uczestników imprez organizowanych w ramach projektu, - ilość występujących zespołów, grup, solistów itp. - opinie uczestników projektu zebrane poprzez badanie ankietowe.	
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Na każdym z osiedli zorganizowane będą rekreacyjne imprezy plenerowe, polegające głównie na ukazywaniu dorobku mieszkańców danego rejonu. Na scenie odbywać się będą występy miejscowej młodzieży (np. grupy szkolne itp.), spektakle dla dzieci pt. „Dziób w dziób” - spektakl propagujący postawę empatii oraz koncert kończący daną imprezę. Dodatkowymi atrakcjami będą warsztaty plastyczne dla dzieci i dorosłych. Przygotowanie projektu uwzględni ukonkretnienie programu dla każdego z osiedli, uwypuklenie specyfiki (wykorzystanie potencjału miejsca) w konsultacji z mieszkańcami i lokalnymi liderami.	
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- niewielkie zainteresowanie ze strony adresatów projektu, - niesprzyjające warunki atmosferyczne w czasie imprez organizowanych na osiedlach : A, H i Ł, N i O, Czułów i Zwierzyniec zachodni.	
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH:	Koncepcja projektu jest powiązana ze Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020, a projektodawca przewiduje współpracę z Wydziałem Spraw Społecznych i Zdrowia – dla promocji innych projektów wpisanych w Program Rewitalizacji, jak również działań finansowanych ze środków Tyskiego Budżetu Partycypacyjnego.	
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE: nr 8. PO CO NAM OBRAZY, nr 13.AKTYWNY JAWOREK, nr 15.DZIEŃ SASIADA.	POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI LUB GRUPĘ DOCELOWĄ: poprzez przestrzenne rozmieszczenie grupy docelowej – mieszkańców obszaru rewitalizacji), projekt jest intencyjnie powiązany (jako ‘syste-

			mowy') z wszystkimi projektami realizowanymi w obszarze rewitalizacji (jednostki nr 1, 6, 11, 16).
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: lipiec 2017		ZAKOŃCZENIE: sierpień 2017
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 48.000 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: wkład pracy i wkład rzeczowy (organizacja, obsługa merytoryczna, prowadzenie, ewaluacja, oraz wkład rzeczowy sprzętu jednostki: namioty, stoły, krzesła itp.), razem ok. kosztów 50%
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 0	ŚRODKI UE: 24 000,00	INNE:0
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Daria Dzięgielewska, Miejskie Centrum Kultury daria.dzięgielewska@kultura.tychy.pl tel.: 32 327 02 90 wew. 28		
Nr 22			
ZGŁASZAJĄCY:	Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich oraz Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia		
NAZWA PROJEKTU:	**RAZEM PO ZDROWIE** Realizacja programów polityki zdrowotnej w kierunku wczesnego wykrywania nowotworów oraz chorób układu krążenia.		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Miasto Tychy ze szczególnym uwzględnieniem osiedli: A, H i Ł, N i O, Czułów i Zwierzyniec Zachodni.		
CEL PROJEKTU	Poprawienie szans mieszkańców obszaru rewitalizacji na rynku pracy poprzez wdrożenie kompleksowego programu polityki zdrowotnej na rzecz ułatwienia powrotu do pracy oraz utrzymania zatrudnienia mieszkańcom w wieku aktywności zawodowej, jak również aktywizacji zawodowej mieszkańców w obszarze aktywnego oraz zdrowego starzenia się jako uzupełnienie dotychczasowych działań profilaktycznych podejmowanych przez lokalny samorząd. Przeciwdziałanie problemom społecznym wywoływanym długotrwałą chorobą lub niepełnosprawnością.		
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Jedną ze zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych na obszarze proponowanym do rewitalizacji w Tychach jest wskazywana przez mieszkańców szeroko rozumiana potrzeba aktywizacji zawodowej (rozumianej jako indywidualne oraz zbiorowe wsparcie w poszukiwaniu zatrudnienia). Podejmowane w ramach projektu działania stanowić będą dopełnienie kompleksowego Programu Rewitalizacji podejmowanego na wyznaczonym obszarze zdegradowanym miasta Tychy, ponieważ aktywność ekonomiczna mieszkańców (obecność na ryku pracy, zatrudnienie i rozwój kariery zawodowej) w dużej mierze zależy od ich stanu zdrowia. Dlatego projekt wpływać będzie zarówno na osiągnięcie drugiego celu programu (*podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji*) jak i na realizację pierwszego celu tego programu (*skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych).* Realny		

	wpływ na realizację obu celów zostanie zbadany poprzez ankietę ewaluacyjną, osobno dla każdego z wymienionych celów.	
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	REZULTAT: - udostepnienie systemowego wsparcia mieszkańców w indywidualnej profilaktyce zdrowotnej, - wypromowanie nawyku badań profilaktycznych i dbałości o stan zdrowia POMIAR REZULTATU POPRZEZ WSKAŹNIKI: - liczba osób zamieszkałych w obszarze rewitalizacji, które po skorzystaniu z oferty (produktów) projektu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie, - liczba osób zamieszkałych w obszarze rewitalizacji, które dzięki udziałowi w projekcie zgłosiły się na badanie profilaktyczne.	
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Przedmiotem projektu będzie opracowanie oraz wdrażanie programów polityki zdrowotnej w kierunku wczesnego wykrywania nowotworów (m.in. jelita grubego, piersi, szyjki macicy) oraz chorób układu krążenia, będących istotnym problemem zdrowotnym osób w wieku aktywności zawodowej, zarówno w regionie jak i w Tychach. Zgodnie z założeniami „Regionalnych priorytetów polityki zdrowotnej województwa śląskiego" opracowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego (z 18 marca 2016 r.), na Śląsku zidentyfikowano pięciokrotnie więcej przypadków zapadalności na choroby zawodowe niż przeciętnie w innych regionach kraju. Chorobami najczęściej powodującymi zgony są właśnie schorzenia układu krążenia (ok. 48 % wszystkich zgonów) oraz nowotwory (ok. 30% wszystkich zgonów). Projekt zakłada również realizację programów zdrowotnych dotyczących rehabilitacji leczniczej ułatwiającej powrót do pracy oraz utrzymanie zatrudnienia - aktywności na rynku pracy. Projekt skierowany będzie do mieszkańców miasta Tychy w wieku aktywności zawodowej najbardziej narażonych na opuszczenie rynku pracy z powodu czynników zdrowotnych lub najbardziej bliskich powrotowi na rynek pracy w wyniku świadczeń rehabilitacyjnych [ze szczególnym uwzględnieniem (kryterium dostępu) mieszkańców zamieszkujących zdegradowane obszary wskazane w Programie Rewitalizacji]. Planuje się objąć wsparciem około 1500-2000 Tyszan.	
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- nieotrzymanie dotacji ze środków unijnych na realizację planowanego projektu w ramach działania 8.3 *poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy* w ramach RPO WSL na lata 2014-2020. - nieosiągnięcie zakładanych w projekcie wskaźników.	
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH	Program Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla miasta Tychy, na rok 2016 i kolejne.	
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE: nr 20. JAK SZUKAĆ PRACY. Projekt powiązany z innymi programami profilaktycznymi miasta Tychy, realizowanymi przez Wydział Spraw Społecz-	POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI LUB GRUPĘ DOCELOWĄ: poprzez przestrzenne rozmieszczenie grupy docelowej – mieszkańców obszaru rewitalizacji), projekt jest intencyjnie powiązany (jako 'syste-

	nych i Zdrowia.		mowy') z wszystkimi projektami realizowanymi w obszarze rewitalizacji (jednostki nr 1, 6, 11, 16).
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017		ZAKOŃCZENIE: bd.
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 1 200 000,00zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 180 000,00zł
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 0	ŚRODKI UE: 1 020 000,00zł	INNE: 0
OSOBY DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Magdalena Ziętek-Pierzchała – Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich, tel. 32/ 776 39 07, magdalena.zietek@umtychy.pl Marzena Ferenc - Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia, tel. 32/ 776 35 10, marzena.ferenc@umtychy.pl		

2. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Na obecnym etapie prac nad PRT nie przewiduje się innych przedsięwzięć rewitalizacyjnych niż projekty. Przyjęto założenie, że konstrukcja programu opierać się będzie na konkretnych działaniach - projektach, zaproponowanych jako odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby rewitalizacyjne. Założenie to może ulec zmianie, jeżeli w czasie konsultacji społecznych lub prac warsztatowych oprócz kolejnych projektów zostaną zgłoszone również inne rodzaje działań rewitalizacyjnych – np. przedsięwzięcia nie mające jeszcze charakteru projektów, ale duży potencjał przyszłego korzystnego wpływu na sytuację tyskiego obszaru rewitalizacji.

IV PROPONOWANE ZASADY REALIZACJI PROGRAMU: FINANSOWANIE, USPOŁECZNIENIE i MONITOROWANIE

1. Proponowane mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych oraz zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji

Proponowany mechanizm integrowania działań rewitalizacyjnych PRT opiera się na wdrożeniu dwóch zasad:

- uważnego programowania – co oznacza: wypracowanie koncepcji realnych zmian w obszarze rewitalizacji i adekwatny dobór koniecznych do tego projektów, które się wzajemnie uzupełniają - zarówno pod względem problemowym (składają się na rozwiązanie podobnych problemów podobszaru, oddziałują na to samo zdiagnozowane zjawisko kryzysowe, ale w inny sposób) lub pod względem miejsca realizacji (integracja przestrzenna).

- aktywnej koordynacji realizacji projektów, składających się na PRT - polegającej na działaniach zarządczych Zespołu ds. Rewitalizacji, egzekwujących ustalony zakres i warunki realizacji projektów (a szczególnie ich pożądaną sekwencję w czasie) oraz na moderowaniu podejmowania uzgodnień pomiędzy realizatorami projektów (integracja realizacyjna).

Komplementarność pomiędzy projektami różnych podmiotów będzie wynikiem zastosowania wybranej „grzebieniowej" metody programowania, w której robocza wersja programu, prezentując propozycje sektora publicznego („projekty miejskie"), daje podstawę do zaproponowania przez Interesariuszy z sektora prywatnego kolejnych projektów, dopasowanych do tych, które już zaplanowano.

Komplementarność terytorialna (przestrzenna) jest wdrażana poprzez zapewnienie dla każdego z podobszarów wiązki różnorodnych projektów, które przewidziane są do realizacji wyłącznie w tym podobszarze (zobacz: rysunek nr 9).

Komplementarność pomiędzy różnymi funduszami wynika z faktu, że niedostatek źródeł finansowania projektów rewitalizacyjnych skłania wszystkie podmioty – publiczne i prywatne, do finansowania działań rewitalizacyjnych w oparciu o montaż środków, pochodzących z różnych źródeł (z różnych funduszy, nie tylko unijnych).

2. Plan finansowy - indykatywne ramy finansowe projektów sektora publicznego

Zaproponowane projekty rewitalizacyjne sektora publicznego zawierają szacunki na temat kosztów oraz wstępne (niezobowiązujące) informacje na temat planowanego sposobu sfinansowania (zobacz cz. III.1 – opis projektów). W niektórych projektach, których przygotowanie jest bardziej zaawansowane od pozostałych, określono już dość dokładnie koszty realizacji i sposób montażu finansowania planowanych działań. Tym niemniej większość przedstawionych działań to wstępne propozycje, jeszcze niedokładnie opracowane pod względem sposobu finansowania. Dlatego ostateczne wyliczenie kosztów realizacji PRT, z przedstawieniem źródeł finansowania będzie możliwe po zakończeniu pracy nad wszystkimi projektami. Poniżej przedstawiono zestawienie szacunkowe, które może, a nawet na pewno ulegnie w przyszłości pewnym zmianom, jak zawsze w przypadku indykatywnych ram finansowych (tj. orientacyjnych ram finansowych). Wstępny plan finansowy pokazuje możliwość sfinansowania co najmniej 37,24% kosztów realizacji pakietu projektów sektora publicznego ze środków pozabudżetowych.

Nr projektu	Nazwa projektu	Szacunkowy koszt	Środki z UE	Inne środki pozabudżetowe
1	BAZA - BANK AKTYWNYCH LUDZI MIASTA	268 200,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
2	POTAŃCÓWKI NA OSIEDLU A	30 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
3	RENOWACJA OSIEDLA A	65 000 000,00 zł	0,00 zł	20 000 000,00 zł
4	UNIKATOWE TYCHY - OSIEDLE A PRZYJAZNE MŁODYM TWÓRCOM	140 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
5	MOSTY ZAMIAST MURÓW	1 240 400,00 zł	1 240 400,00 zł	0,00 zł
6	OSADA ZDROWO NA SPORTOWO	53 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
7	PO CO NAM OBRAZY	40 000,00 zł	40 000,00 zł	0,00 zł
8	POZNAJEMY OSADĘ	500 000,00 zł	300 000,00 zł	100 000,00 zł
9	RAZEM DLA OSADY!	950 000,00 zł	950 000,00 zł	0,00 zł
10	RENOWACJA OSADY CZUŁÓW	15 000 000,00 zł	6 000 000,00 zł	2 000 000,00 zł
11	ROWEREM ŚLADAMI HISTORII	13 000 000,00 zł	5 000 000,00 zł	6 500 000,00 zł
12	WSPÓLNY OGRÓD MIEJSKI OSADA	500 000,00 zł	332 500,00 zł	150 000,00 zł
13	AKTYWNY JAWOREK	12 704 670,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
14	BAZA I PORTAL TYSKICH NGO	15 000,00 zł	0,00 zł	7 500,00 zł
15	DZIEŃ SĄSIADA	160 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
16	CIĄG PIESZO-ROWEROWY	2 000 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
17	ZIELONA OŚ – CENTRUM	3 731 775,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
18	ZIELONA OŚ – OSIEDLA N i O	3 109 175,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
19	CUS	1 700 000,00 zł	1 580 000,00 zł	0,00 zł
20	JAK SZUKAĆ PRACY	16 575,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
21	KULTURA OSIEDLA – OSIEDLE KULTURY	48 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
22	RAZEM PO ZDROWIE	1 200 000,00 zł	1 020 000,00 zł	0,00 zł
	RAZEM	121 406 795,00 zł	16 462 900,00	28 757 500,00 zł

Tabela 11: Indykatywny plan finansowy PRT.

3. Proponowane mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie miasta Tychy w proces rewitalizacji

Przeprowadzone badanie opinii na temat najlepszych, z punktu widzenia uczestników badania, metod aktywizacji i włączania interesariuszy w proces rewitalizacji tyskiego obszaru rewitalizacji (zobacz: cz. V – Aneks) są istotną podstawą do zaproponowania następujących mechanizmów uspołeczniania, mających na celu:

- informowanie i popularyzowanie, wymiana wiedzy i doświadczeń, co będzie polegało na:
    - gromadzeniu i udostępnianiu w formie elektronicznej (na stronie: http://umtychy.pl/rewitalizacja) i tradycyjnej (papierowej - dystrybuowanej w Urzędzie Miasta przy Alei Niepodległości nr 49 oraz w Miejskiej Bibliotece Publicznej i jej filiach) bezpłatnych materiałów tekstowych oraz filmowych i fotograficznych zawierających bieżące i agregowane (np. raporty roczne, relacje) informacje na temat realizowanych
      i planowanych projektów rewitalizacyjnych, rezultatach wdrażania PRT oraz wynikach obserwacji procesu rewitalizacji w poszczególnych podobszarach;
    - organizacji czatów internetowych;
    - organizacj*i Dni otwartych* Zespołu ds. Rewitalizacji;
    - organizacji imprez i wydarzeń w podobszarach PRT: mini-koncertów, wystaw, happeningów, gier miejskich, spacerów i plenerów, zwracających uwagę interesariuszy na proces rewitalizacji oraz prowadzone projekty rewitalizacyjne w celu zmotywowania do uczestnictwa na poziomie aktywnym (włączenia się do konsultacji czy realizacji konkretnych działań lub do działania na rzecz rewitalizacji tyskiego obszaru rewitalizacji);
    - organizacji spotkań informacyjnych i szkoleń dla interesariuszy PRT, w tym dla przedsiębiorców i organizacji pozarządowych działających w podobszarach.

- udział w konsultacjach – poprzez umożliwienie włączenia się w proces formowania decyzji dotyczących realizacji PRT lub jego projektów, ewaluacji lub aktualizacji PRT czy stosowanych form partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji itp. , czemu ma służyć:
    - udostępnienie księgi konsultacyjnej realizacji PRT wyłożonej w siedzibie Zespołu ds. Rewitalizacji, w Urzędzie Miasta przy Alei Niepodległości nr 49;
    - utworzenie stałego zespołu konsultacyjnego ds. rewitalizacji, złożonego z 4 grup konsultantów - wolontariuszy reprezentujących interesariuszy rewitalizacji poszczególnych podobszarów PRT;
    - zbieranie opinii poprzez sondaże internetowe, uliczne lub telefoniczne, oraz przeprowadzenie badań opinii mieszkańców (o których mowa w systemie monitorowania),
    - organizacji corocznych spotkań konsultacyjnych.

- udział w podejmowaniu decyzji - włączenie w proces koordynacji PRT, co będzie polegało na:
    - wyłonieniu reprezentantów społeczności każdego z 4 podobszarów – *lokalnych liderów rewitalizacji* , którzy będą uczestniczyć w podejmowaniu decyzji i w pracach Zespołu ds. Rewitalizacji, wypełniając funkcję lokalnych koordynatorów procesu i łączników Zespołu z lokalną społecznością każdego z 4 podobszarów;
    - organizację celowych zespołów roboczych, dla negocjacji i wypracowania rozwiązań w kwestiach kluczowych dla poszczególnych projektów PRT albo istotnych dla jego aktualizacji.

- udział w realizacji działań – włączenie w realizację PRT, co będzie polegało na:
    - realizacji konkretnych projektów, zgłoszonych do PRT przez osoby lub podmioty sektora prywatnego (interesariuszy rewitalizacji);
    - uczestnictwie interesariuszy w realizacji projektów sektora publicznego, np. jako wolontariuszy, partnerów inwestycyjnych czy podmioty realizujące zadanie publiczne na zlecenie;
    - zgłaszaniu i podejmowaniu inicjatyw przewidzianych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

- udział w kontrolowaniu - włączenie w proces monitorowania i oceny rezultatów PRT, co będzie polegało na:
    - wyłonieniu grupy społecznych obserwatorów procesu (WATCH DOGS) – użytkowników poszczególnych podobszarów (mieszkańców, pracowników lub przedsiębiorców), którzy podejmą się zadania społecznego monitorowania zmian i obserwacji przebiegu procesu rewitalizacji, identyfikacji i artykulacji niezaspokojonych potrzeb rewitalizacyjnych oraz problemów, których wcześniej nie dostrzeżono, co przyczyni się do poprawy skuteczności, jakości i użyteczności decyzji podejmowanych przez Zespół ds. Rewitalizacji;
    - zbieraniu opinii mieszkańców, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców w ramach ewaluacji projektów (ankiety ewaluacyjne) oraz ewaluacji PRT.

4. Proponowany system realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji

Proponuje się, aby Program Rewitalizacji dla miasta Tychy - zainicjowany i prowadzony przez samorząd Miasta Tychy, był realizowany (wdrażany) w sposób, który w założeniu ma:

- zintensyfikować udział Interesariuszy - partnerów społecznych w rewitalizacji problemowych osiedli miasta,
- zapewnić przejrzystość i efektywność realizacji PRT.

Proponuje się, aby oprzeć realizację Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy na działaniu specjalnego Zespołu ds. Rewitalizacji, którego zadaniem będzie:

- podejmowanie decyzji, bieżące prowadzenie i koordynowanie realizacji programu,
- współpraca z podmiotami realizującymi projekty rewitalizacyjne ujęte w PRT, udzielanie im pomocy organizacyjnej i merytorycznej oraz promocja osiąganych rezultatów,
- dialog z interesariuszami i realizacja form włączania interesariuszy w proces rewitalizacji, które zostały przewidziane w PRT,
- współpraca z organami władzy publicznej w zakresie niezbędnym dla realizacji PRT,
- monitorowanie i ewaluacja PRT,
- monitorowanie zmian zachodzących w mieście i w podobszarach obszaru rewitalizacji, dla analizy postępów procesu rewitalizacji i oceny osiągania celów PRT,
- przedkładanie Prezydentowi miasta Tychy raportów, propozycji i wniosków w sprawie PRT jego aktualizacji bądź zmian.

Proponuje się, aby Zespół ds. Rewitalizacji został powołany przez Prezydenta miasta Tychy na podstawie odpowiedniego zarządzenia, i w składzie odzwierciedlającym problematykę rozwoju społeczno-gospodarczego miasta oraz zestaw proponowanych projektów sektora publicznego.

5. Proponowany system monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

Proponuje się, aby PRT był monitorowany metodami odpowiednimi dla badania procesu rewitalizacji (adekwatnymi do celu i przedmiotu tego programu), tj. metodami jakościowymi.

Proponuje się, aby za monitorowanie i ewaluację PRT (w tym, za sporządzenie raportu ewaluacyjnego, przedstawianego Radzie Miasta przez Prezydenta m. Tychy, regularnie co 4 lata – raz w kadencji władz miasta), odpowiadał Zespół ds. Rewitalizacji, a informacje o postępie realizacji programu były udostępniane publicznie, poprzez stronę internetową: http://umtychy.pl/rewitalizacja. Sugerowany system monitorowania składa się z 4 elementów, z czego 3 dotyczą monitorowania programu (ocenie osiągnięć PRT w podobszarach), a jeden jest dedykowany ocenie rezultatów poszczególnych projektów LPR.

Dla uzyskania komplementarności, pomiędzy systemem monitorowania Strategii Rozwoju Miasta Tychy 2020+, a systemem monitorowania PRT przyjęto za w/w strategią, że miernikiem realizacji celów PRT, wykonawczych wobec strategicznych celów rozwojowych miasta, będą badania opinii publicznej – mieszkańców Tychów. Przeprowadzenie takich badań będzie zadaniem Zespołu ds. Rewitalizacji.

Składowe systemu monitorowania dobrano dla umożliwienia cyklicznego pozyskiwania danych wyjściowych, których analiza i interpretacja będzie podstawą do okresowego raportowania nt. osiągnięć PRT - po przeprowadzaniu okresowej ewaluacji programu, przewidywanej do wykonania co 4 lata (tj. raz w kadencji władz miasta). Proponowany sposób monitorowania PRT:

1. Wpływ projektów rewitalizacyjnych na osiąganie celów operacyjnych programu oceniany będzie ankietą ewaluacyjną, przeprowadzaną w podobszarze rewitalizacji, którego projekt dotyczy.
2. Osiąganie celów operacyjnych PRT będzie monitorowane metodami jakościowymi w następujący sposób:
    a. Przewiduje się, że w czasie dorocznych spotkań konsultacyjnych dla interesariuszy programu (zob.: rozdział na temat mechanizmów włączania interesariuszy) pozyskiwane będą informacje na temat społecznej oceny osiągnięć programu, poprzez badanie kwestionariuszowe wśród uczestników tych spotkań, tj. grupy adresatów programu, szczególnie zainteresowanej realizacją PRT (interesariusze, w tym beneficjenci programu).
    b. Przewiduje się prowadzenie wśród mieszkańców Tychów dorocznych sondaży:
        i. internetowych, których celem będzie uzyskanie wiedzy na temat szerokiego odbioru społecznego i ogólnej oceny osiągnięć PRT. Do badań tego rodzaju stosowane będą elektroniczne kwestionariusze, udostępnianie na stronie internetowej http://umtychy.pl/rewitalizacja.
        ii. ulicznych bądź telefonicznych, których celem będzie uzyskanie wiedzy na temat szerokiego odbioru społecznego i ogólnej oceny osiągnięć PRT.
    c. Ocena realizacji projektów rewitalizacyjnych PRT przebiegać będzie dorocznie, w oparciu o prosty kwestionariusz, dostarczany przez jednostkę realizującą projekt rewitalizacyjny do Zespołu ds. Rewitalizacji drogą elektroniczną, do 31 stycznia, za rok poprzedni. Kwestionariusz zawierać będzie nazwę projektu i dane partnera (jednostki realizującej projekt), krótki opis działań wykonanych w danym roku, z podaniem ich kosztu (nakłady własne i środki pozabudżetowe z wyodrębnieniem środków UE), wyników pomiaru rezultatu projektu (miernikiem ustalonym dla tego projektu w jego opisie, który znajduje się w PRT) oraz niezbędną dokumentację fotograficzną z realizacji projektu. Agregację i publikację danych, przekazywanych przez jednostki realizujące projekty, przeprowadza Zespół ds. Rewitalizacji.
    d. Przewiduje się, że co 4 lata, począwszy od 2020r. prowadzone będzie w każdym z 4 podobszarów obszaru rewitalizacji badanie opinii mieszkańców na temat oceny stanu bieżącego i zmian, wiązanych z wdrażaniem PRT. Proponuje się wykonanie badania poprzez ankieterów w oparciu o kwestionariusz zawierający maksimum 10-12 pytań, na grupie 5% stałych mieszkańców danego podobszaru (tabela Nr 11).

Podobszar	Ludność	Grupa do badania
A	4013	201
Osada - Czułów i Zwierzyniec Z.	4933	247
H i Ł	12113	606
N i O	8068	404

Tabela 12: Grupy do badania opinii mieszkańców i oceny osiągnięć PRT.

    e. Przewiduje się, że począwszy od 2020r. co 4 lata osiągnięcia programu poddawane będą ocenie eksperckiej, sporządzanej w oparciu o: pogłębione wywiady z interesariuszami PRT, raporty Zespołu ds. Rewitalizacji, wyniki badania opinii, informacje nt. realizacji projektów rewitalizacyjnych (wg mierników rezultatu, podanych w opisie każdego projektu).
    f. Sugeruje się prowadzenie monitoringu wizualnego (fizjonomicznego), który będzie wykonywany dla projektów raz w roku (zob. pkt.3), a dla programu w każdym z podobszarów - raz na 4 lata. Monitorowanie zmian w fizjonomii tyskiego obszaru rewita-

lizacji, poprzez wprowadzenie systematycznego dokumentowania zmian, w oparciu o prostą technikę fotograficznej dokumentacji: stanu zagospodarowania terenu, zachowań społeczności lokalnej, stanu obiektów i zjawisk społecznych w podobszarach PRT. Dokumentacja mogłaby być prowadzona w oparciu o ustaloną, stała siatkę *spotów* dokumentacyjnych (tj. miejsc, z których wykonywany będzie zapis wizualny, z określeniem kierunku i podstawowych parametrów zapisu). Siatka powinna objąć *spoty*, które pozwalają na dokumentowanie zmian tj. rezultatów PRT jak również ogólnego wizerunku – krajobrazu podobszarów, w których zdiagnozowane potrzeby rewitalizacyjne skutkować będą znacznymi zmianami w tym zakresie (szczególnie: podobszar Osada Fabryczna i podobszar N i O). Ocena osiągnięć procesu rewitalizacji, na podstawie regularnie wykonywanej dokumentacji zmian, zachodzących w jakości i sposobie użytkowania przestrzeni publicznych w osiedlach najbardziej zdegradowanych, jest uznaną metodą opartą na relacji zależności, która zachodzi pomiędzy obecnością i aktywnością ludzi w przestrzeniach publicznych (place, skwery, chodniki w uczęszczanych eksponowanych miejscach osiedli, place zabaw), a osiąganym efektem ożywienia zdegradowanych obszarów miasta. Fotograficzny obraz zmian pozwala dobrze uchwycić osiągnięcia programu bardzo prostymi środkami, które dają materiał relatywnie łatwy do interpretacji – analizy porównawczej: widać jak było przed i jakie zmiany zaszły, również wskutek wdrożenia programu.

3. Osiąganie celów operacyjnych PRT będzie monitorowane metodami ilościowymi , poprzez zestaw mierników, dla każdego celu PRT:

	CELE OPERACYJNE		
	1	2	3
	Skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych	Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji	Zwiększenie walorów funkcjonalno - przestrzennych obszaru rewitalizacji
MIERNIKI	Wzrost dynamiki spadku poziomu bezrobocia wśród kobiet (w okresach trzyletnich)	Spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych na 1000 mieszkańców podobszaru w wieku produkcyjnym	Wzrost atrakcyjności lokalizacyjnej podobszaru mierzony wzrostem względnego przyrostu zabudowy podobszaru
	Wzrost samodzielności społeczności w rozwiązywaniu problemów mierzony ilością rodzin objętych wsparciem finansowym MOPS na 1000 mieszkańców podobszaru	Wzrost poziomu przedsiębiorczości mierzony wzrostem ilości zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców podobszaru	
	Wzrost aktywności społecznej mierzonej ilością głosujących w TBO/1000 dorosłych mieszkańców podobszaru		

Tabela 13: Mierniki osiągania celów operacyjnych PRT

Podobszar	A	Osada - Czułów i Zwierzyniec Z.	H i Ł	N i O	Miasto (mediana)
Wskaźnik	wartość bazowa wskaźnika (2016)				
Dynamika zmian poziomu bezrobocia kobiet 2013-2015	0,388	0,281	0,364	0,430	0,433
Liczba rodzin objętych wsparciem finansowym MOPS/1000M	26,41	22,29	6,6	7,8	8,06
Liczba głosujących w TBO/1000 dorosłych M	151,9	235,9	143, 7	131,3	154,2
Liczba bezrobotnych na 1000M w wieku produkcyjnym	46,84	44,29	23,73	29,02	26,25
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000M	66,0	98,31	69,84	134,35	103,54
Względny przyrost zabudowy podobszaru 2013-2015	0,01	0,03	0,008	0	0,016

Tabela 14: Wskaźniki pomiaru osiągania celów operacyjnych PRT i ich wartości bazowe na start programu.

Wprowadzanie modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu leży w gestii Rady Miasta, na wniosek Prezydenta m. Tychy, którego przedłożenie może nastąpić w rezultacie analizy raportów Zespołu ds. Rewitalizacji (opracowywanych na podstawie wyników monitoringu programu i sytuacji w mieście).

V ANEKS

1. Rezultaty badań ankietowych i badań terenowych wraz z kwestionariuszami

BADANIE POTRZEB REWITALIZACYJNYCH UŻYTKOWNIKÓW OSIEDLI WYTYPOWANYCH DO REWITALIZACJI – OPINIE PRZEDSTAWIANE W BADANIACH TERENOWYCH

Badania terenowe przeprowadzano w przestrzeniach publicznych osiedli A, Czułów – Osada Fabryczna, H i Ł oraz N i O w końcu marca i w kwietniu 2016r. Badanie polegało na zebraniu opinii o najważniejszej potrzebie rewitalizacyjnej występującej w opinii respondenta u społeczności osiedla, techniką krótkich bezpośrednich wywiadów z użytkownikami osiedli. Łącznie przeprowadzono 307 wywiadów. Po uporządkowaniu zebranego materiału można przedstawić poniższy obraz potrzeb rewitalizacyjnych sformułowany przez respondentów badania.

Jednostka (1): A – ANNA. Osoby biorące udział w badaniach terenowych sygnalizowały następujące potrzeby: organizację miejsca (miejsc) przyjaznych seniorom (poza biblioteką) - kawiarni-klubu, dokończenie renowacji zabudowy, uporządkowanie i zagospodarowanie terenu u zbiegu Asnyka i Wojska Polskiego, organizację wydarzeń kulturalnych na wolnym powietrzu (dostępnych bez biletowania) w tym wykorzystanie odremontowanego placu św. Anny na takie imprezy (przyciągnięcie ludzi z innych części miasta), wsparcie w szukaniu i utrzymaniu pracy, umożliwienie legalnego i bezpiecznego dorobienia do renty/emerytury, pomoc w radzeniu sobie z długami (w jaki sposób postępować z windykatorami i komornikami), pomoc w samoorganizacji (jak się zebrać, jak dotrzeć do innych ludzi z osiedla, w jaki sposób organizować się do działania na rzecz zmian w osiedlu), narzędzi komunikowania się (np. osiedlowa strona internetowa albo gazetka) - żeby się można było komunikować z ludźmi z osiedla, również w sprawie pracy (stałej albo dorywczej) czy organizacji czasu wolnego, w tym opieki nad dziećmi czy zajęć dla dzieci. Oprócz tego zgłaszano również, że: dobrze by było, gdyby był wolny dostęp do ogródków działkowych (spacery), warto byłoby wyeksponować to, jak '*fajne to jest miejsce, to osiedle*' a mało znane, że przydałoby się organizować różnorodne zajęcia ruchowe na boisku sportowym, dostosowane dla ludzi w różnym wieku (rekreacja dla rodziny z dziećmi, seniorzy itd.), potrzebne jest zindywidualizowanie pomocy w szukaniu pracy (*„wysyłam te cefałki i nic - nie potrafię sobie z tym poradzić"*). Z rozmów wynika, że inne części miasta, są ogólnie znane (w tym, spośród osiedli objętych programowaniem rewitalizacji najbardziej osiedle N i O : sklepy, kino), przy czym wyjątek stanowi Czułów (bardzo rzadko odwiedzane – chyba że przejazdem, i prawie nie znane rozmówcom mieszkającym na osiedlu A).

Jednostka (6): CZUŁÓW ze ZWIERZYŃCEM Z. Badania terenowe dotyczyły części tej jednostki, która przez respondentów ankiety przeprowadzonej 8 lutego br. była najczęściej wskazywana jako obszar problemowy i priorytet dla rewitalizacji w Tychach – tj. Osada Fabryczna w jednostce Czułów ze Zwierzyńcem Z.

Osoby biorące udział w badaniach terenowych sygnalizowały następujące potrzeby społeczności Osady: wyremontowanie budynków mieszkalnych i uporządkowanie terenu wokół budynków *('błoto*

po uszy', 'śmietnik'), pomoc w poprawieniu sytuacji ekonomicznej, w „*związaniu końca z końcem*", brakuje sklepu/kiosku spożywczego, brakuje jakiegoś miejsca do spotkań ('*nie ma gdzie pójść, żeby posiedzieć porozmawiać, a żeby nie trzeba było płacić* '), wpłynięcie na poprawę relacji międzyludzkich, sąsiedzkich (narracja: *'my – oni'*), spowodowanie częstszego patrolowania Osady przez policję lub straż miejską, zacieśnienie kontaktów Osady z „resztą miasta" (jesteśmy „za miastem", żyjemy „obok", tylko jeździmy do miasta – poczucie pozostawania na marginesie, poza głównym nurtem życia miasta), organizacja imprez w Osadzie (*sportowe też, ale również jakiś innych, ciekawych – może jakieś 'święto dziecka' albo ' święto sąsiada', jakiś koncert czy przedstawienie na wolnym powietrzu, a może kino na wolnym powietrzu, żeby przyszli do nas inni ludzie? - żeby „ludzie z miasta" przyjechali do nas, zobaczyli jak tu jest ładnie, ale też jak ciężko się żyje?).* Zgłaszano również potrzeby dotyczące wsparcia przy poszukiwaniu pracy (również dorywczej czy sezonowej) w sąsiedztwie domu *('żeby nie trzeba było daleko jeździć, bo nie mam auta'*), oraz potrzeby dotyczące rozwiązywania problemów finansowych i prawnych (pomoc w kontaktach z instytucjami: policją, komornikiem, sądem), jak sobie radzić z urzędami, rachunkami, opłatami, wezwaniami, komornikami lub windykatorami; jak wyjść ze spirali zadłużenia a potem znów nie wpaść w kolejną. Z rozmów wynika, że inne części miasta, w tym inne osiedla objęte programowaniem rewitalizacji są odwiedzane przez mieszkańców Osady właściwie tylko wtedy, gdy trzeba tam coś konkretnego załatwić (w urzędach, udać się do przychodni, na wywiadówkę itd.) i przez to słabo znane (wyjątek – osiedle N i O, gdzie atrakcją jest kino i City Point).

Jednostka (11) H i Ł - HONORATA i ŁUCJA. Osoby biorące udział w badaniach terenowych sygnalizowały następujące potrzeby: pomoc w samoorganizacji, w nawiązaniu kontaktów z innymi mieszkańcami (oprócz najbliższych sąsiadów), uporządkowanie parkowania samochodów na osiedlu, wsparcie w działaniu - jak się zorganizować, żeby coś zorganizować (np. wspólne zajęcia na wolnym powietrzu, prace przy porządkowaniu zieleńców, czy wycieczkę do Paprocan ['podróż za jeden uśmiech']), nauka samoorganizacji, wyłaniania lokalnych liderów, działania promujące organizowanie się społeczności, osiedlowy portal. Postulowano również uporządkowanie i ciekawe, oryginalne zagospodarowanie ciągu ul. Honoraty – traktu wewnątrzosiedlowego (upiększyć, dostosować dla seniorów i dzieci), uporządkowanie terenu przy Kopernika (wzdłuż kolei, wokół garaży), upiększenie i uatrakcyjnienie terenów publicznych, w tym podwórek i tzw. międzybloczy czy też uatrakcyjnienie parku Jaworek (urządzenia ruchowe, ławki, kawiarenka, oświetlenie, zajęcia dla seniorów, szachy). Uczestnicy rozmów wspominali o potrzebie częstszej organizacja małych osiedlowych imprez kulturalnych czy sportowych (np. rekreacja na wolnym powietrzu), które byłby również okazją do zawierania znajomości z innymi osobami z osiedla. Wielokrotnie zgłaszano użyteczność pomocy w poprawieniu sytuacji ekonomicznej rodziny, np. w znalezieniu innego lepszego miejsca pracy, dodatkowego zatrudnienia (*jak legalnie dorobić do pensji, do emerytury, poprzez np.: drobne naprawy, opiekę nad dziećmi czy osobami chorymi lub niedołężnymi?)*, czy też miejsce do rozpoczęcia działalności gospodarczej (do „*rozkręcenia małego biznesu, jakiejś działalności gospodarczej – żeby zobaczyć czy jest na to klientela, a potem to już jakoś sam sobie poradzę, znajdę lokal"*). Jedna z osób wyraziła obawę, *że „jak stracę mieszkanie to się będę musiała wynieść z osiedla bo tu nie ma lokali socjalnych, stracę sąsiadów i znajomych, kto mi pomoże?",* a inna obawę, *czy: da radę dalej regularnie opłacać wszystkie rachunki i co się z nami stanie, jeśli już nie dam rady?* Podobnie jak w przypadku użytkowników osiedla A, wśród osiedli miasta (objętych programowaniem rewitalizacji) które mieszkańcy wymieniali jako odwiedzane, pojawiało się jedynie osiedle N i O (ze względu na: City Point, kino, Rossman), osiedle A

pojawia się w wypowiedziach jako *„miejsce obok drogi na dworzec”* a Czułów (osada w Czułowie) w ogólnie nie była zauważana.

Jednostka (16) N i O – NATALIA I OLGA . Osoby biorące udział w badaniach terenowych sygnalizowały głównie dwie grupy potrzeb. Pierwsza obejmuje potrzeby związane z zatrudnieniem (tj. brakiem pracy, brakiem stałych dochodów). Druga, najczęściej podnoszona, dotyczy potrzeb (albo odczuwanych deficytów) powiązanych z problemem zagospodarowania „pustych placów osiedla” i jakości jego przestrzeni publicznych, znajdujących się w pobliżu budynków mieszkalnych. Mówiono więc dużo o potrzebie pomocy w znalezieniu „jakiegoś” zatrudnienia, lub lepszego zatrudnienia (lepiej płatnego, bliższego wyuczonym kwalifikacjom lub w miejscu bliżej miejsca zamieszkania), pomocy „*w znalezieniu pracy i zapewnieniu dochodu na życie*” - w różniej formie (również jako zajęcie dodatkowe, dorywcze, uzupełniające budżet rodziny, a w tym – co podnoszono wielokrotnie - „*bardzo przydałoby się dorobić do renty / emerytury*”), przy czym kilkakrotnie pojawiała się wzmianka o barierze dojazdu do pracy (koszty), oraz o potrzebie wyrobienia „u młodych” nawyków utrzymania pracy, na dłużej. W każdej rozmowie pojawiał się temat „pustych placów”, w tym również w kontekście problemu poczucia bezpieczeństwa na osiedlu (chuligaństwo, alkohol, wandalizm), co dobrze podsumowuje wypowiedź: „*dobrze by było zrobić coś wreszcie z tym placem pośrodku, zagospodarować na porządny park albo go czymś ładnym zabudować*” (czasem komentarze na temat wypełnienia „osiedlowych pustek” dotyczyły obu, zarówno tej przy ul. Piłsudskiego jak i terenu pomiędzy ul. Nałkowskiej i Jana Pawła II, natomiast wszyscy rozmówcy mówili o tej pierwszej, jako kluczowej, zarówno dla obecnej sytuacji na osiedlu jak i dla jego przyszłości). Rozmówcy, w tym szczególnie ci starsi wiekiem, sygnalizowali deficyty dotyczące przestrzeni publicznych w pobliżu miejsca zamieszkania: ławek, chodników, oświetlenia, rozmieszczenia przystanków, zaniedbanej zieleni itd. W rozmowach pojawiał się również temat coraz większej ilości pustostanów w blokach (lokale długo niezamieszkałe) oraz obaw o to, co się stanie gdy *„przestanie nam starczać na rachunki”.* Potrzeby wynikające z chęci samoorganizacji mieszkańców pojawiały się sporadycznie, dotyczyły w większości grupy senioralnej - zajęć dla seniorów (rekreacji na wolnym powietrzu, wycieczek, imprez towarzyskich), samopomocy życiowej, dorywczego zatrudnienia, grupowych akcji upiększania (zieleń osiedlowa) itp. Choć rozmówcy w większości mówili, że znają i lubią swoje miasto, to wśród osiedli objętych rewitalizacją, żadnego nie wskazywali jako miejsce, które czasem lubię odwiedzić (jedna osoba wykazała znajomość Osady w Czułowie, ponieważ ”tam pracuję, w opakowaniach”).

OMÓWIENIE I SONDAŻU

Celem sondażu było zebranie opinii i sugestii na temat optymalnych form komunikacji społecznej oraz narzędzi aktywizacji interesariuszy w sprawach związanych z rewitalizacją. Jak wynika z analizy odpowiedzi, sondaż trafił do osób zainteresowanych tematem, ponieważ spośród jego uczestników prawie 80% zadeklarowało, że śledzi postępy w rewitalizacji problemowych osiedli Tychów. Równocześnie nieco ponad 60% zadeklarowało chęć uczestnictwa w procesie rewitalizacji. Grupa, która wskazała na konsultacje (tj. partycypację reaktywną), jako optymalny dla siebie sposób uczestnictwa, jest najliczniejsza wśród respondentów badania (44%). Pozostałe dwie formy uczestnictwa – pasywną i aktywną, wskazały porównywalne liczebnie grupy respondentów, stanowiące odpowiednio – 26% i 30% wszystkich badanych. Taki rezultat sondażu prowadzi do wniosku, że metodyka uspołecznienia procesu rewitalizacji w Tychach powinna obejmować formy adresowane do wszystkich grup, jednak-

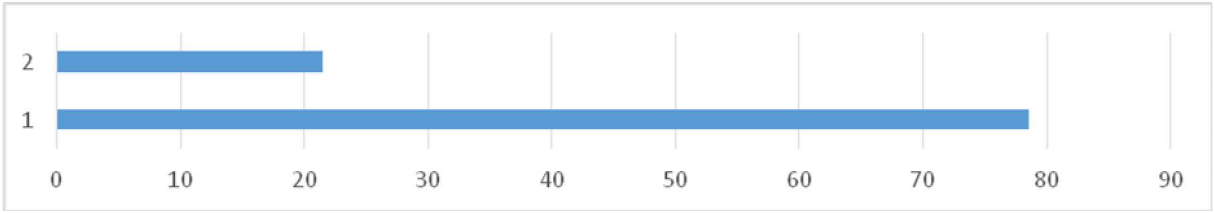
że ze szczególnym wskazaniem na potrzeby grupy zainteresowanej uzyskiwaniem informacji i konsultowaniem konkretnych materiałów, opracowań czy projektów – tj. nastawionych na partycypację reaktywną. Uczestnicy badania wykazali zdecydowany pogląd w kwestii najdogodniejszych kanałów dystrybucji informacji zdecydowanie najczęściej wskazując Internet (oficjalną stronę Miasta lub serwisy społecznościowe każdy z respondentów wskazał co najmniej raz). W następnej kolejności za najdogodniejsze kanały informacji respondenci uznali: plakaty i natychmiastowy sms, a dalej – prasę (klasyczną) i elektroniczny newsletter. Spośród zaproponowanych sposobów komunikacji z Urzędem Miasta w sprawach dotyczących rewitalizacji problemowych osiedli uczestnicy badania zdecydowanie i bezdyskusyjnie wybrali drogę elektroniczną, za pośrednictwem poczty elektronicznych, serwisów lub komunikatorów. Za najatrakcyjniejszą formę aktywizacji uczestnicy uznali eventy - happeningi, przedstawienia lub koncerty uliczne. W drugiej kolejności, jako podobnie atrakcyjne uczestnicy wskazali następujące formy: publikacje (papierowe i elektroniczne), spacery po mieście i gry miejskie oraz projekty pilotażowe.

Przeprowadzone drogą sondażu konsultacje społeczne na temat optymalnych form komunikacji społecznej i narzędzi aktywizacji interesariuszy dostarczyły opinii, które potwierdzają propozycje zawarte w „Metodologii procesu partycypacji społecznej” [6]. Sondaż został przeprowadzony równolegle dwoma technikami – elektronicznie (poprzez Internet) i tradycyjnie (papierowy kwestionariusz). W sondażu łącznie wzięło udział 158 osób.

Poniżej znajduje się zestawienie pytań i uzyskanych odpowiedzi. Udział procentowy poszczególnych odpowiedzi w ogólnej ilości udzielonych odpowiedzi na dane pytanie został zaokrąglony do jednego procenta. Udział ilości uczestników sondażu internetowego w ogólnej ilości uczestników sondażu wyniósł 99,3%. Wśród uczestników sondażu zdecydowanie dominuje grupa osób młodych lub relatywnie młodych - wiek „do 45 roku życia” zadeklarowało aż 95% uczestników sondażu, przy czym w tym przedziale wiekowym najliczniejsza grupa respondentów to osoby pomiędzy 26 a 35 rokiem życia (45%). Struktura wiekowa respondentów odbiega od profilu demograficznego miasta. Inne, choć nie tak licznie reprezentowane grupy, obecne wśród respondentów sondażu i znacząco kształtujące uzyskaną strukturę odpowiedzi, to: pracujący (68% uczestników) i nieaktywni społecznie (65% uczestników).

Pytania:
1. Czy śledzi Pani/Pan postępy w rewitalizacji problemowych osiedli miasta Tychy?

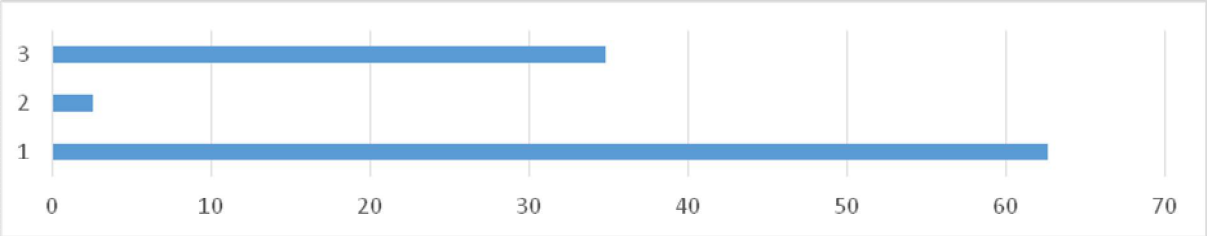
	Ilość głosów	**Procent**
Tak (1)	124	78%
Nie (2)	34	22%

[6] Opracowanie zawiera propozycje form partycypacji społecznej dostosowane do lokalnych uwarunkowań miasta Tychy.

2. Czy zamierza Pani/Pan uczestniczyć w procesie rewitalizacji problemowych osiedli miasta Tychy?

	Ilość głosów	**Procent**
Tak (1)	99	63%
Nie (2)	4	3%
Nie wiem, nie mam zdania (3)	55	34%

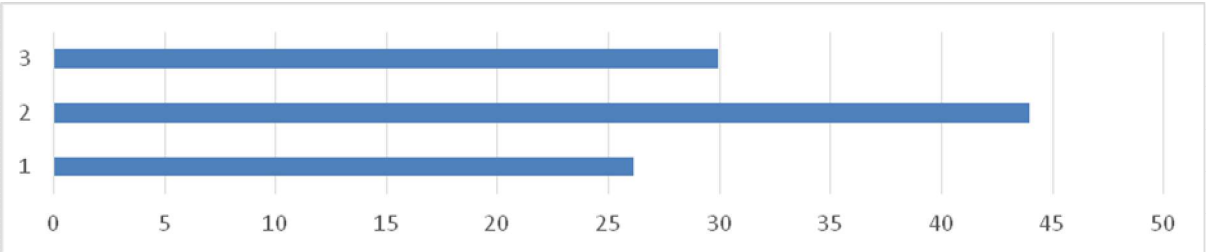
3. Jeśli zamierza Pani/Pan uczestniczyć w procesie rewitalizacji problemowych osiedli Miasta Tychy proszę wybrać dla siebie jeden sposób partycypacji, który wydaje się Pani/Panu najbardziej odpowiedni:

(1) Informowanie – dla mnie najbardziej odpowiednia jest partycypacja pasywna, ponieważ chcę wiedzieć i móc obserwować tok prac nad zaprogramowaniem procesu rewitalizacji w Tychach, a w przyszłości również efekty realizacji podjętych działań.

(2) Konsultowanie – dla mnie najbardziej odpowiednia jest partycypacja reaktywna, ponieważ chcę mieć dostęp do różnorodnych informacji, wiedzieć i obserwować oraz wyrażać (pisemnie lub ustnie) opinie i oceny – krytykować lub akceptować konkretne, wcześniej przygotowane propozycje, rozwiązania problemów, opracowania itp.

(3) Współdziałanie i współdecydowanie – dla mnie najbardziej odpowiednia jest partycypacja aktywna, ponieważ chcę mieć dostęp do informacji, uczestniczyć w konsultacjach oraz partycypować w procesie programowania rewitalizacji i wdrażania zmian w osiedlach problemowych miasta Tychy (np. poprzez prace społeczne, wolontariat, stworzenie nowego miejsca pracy, wkład finansowy itp.).

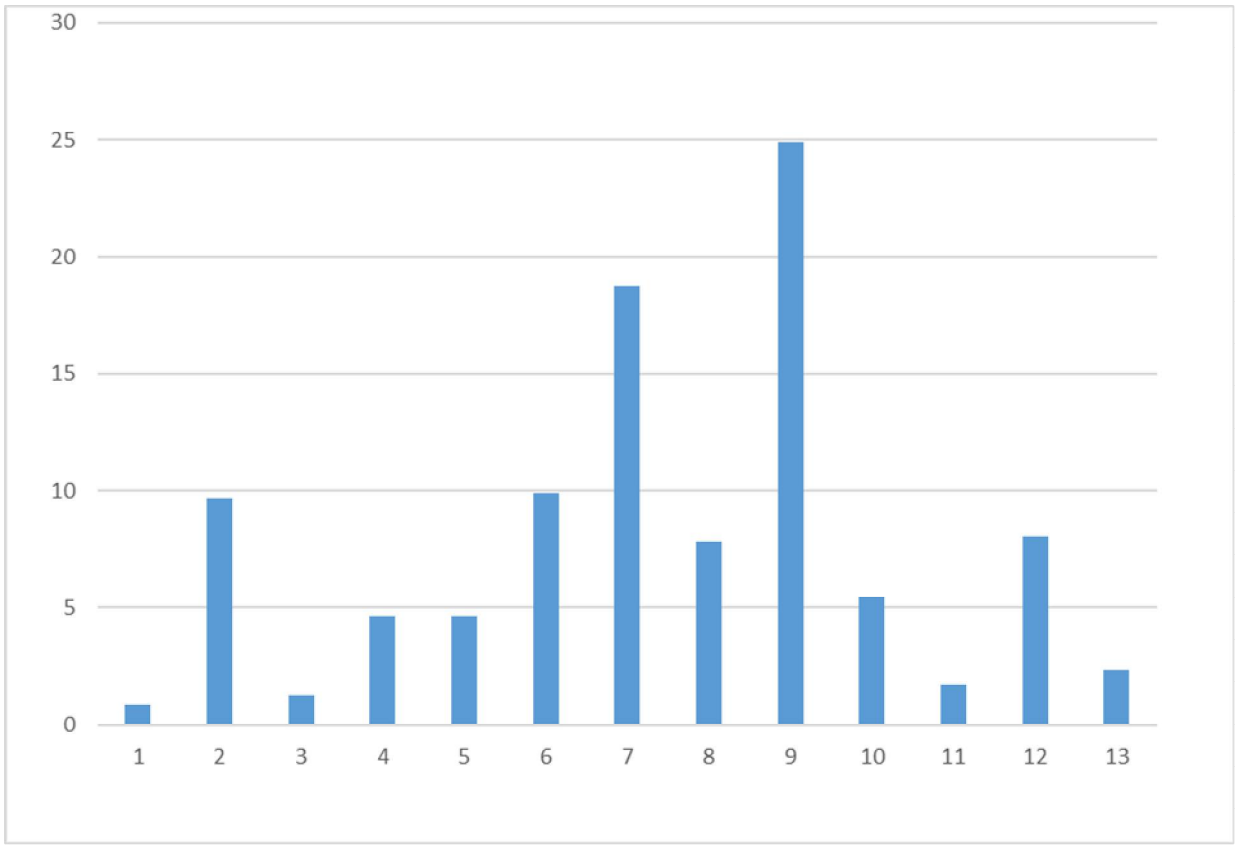
	Ilość głosów	**Procent**
Informowanie (1)	41	26%
Konsultowanie (2)	69	44%
Współdziałanie i współdecydowanie (3)	47	30%

4. Spośród wymienionych poniżej form dystrybucji informacji na temat rewitalizacji problemowych osiedli Miasta Tychy, proszę wskazać trzy, dla Pani/Pana najbardziej dogodne:

(1) Tablice informacyjne w urzędach i instytucjach (np. w Urzędzie Miasta, Komendzie Policji).
(2) Plakaty umieszczane na ulicznych tablicach i słupach informacyjnych.
(3) Info-Kioski.
(4) Radio lub telewizja.
(5) Spotkania informacyjne – otwarte zebrania połączone z prelekcją.
(6) Natychmiastowy SMS.
(7) Internet – oficjalna strona internetowa Urzędu Miasta.
(8) Prasa codzienna i tygodniki.
(9) Internet – portale społecznościowe (np. https://www.facebook.com/tychypl/).
(10) Warsztaty – robocze spotkania w grupach (udział po uprzednim zgłoszeniu – rejestracji).
(11) Ulotki w miejskich instytucjach różnego typu (np. Urząd Miasta, Miejska Biblioteka Publiczna, Miejskie Centrum Kultury).
(12) Newsletter – regularny biuletyn elektroniczny rozsyłany do zarejestrowanych abonentów.
(13) Broszury – drukowane materiały rozsyłane klasyczną pocztą do zarejestrowanych abonentów.

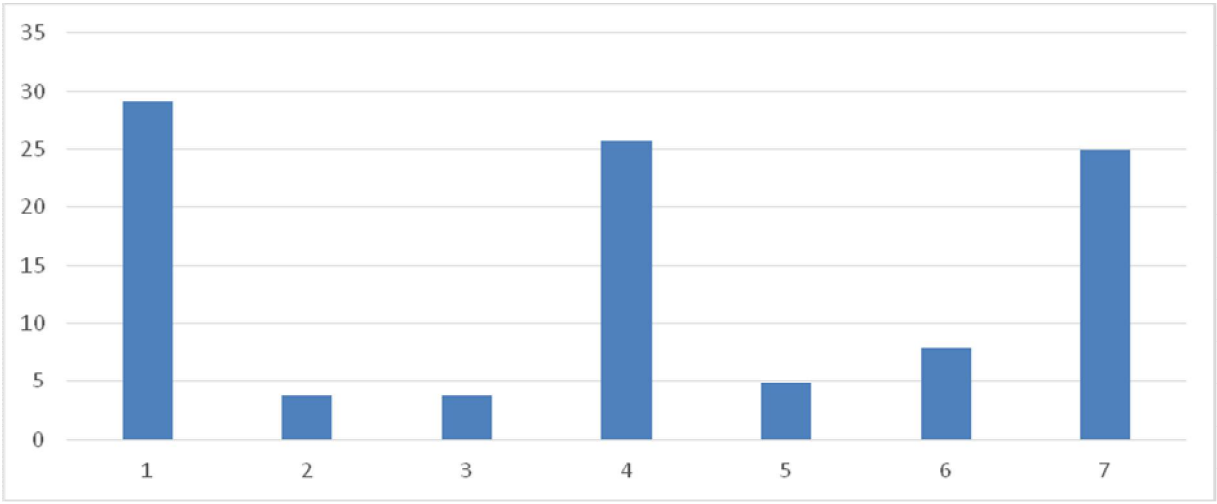
	Ilość głosów	**Procent**
1.	4	1%
2.	46	10%
3.	6	1%
4.	22	5%
5.	22	5%
6.	47	10%
7.	89	19%
8.	37	8%
9.	118	25%
10.	26	5%
11.	8	2%
12.	38	8%
13.	11	2%

5. Spośród wymienionych poniżej sposobów komunikacji z Urzędem Miasta w sprawach dotyczących rewitalizacji problemowych osiedli Miasta Tychów, proszę wybrać trzy, które w Pani/Pana opinii są najlepsze:

(1) Elektroniczny formularz (zgłoszenie) - dostępny poprzez oficjalną stronę internetową miasta.
(2) Pisemnie (w tym poprzez pocztę klasyczną).
(3) Telefon.
(4) Poczta elektroniczna - kierowana na konkretny adres skrzynki, dedykowany rewitalizacji.
(5) Bezpośrednio – np. zgłoszenie osobiste w Biurze Obsługi Klienta.
(6) SMS.
(7) Portale społecznościowe i komunikatory.

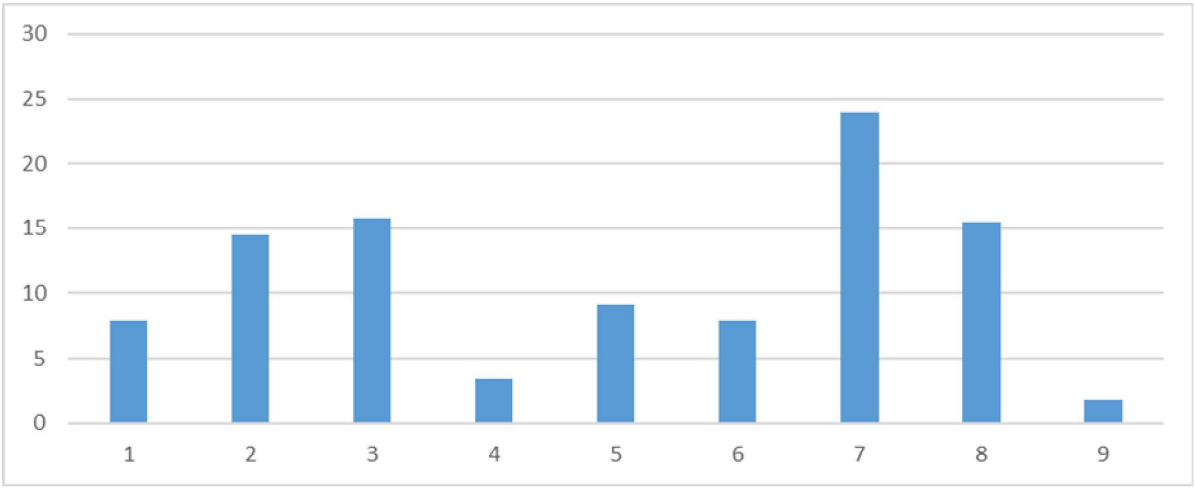
	Ilość głosów	**Procent**
1.	138	29%
2.	18	4%
3	18	4%
4	122	26%
5	23	5%
6	37	8%
7.	118	25%

6. Proszę o wybranie dwóch, Pani/Pana zdaniem najbardziej atrakcyjnych form aktywizacji mieszkańców na rzecz rewitalizacji problemowych osiedli Miasta Tychy:

(1) Debaty z udziałem ekspertów
(2) Publikacje, papierowe i elektroniczne
(3) Spacery po mieście i gry miejskie
(4) Wystawy i prelekcje
(5) Konkursy (np. fotograficzne)
(6) Warsztaty
(7) Happeningi, przedstawienia lub koncerty uliczne
(8) Pilotażowe projekty – modelowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne
(9) Żadna z wymiennych form, w mojej ocenie, nie jest wystarczająco atrakcyjna abym zdecydował/a się z niej skorzystać (wziąć w niej udział).

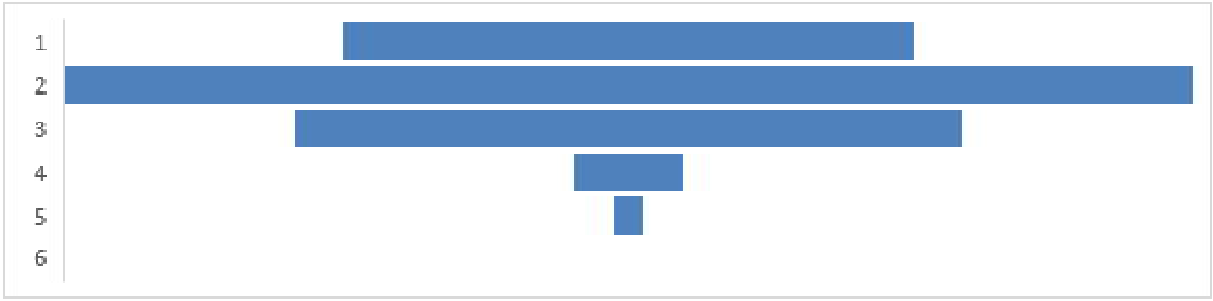
	Ilość głosów	**Procent**
(1)	25	8%
(2)	46	15%
(3)	50	16%
(4)	11	3%
(5)	29	9%
(6)	25	8%
(7)	76	24%
(8)	49	15%
(9)	6	2%

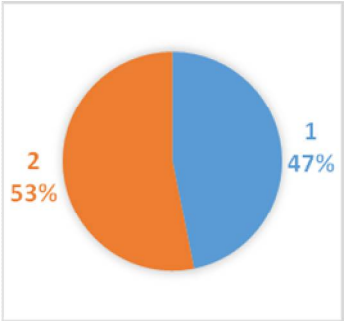
CHARAKETRYSTYKA UCZESTNIKÓW SONDAŻU

WIEK

poniżej 25 lat (1)	36	23%
26-35 lat (2)	71	45%
36-45 lat (3)	42	27%
46-60 lat (4)	7	4%
61-75 lat (5)	2	1%
powyżej 75 lat (6)	0	0%

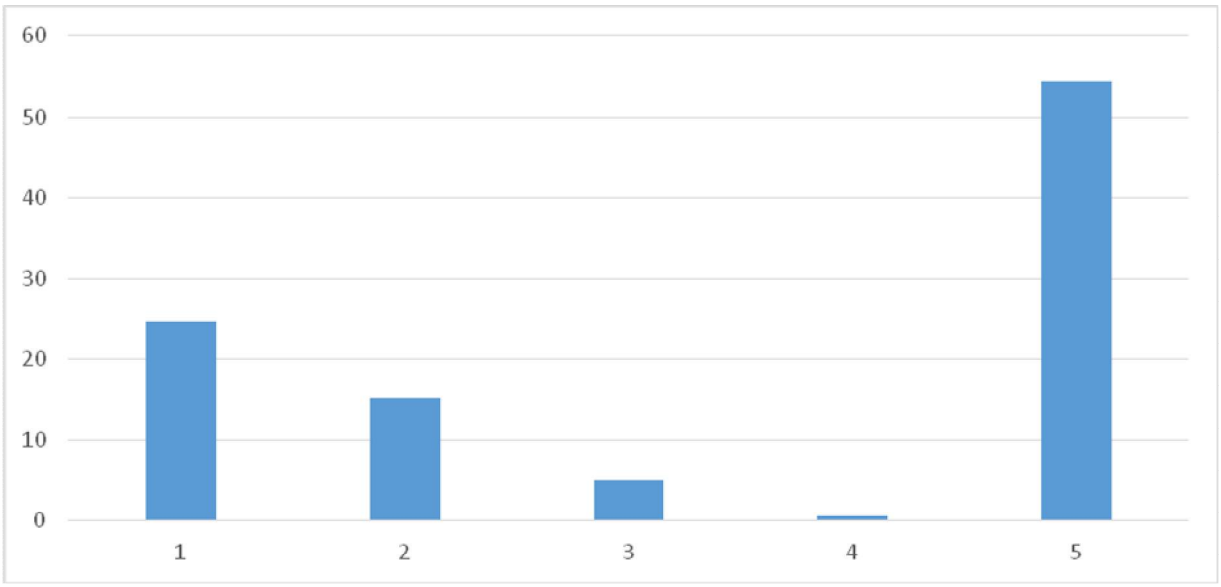

PŁEĆ	**Ilość**	**Procent**
Kobieta (1)	74	47%
Mężczyzna (2)	84	53%

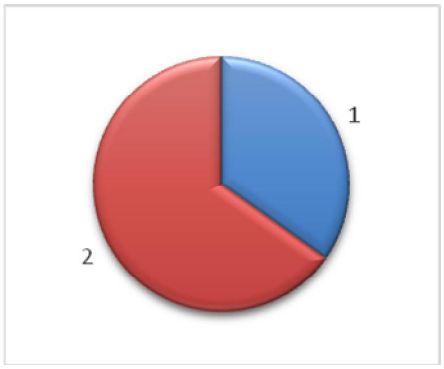
RODZICIELSTWO

	Ilość	Procent
1 dziecko (1)	39	25%
Dwoje dzieci (2)	24	15%
Troje dzieci (3)	8	5%
Czworo lub więcej dzieci (4)	1	1%
Bezdzietny/bezdzietna (5)	85	54%

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

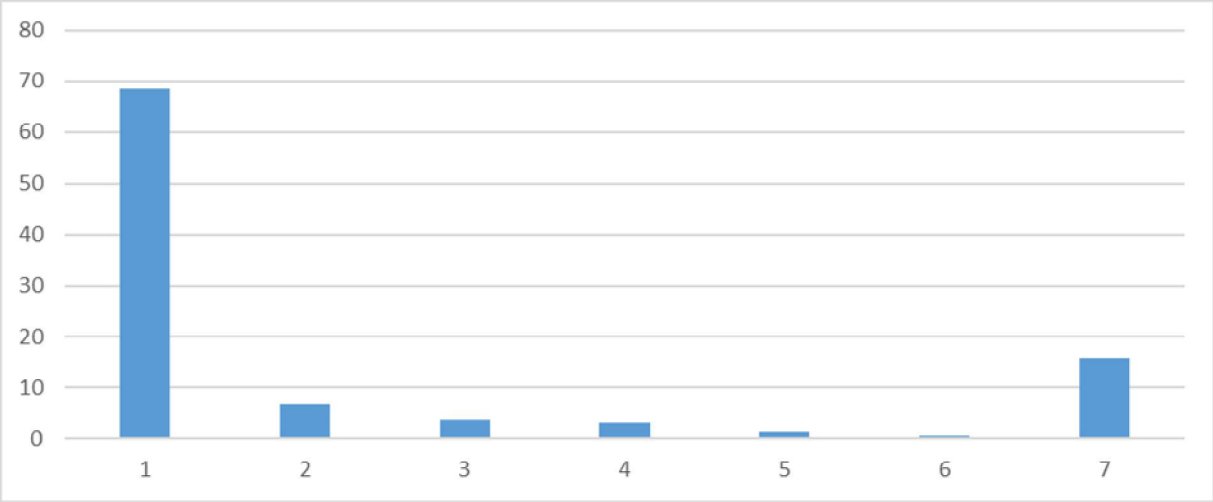
	Ilość	Procent
Działa społecznie (1)	55	35%
Nie działa społecznie (2)	103	65%

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA

	Ilość	Procent
Pracownik (1)	108	68%

Przedsiębiorca (2)	11	7%
Wolny zawód (3)	6	4%
Bezrobotna/y (4)	5	3%
Emeryt/emerytka (6)	2	1%
Rencista/rencistka (7)	1	1%
Uczeń/uczennica (8)	25	16%

OMÓWIENIE II SONDAŻU

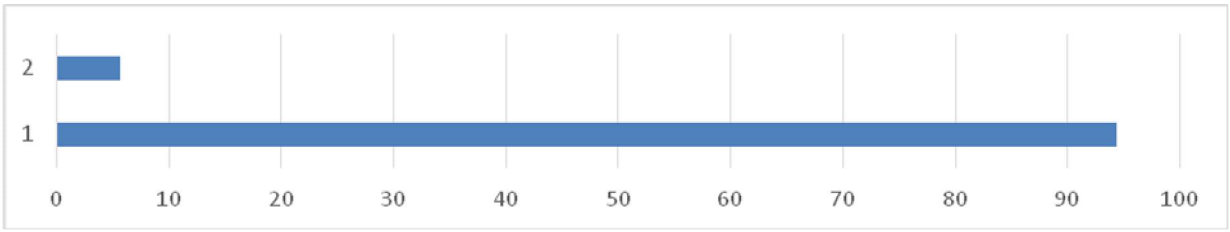
Celem sondażu było zebranie opinii i sugestii na temat wstępnych rezultatów diagnozy potrzeb rewitalizacyjnych w Tychach. Uczestnicy sondażu wykazali zdecydowany pogląd w kwestii objęcia działaniami rewitalizacyjnymi 4 jednostek, wykazujących w przeprowadzonej diagnozie ponadprzeciętne nasilenie problemów (Osiedle A, Czułów i Zwierzyniec Zachodni, Osiedla H i Ł, Osiedla N i O), co można wywnioskować na podstawie tego, że tylko 9% uczestników badania zadeklarowało brak zdania na ten temat. Jednocześnie ponad ¾ respondentów uznało, że działań rewitalizacyjnych wymagają wszystkie wymienione osiedla, przez co można założyć, że wnioski z analiz diagnostycznych są ogólnie poprawne i akceptowalne (tj. raczej nie wzbudzają kontrowersji społecznych). Ponieważ jedynie nieco ponad ¼ respondentów zadeklarowała zamieszkiwanie w osiedlach zdiagnozowanych jako „problemowe", to odpowiedzi respondentów na pytanie trzecie można potraktować jako zobrazowanie społecznej oceny mieszkańców Tychów, w kwestii nasilenia problemów w tych osiedlach. W opinii respondentów nasilenie to jest porównywalne - bardzo podobne (udział wskazań dla każdego z 4 osiedli mieści się w tym samym przedziale, pomiędzy 20%-30%). Zdecydowana większość uczestników sondażu zadeklarowało zainteresowanie rewitalizacją. Prawie połowa uczestników badania zadeklarowała chęć wzięcia udziału w procesie rewitalizacji. Przeprowadzone drogą sondażu konsultacje społeczne diagnozy i potrzeb rewitalizacyjnych dostarczyły opinii potwierdzających proponowany zakres interwencji w osiedlach: A, Osiedla N i O, Osiedla H i Ł oraz osiedlach Czułów i Zwierzyniec Zachodni (hierarchia/kolejność osiedli wg rozkładu uzyskanych opinii).

Sondaż został przeprowadzony równolegle dwoma technikami – elektronicznie (poprzez Internet) i tradycyjnie (papierowy kwestionariusz). W sondażu łącznie wzięło udział 160 osób. Poniżej znajduje się zestawienie pytań i uzyskanych odpowiedzi. Udział procentowy poszczególnych odpowiedzi w ogólnej ilości udzielonych odpowiedzi na dane pytanie został zaokrąglony do jednego procenta. Udział ilości uczestników sondażu internetowego w ogólnej ilości uczestników sondażu wyniósł 99%. Wśród uczestników sondażu wyraźnie dominują następujące grupy osób: młodych lub relatywnie młodych (wiek „do 45 roku życia" zadeklarowało 76% uczestników sondażu), pracujących (63% uczestników), nieaktywnych społecznie (75% uczestników) oraz po raz pierwszy uczestniczących w sondażu na temat rewitalizacji w Tychach (79% uczestników).

Pytania:

1. Czy interesuje się Pani/Pan postępami w rewitalizacji problemowych osiedli miasta Tychy?

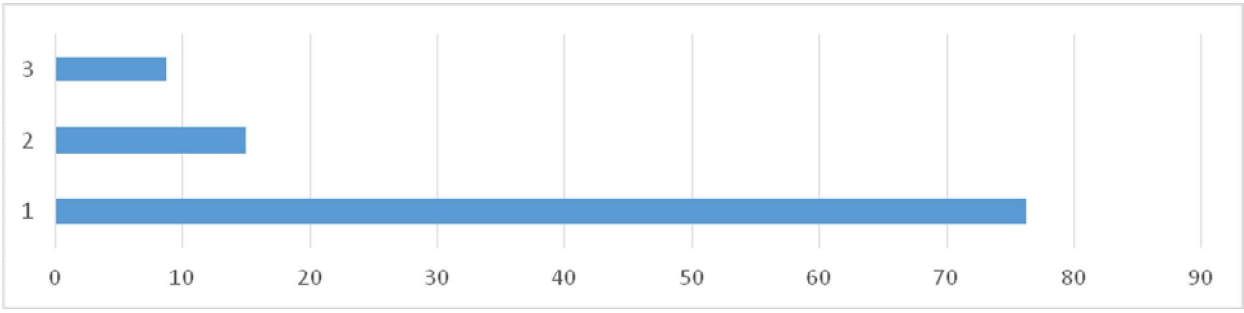
	Ilość głosów	**Procent**
Tak (1)	151	94%
Nie (2)	9	6%

2. Czy w Pani/Pana opinii działania rewitalizacyjne powinny objąć wszystkie

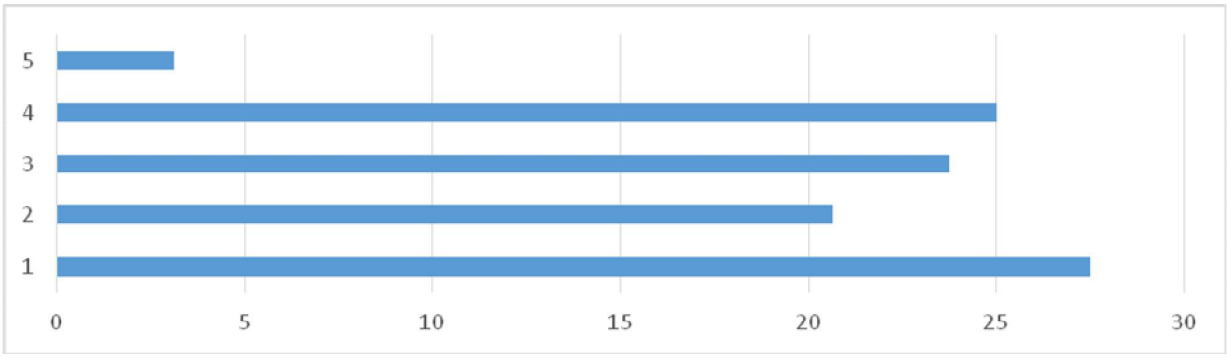
4 zdiagnozowane jednostki, które według badań wciąż charakteryzują się ponadprzeciętnym nasileniem problemów społecznych, gospodarczych oraz funkcjonalno–przestrzennych: Osiedle A, Czułów i Zwierzyniec Zachodni, Osiedla H i Ł, Osiedla N i O?

	Ilość głosów	**Procent**
Tak (1)	122	76%
Nie (2)	24	15%
Nie wiem, nie mam zdania (3)	14	9%

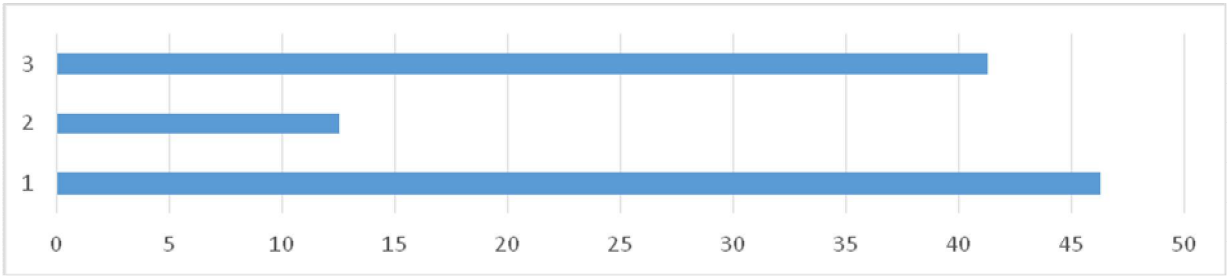
3. Jeżeli nie, to spośród wymienionych proszę wskazać tę (jedną) jednostkę, która w Pani/Pana przekonaniu najbardziej wymaga pilnych działań rewitalizacyjnych:

	Ilość głosów	**Procent**
Osiedle A (1)	44	27%
Czułów i Zwierzyniec Zachodni (2)	32	21%
Osiedla H i Ł (3)	38	24%
Osiedla N i O (4)	40	25%
Odpowiedź udzielona została w pytaniu 2. (5)	5	3%

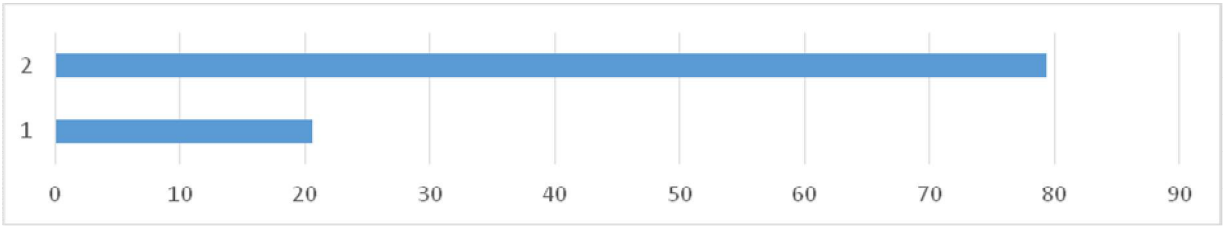
4. Czy zamierza Pani/Pan uczestniczyć w procesie rewitalizacji problemowych osiedli miasta Tychy?

	Ilość głosów	**Procent**
Tak (1)	74	46%
Nie (2)	20	13%
Nie wiem, nie mam zdania (3)	66	41%

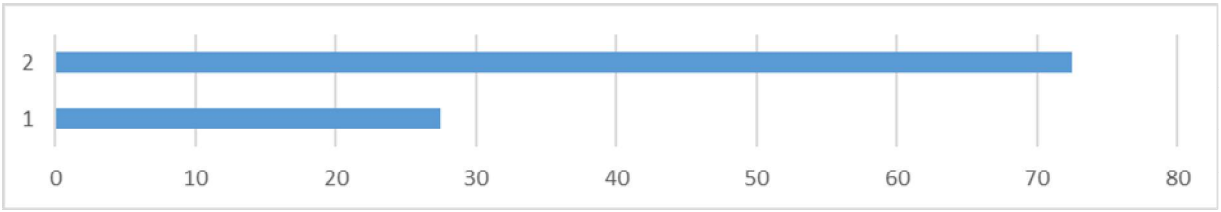
5. Czy brała Pani/Pan udział w poprzednim sondażu na temat rewitalizacji w Tychach?

	Ilość głosów	**Procent**
Tak (1)	33	21%
Nie (2	127	79%

6. Czy jest Pani mieszkanką/mieszkańcem jednego z 4 osiedli wytypowanych do rewitalizacji?

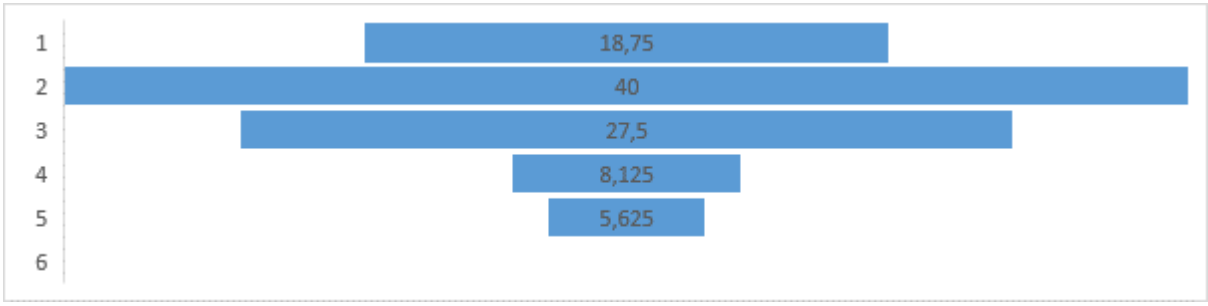
	Ilość głosów	**Procent**
Tak (1)	44	27%
Nie (2)	116	72%

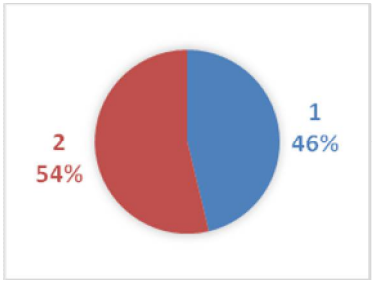
CHARAKETRYSTYKA UCZESTNIKÓW SONDAŻU

WIEK

poniżej 25 lat (1)	30	19%
26-35 lat (2)	64	40%
36-45 lat (3)	44	27%
46-60 lat (4)	13	8%
61-75 lat (5)	9	6%
powyżej 75 lat (6)	0	0%

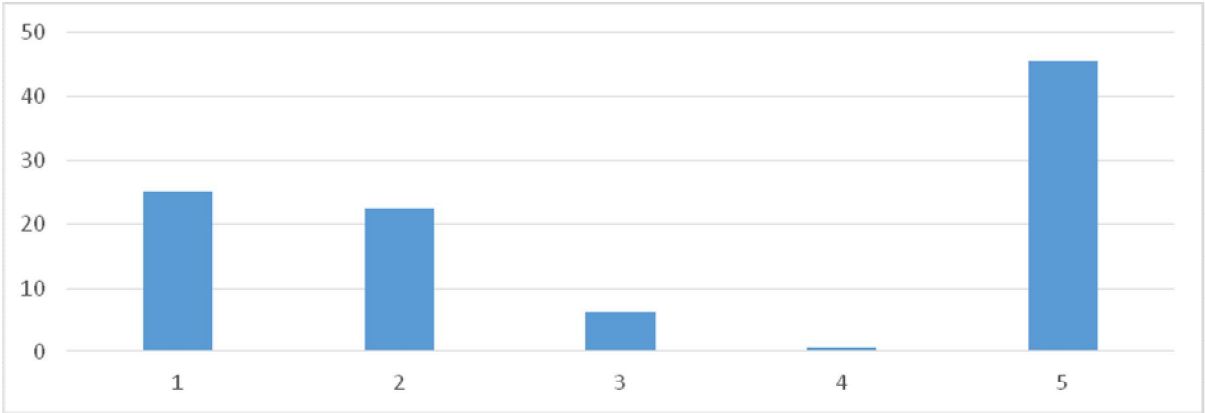

PŁEĆ	**Ilość**	**Procent**
Kobieta (1)	74	46%
Mężczyzna (2)	86	54%

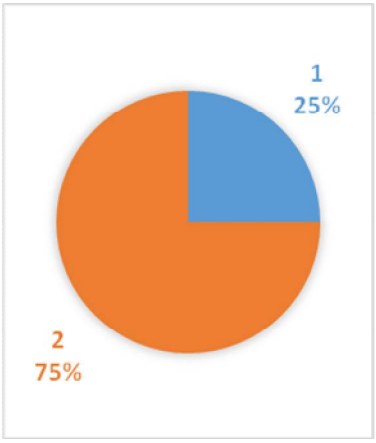
RODZICIELSTWO

	Ilość	**Procent**
1 dziecko (1)	40	25%
Dwoje dzieci (2)	36	22%
Troje dzieci (3)	10	6%
Czworo lub więcej dzieci (4)	1	1%
Bezdzietny/bezdzietna (5)	73	46%

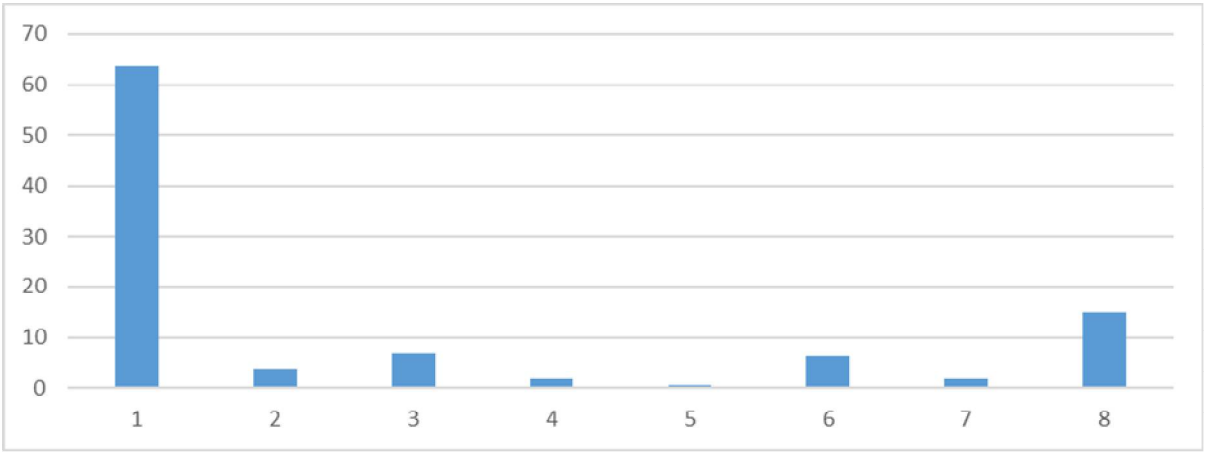
AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

	Ilość	Procent
Działa społecznie (1)	40	25%
Nie działa społecznie (2)	120	75%

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA

	Ilość	Procent
Pracownik (1)	102	63%
Przedsiębiorca (2)	6	4%
Wolny zawód (3)	11	7%
Bezrobotna/y (4)	3	2%
Szukający pracy (5)	1	1%
Emeryt/emerytka (6)	10	6%
Rencista/rencistka (7)	3	2%
Uczeń/uczennica (8)	24	15%

2. Spis ulic wchodzących w granice poszczególnych jednostek analitycznych oraz spis ulic wchodzących w granice obszaru rewitalizacji

SPIS ULIC JEDNOSTEK ANALITYCZNYCH		
Nr	NAZWA JEDNOSTKI	ULICE (jak również ALEJE i PLACE, jeśli zaznaczono w nazwie)
1	A - osiedle Anna	Generała Andersa, Arctowskiego, Arkadowa, Asnyka, Dworcowa, Plac św. Anny, Wojska Polskiego.
2	B - osiedle Barbara	Bałuckiego, Stefana Batorego, Baziowa - wszystkie numery z wyłączeniem następujących numerów parzystych: od Nr 22 do Nr 28, Ludwika Beethovena, Begonii : Nr 5, Generała Bema, Biblioteczna, Aleja Bielska - numery parzyste od Nr 14 włącznie do Nr 40 włącznie oraz numery nieparzyste od 29 włącznie do Nr 47 (włącznie), Ojca Bocheńskiego, Boczna, Bohaterów Warszawy, Braterska, Brzozowa, Budowlanych - numery parzyste do Nr 114 włącznie oraz numery nieparzyste do Nr 31 (włącznie), Bukowa, Biskupa Juliusza Burschego, Edukacji - numery nieparzyste od Nr 1 (włącznie) do Nr 5 (włącznie), Księdza Kardynała Augusta Hlonda, Ogrodowa, Henryka Sienkiewicza - numery parzyste od Nr 86 włącznie do Nr 90 (włącznie), Słoneczna, Starokościelna - numery parzyste od Nr 2 włącznie do Nr 18 włącznie.
3	BALBINA	Bacha, Barona: wszystkie numery za wyjątkiem Nr 9 i Nr 11, Begonii – wszystkie numery parzyste, Brzechwy, Budowlanych - numery nieparzyste: od Nr 37 (włącznie) do Nr 51 (włącznie),

		Kochanowskiego, Pasaż Europejski.
4	C - osiedle Celina	Aleja Bielska - numery parzyste: od Nr 54 (włącznie) do numeru 82 (włącznie) oraz numery nieparzyste: od Nr 69 (włącznie) do Nr 01 (włącznie), Ciasna, Cicha, Cienista, Marii Curie-Skłodowskiej, Cyganerii, Czarnieckiego, Antoniego Czechowa, Czereśniowa, Czysta, Generała Grota Roweckiego: numery parzyste od Nr 46 (włącznie) do Nr 64 (włącznie), Aleja Niepodległości -numery parzyste do Nr 54 (włącznie).
5	Cielmice i osiedle Ogrodnik	Barwna, Bieruńska, Cielmicka, Górna, Jankowicka, Jedności, Leśników, Łęgowa, Mała, Na Wzgórzu, Nadrzeczna, Strefowa, Strzelecka, Księdza Karola Szojdy, Targiela - numery parzyste: od Nr 76 (włącznie) oraz numery nieparzyste: od Nr 99 (włącznie), Towarowa, Ziołowa.
6	Czułów i Zwierzyniec Zachód	Agrestowa, Astrów, Brzoskwiniowa, Bzów, Cisów, Cyprysowa, Czarna - wszystkie numery za wyjątkiem: Nr 42, Nr 52, Nr 60 i Nr 62,) Czułowska, Fiołków, Grabowa, Gruszowa, Irysów, Jabłoni, Jałowcowa, Jarzębinowa,

		Jaśminów, Jesionowa, Jodłowa, Kalinowa, Katowicka, Klonowa, Konwalii, Kwiatów, Leszczynowa, Lipowa, Magnolii, Mahoniowa, Maków, Modrzewiowa, Morelowa, Narcyzów, Orzechowa, Palmowa, Piaskowa, Pod Lasem - numery nieparzyste oraz parzyste do Nr 64 (włącznie), Pomarańczy, Różana, Słoneczników, Szafirków, Szarotek, Śląska, Śliwowa, Świerkowa, Topolowa, Tulipanów, Wiązowa, Wiosenna, Wschodnia Nr 76, Zawilców, Zielona, Zwierzyniecka - numery nieparzyste do Nr 79 (włącznie) oraz numery parzyste do Nr 60 (włącznie), Żarnowiecka.
7	D i G - osiedla: Dorota i Genowefa	Karola Darwina, Dąbrowskiego, Dębowa, Generała Charlesa De Gaulle'a, Generała Grota Roweckiego - numery nieparzyste: od Nr 57 (włącznie) do Nr 69 (włącznie), Aleja Niepodległości - numery parzyste od Nr 70 (włącznie), Kardynała Stefana Wyszyńskiego – nieparzyste: od Nr 31 (włącznie) do Nr 37 (włącznie) oraz parzyste: od Nr 46 (włącznie) do Nr 58 (włącznie).
8	E- osiedle Ewa	Aleja Bielska Nr 57, Edisona,

		Edukacji - parzyste do Nr 68 (włącznie) oraz Nr 11, Alberta Einsteina, Ejsmonda, Elfów, Józefa Elsnera, Estetyczna, Ewarysta Estkowskiego, Generała Grota Roweckiego - numery parzyste: do Nr 32 (włącznie) oraz nieparzyste do Nr 51 (włącznie), Janusza Korczaka, Mała Aleja Róż, Aleja Niepodległości - nieparzyste do Nr 43 (włącznie), Spacerowa, Trzy Stawy.
9	F - osiedle Felicja i Zawiść	Edukacji - numery nieparzyste: od Nr 25 (włącznie) oraz parzyste od Nr 74 (włącznie), Filaretów, Filomatów, Grzegorza Fitelberga, Aleksandra Fredry, Frycza Modrzewskiego, Aleja Niepodległości - nieparzyste od Nr 53 (włącznie) Olchowa Oświęcimska Nr 52 Rybna, Wejchertów, Wędkarska, Kardynała Stefana Wyszyńskiego - parzyste do Nr 38a oraz Nr 1.
10	Glinka i Suble,	Barbary, Borowa - parzyste do Nr 118 włącznie oraz nieparzyste do Nr 99 (włącznie), Barona Nr 9 i Nr 11, Bronisławy, Budowlanych: numery parzyste od Nr 142 włącznie do 148 włącznie oraz nieparzyste: od 135 włącznie do Nr 163 (włącznie), Chałupnicza, Dunikowskiego, Glinczańska, Grzybowa, Harcerska - nieparzyste: od Nr 31 (włącznie) do Nr 133 (włącznie) oraz parzyste: od Nr 60 (włącznie), Hetmańska - numery parzyste Jagodowa - wszystkie numery za wyjątkiem numerów: od 33 do 33d, Jeżynowa, Malinowa, Mostowa, Nizinna, Owczarska,

		Księdza Jana Radziejewskiego, Regionalna, Rękodzielnicza, Walentego Roździeńskiego, Runowa, Rydla, Skalna - numery parzyste: od Nr 106 (włącznie) do Nr 140 (włącznie) oraz nieparzysty Nr 183 Stawowa, Stoczniowców 70, Sublańska, Szuwarków, Wodna, Zagrodowa, Zrębowa, Żwakowska - numery parzyste od Nr 54 włącznie do 60 włącznie oraz nieparzysty Nr 65.
11	H i Ł – osiedla: Honorata i Łucja	Aleja Bielska – parzyste: od Nr 92 do Nr 96d, Władysława Broniewskiego, Dunikowskiego, Hańczy, Harcerska - nieparzyste do Nr 27 (włącznie) oraz parzyste do Nr 24 włącznie, Hetmańska - nieparzyste do Nr 25 (włącznie), Hierowskiego, Honoraty, Hubala, Husarii Polskiej, Jagodowa – nieparzyste: od Nr 33 (włącznie) do Nr 33d (włącznie), Kopernika, Rodziny Krzyżowskich, Rolna, Żwakowska - nieparzyste do Nr 27 (włącznie) oraz parzyste do Nr 28 (włącznie).
12	Jaroszowice, Urbanowice, Wygorzele	Długa, Dworska, Dworcowa, Główna, Goździków - numery parzyste od Nr 32 (włącznie), oraz nieparzyste od Nr 33 (włącznie), Jana, Jakuba, Jaroszowicka, Kościelna, Kowalska, Krzywa, Ligonia, Lokalna, Łączna, Miła,

		Miodowa, Mysłowicka, Nad Potokiem, Nowowiejska, Oświęcimska - parzyste od Nr 68 (włącznie) oraz nieparzyste od Nr 121 (włącznie), Pasterska, Pogodna, Poprzeczna, Promienna, Przejazdowa, Rolnicza, Rymarska, Samochodowa, Serdeczna, Spokojna, Sportowa, Świerczyniecka, Stolarska, Księdza Leona Szkatuły, Szmaragdowa, Turyńska, Ułańska, Urbanowicka, Wspólna, Zimowa, Żniwna.
13	K i L - osiedla Karolina i Lucyna oraz Cztery Pory Roku	Aleja Bielska – nieparzyste: od Nr 135 (włącznie) do Nr 153a (włącznie), Feliksa Konecznego, Konfederatów Barskich, Kubicy, Kurpińskiego Legionów Polskich, Lencewicza, Myśliwska, Księdza Prałata Świerzego, Ludomira Różyckiego, Żorska - numery parzyste: od Nr 2a (włącznie) do Nr 10h włącznie).
14	M i U - osiedla Magdalena i Urszula	Dmowskiego – wszystkie numery parzyste oraz numery nieparzyste: od Nr 31 (włącznie), Młodzieżowa, Moniuszki, Gustawa Morcinka, W.A. Mozarta, Uczniowska, Kornela Ujejskiego, Ustronna.
15	Mąkołowiec, Koźlina, Radziejówka	Albatrosów, Bażancia,

		Bociania, Czyżyków, Derkaczy, Dołowa, Drozdów, Flamingów, Gilów, Jaskółcza, Jastrzębia, Kolibrów, Kormoranów, Kosów, Krucza, Łabędzia, Mąkołowska - wszystkie numery z wyłączeniem Nr 133 Mikołowska - numery parzyste: od 88 (włącznie) do 114 (włącznie), Objazdowa, Orla, Pawia, Przepiórek, Sikorek, Skowronków, Sowia, Strusia, Szczygla, Szpakowa, Wronia, Zielone Wzgórze, Ziębia, ZimorodkóWschód
16	N i O – osiedla: Natalia i Olga	Armii Krajowej - parzyste do Nr 16 (włącznie), Dmowskiego - nieparzyste do Nr 23 (włącznie) Aleja Jana Pawła II, Zofii Nałkowskiej, Elizy Orzeszkowej, Aleja Marszałka Piłsudskiego – nieparzyste: od Nr 9 (włącznie) do Nr 75 (włącznie).
17	Paprocany, osiedla: Paulina, Olga, Teresa (O1) i Weronika Wschód	Armii Krajowej - numery nieparzyste (wszystkie), Bajkowa, Dymarek, Gostyńska, Hutnicza - parzyste od Nr 48 (włącznie) oraz numery nieparzyste: od Nr 25 (włącznie), Władysława Jagiełły, Stefana Jaracza, Jasińskiego, Jasna, Jemiołowa, Jesienna, Jadwigi Jędrzejowskiej,

		Jordana, Junaków, Jurajska, Jutrzenki, Na Grobli, Nad Jeziorem, Okrężna, Paprocańska, Aleja Marszałka Piłsudskiego - numery parzyste: od Nr 88 włącznie do 116 włącznie oraz numery nieparzyste: Nr 115 i Nr 121, Plac Nowary, Poziomkowa, Prosta, Przemysłowa, Kazimierza Przerwy-Tetmajera, Rybitwy, Rzeczna, Władysława Sikorskiego Nr 71, Składowa, św. Józefa, Henryka Wieniawskiego.
18	R - osiedle Regina	Borowa - numery nieparzyste: od Nr 109 (włącznie) do nr 123 (włącznie), Jaśkowicka – parzyste (wszystkie), Macieja Rataja, Mikołaja Reja, Reymonta, Rodakowskiego, Skalna – nieparzyste, wszystkie za wyjątkiem Nr 183 oraz parzyste: od Nr 70 (włącznie) do Nr 78 (włącznie).
19	Stare Tychy	Akacjowa, Baziowa: numery parzyste od Nr 22 włącznie do Nr 28 włącznie, Księdza Profesora Blachnickiego, Brzozy, Damrota, Gołębia, Jaworowa, Księdza Kapicy, Kasztanowa, Katowicka Nr 14 Marii Konopnickiej Kościuszki, Krótka, Kukułcza, Karola Miarki, Mikołowska - numery parzyste: od Nr 30 włącznie do 64a włącznie oraz nieparzyste do Nr 83 (włącznie), C.K. Norwida, Nowokościelna,

		Piwna, Piwowarów, Plac Wolności, Polna, Powstańców, Prześwit, Rynek, Sadowa, Henryka Sienkiewicza - wszystkie numery za wyjątkiem parzystych: od Nr 86 do Nr 90, Skośna, Słowicza, Sokola, Solna, Starokościelna - wszystkie numery za wyjątkiem parzystych: od Nr 2 do nr 18, Stroma, Studzienna, Wieczorka, Wschodnia - wszystkie numery za wyjątkiem Nr 76 Zakątek, Źródlana, Żurawia.
20	T i W - osiedla Teresa i Weronika Zachód	Armii Krajowej - parzyste od Nr 76 (włącznie), Hutnicza - parzyste do Nr 40 (włącznie) oraz nieparzyste do Nr 19 (włącznie), Aleja Marszałka Piłsudskiego - parzyste do Nr 66 (włącznie), Władysława Sikorskiego - parzyste od Nr 60 (włącznie) do Nr 68b (włącznie), Księdza Józefa Tischnera, Lwa Tołstoja, Turkusowa, Henryka Wieniawskiego, Wincentego Witosa.
21	Wartogłowiec i Zwierzyniec Wschód	Bławatków, Bratków, Chabrów, Cmentarna, Czarna - numery: 42, 52, 60 oraz Nr 62, Dziewanny, Dzwonkowa, Goździków - numery parzyste do Nr 22 (włącznie) oraz nieparzyste do Nr 29a (włącznie), Jaskrów, Kaczeniec, Krokusów, Lawendowa, Marzanny, Niezapominajek, Ostróżki, Oświęcimska – nieparzyste: od Nr 73 (włącznie) do Nr 101

		(włącznie), Paproci, Pod Lasem - numery: 70, 72 oraz Nr 74, Skotnica, Stokrotek, Za Drogą, Zwierzyniecka - numery parzyste od Nr 72 (włącznie) oraz numery nieparzyste od Nr 89 (włącznie).
22	Wilkowyje	Browarowa, Chłodnicza, Dojazdowa, Graniczna, Leśna, Łąkowa, Murarska, Mąkołowska Nr 133, Mikołowska - nieparzyste od Nr 89 włącznie oraz parzyste od Nr 128 (włącznie), Młyńska, Objazdowa, Obywatelska, Podleska, Sosnowa, Szkolna, Wałowa, Wąska, Wesoła, Wiejska, Wierzbowa, Wilcza, Wiśniowa, Wrzosowa.
23	Z - osiedle Zuzanna i Z1	Parkowa, Plac Zbawiciela, Władysława Sikorskiego – nieparzyste: od Nr 121 (włącznie) oraz parzyste: od Nr 140 (włącznie), Pawła Targiela - nieparzyste do Nr 79 (włącznie) oraz parzyste: do Nr 72a (włącznie), Zacisze, Gabrieli Zapolskiej, Zaręby, Zbożowa, Aleksandra Zelwerowicza, Zgrzebnioka, Ziemiańska, Złota, Zygmunta, Żółkiewskiego.
24	Żwaków	Aleja Bielska Nr 201 i Nr 203 Borowa - numery nieparzyste od Nr 143 (włącznie) oraz numery parzyste od 154 (włącznie),

		Jaśkowicka - numery nieparzyste (wszystkie), Kolejowa, Myśliwska, Nowa, Ireny Sendlerowej, Wisławy Szymborskiej, Św. Elżbiety, Zgody, Żarowska, Żorska - wszystkie adresy za wyjątkiem numerów parzystych: od Nr 2a do Nr 10h.
SPIS ULIC PROPONOWANEGO TYSKIEGO OBSZARU REWITALIZACJI		
Nr	NAZWA PODOBSZARU	ULICE (jak również ALEJE i PLACE, jeśli zaznaczono w nazwie)
1	A - osiedle Anna	Generała Andersa, Arctowskiego, Arkadowa, Asnyka, Dworcowa, Plac św. Anny, Wojska Polskiego.
6	Czułów Osada	Agrestowa, Astrów, Brzoskwiniowa, Bzów, Cisów, Cyprysowa, Czarna - wszystkie numery za wyjątkiem: Nr 42, Nr 52, Nr 60 i Nr 62,) Czułowska, Fiołków, Grabowa, Gruszowa, Irysów, Jabłoni, Jałowcowa, Jarzębinowa, Jaśminów, Jesionowa, Jodłowa, Kalinowa, Katowicka, Klonowa, Konwalii, Kwiatów, Leszczynowa, Lipowa, Magnolii, Mahoniowa, Maków,

		Modrzewiowa, Morelowa, Narcyzów, Orzechowa, Palmowa, Piaskowa, Pod Lasem - numery nieparzyste oraz parzyste do Nr 64 (włącznie), Pomarańczy, Różana, Słoneczników, Szafirków, Szarotek, Śląska, Śliwowa, Świerkowa, Topolowa, Tulipanów, Wiązowa, Wiosenna, Wschodnia Nr 76, Zawilców, Zielona, Zwierzyniecka - numery nieparzyste do Nr 79 (włącznie) oraz numery parzyste do Nr 60 (włącznie), Żarnowiecka.
11	H i Ł – osiedla: Honorata i Łucja	Aleja Bielska – parzyste: od Nr 92 do Nr 96d, Władysława Broniewskiego, Dunikowskiego, Hańczy, Harcerska - nieparzyste do Nr 27 (włącznie) oraz parzyste do Nr 24 włącznie, Hetmańska - nieparzyste do Nr 25 (włącznie), Hierowskiego, Honoraty, Hubala, Husarii Polskiej, Jagodowa – nieparzyste: od Nr 33 (włącznie) do Nr 33d (włącznie), Kopernika, Rodziny Krzyżowskich, Rolna, Żwakowska - nieparzyste do Nr 27 (włącznie) oraz parzyste do Nr 28 (włącznie).
16	N i O – osiedla: Natalia i Olga	Armii Krajowej - parzyste do Nr 16 (włącznie), Dmowskiego - nieparzyste do Nr 23 (włącznie) Aleja Jana Pawła II, Zofii Nałkowskiej, Elizy Orzeszkowej, Aleja Marszałka Piłsudskiego – nieparzyste: od Nr 9 (włącznie) do Nr 75 (włącznie).

3. Wstępny rezultat screeningu środowiskowego dla projektów sektora publicznego

W trakcie prac nad roboczą wersją PRT została przeprowadzona wstępna *ocena naturowa*, tj. zrealizowano (w zakresie odpowiadającym zleconym pracom programowym) obowiązek wynikający z art. 6 ust. 3 Dyrektywy Siedliskowej, polegający na poddaniu ocenie skutków wdrożenia każdego planu/programu lub przedsięwzięcia, które mogłyby w istotny sposób oddziaływać na obszary Natura 2000 (a właściwie na wybrane: gatunki i ich siedliska oraz siedliska przyrodnicze).

Nie stwierdzono aby w granicach miasta Tychy znajdował się specjalny obszar ochrony siedlisk, ustanowiony na podstawie Dyrektywy Siedliskowej Natura 2000.

Przeprowadzono wstępną analizę wszystkich zaproponowanych projektów rewitalizacyjnych pod kątem ich ewentualnego wpływu na środowisko naturalne, czyli tzw. screening środowiskowy, o czym mówi *Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. nr 199, poz. 1227, z późn. zm.).

W pierwszym rzędzie przeanalizowano, czy którykolwiek z projektów można zakwalifikować do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które zostały wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. nr 213, poz. 1397). Ustalenie to jest podstawą do ukierunkowania procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla planów lub programów, zawierających takie przedsięwzięcia, o czym mówią przepisy art. 46 i 47 przywołanej wcześniej ustawy z dnia 3 października 2008r.

Rezultat wstępnej analizy pozwala na sfomułowanie wniosku, że wśród zaproponowanych projektów rewitalizacyjnych nie znajdują się przedsięwzięcia, które mogą zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (wg par. 2 w/w rozporządzenia), ani przedsięwzięcia, które potencjalnie mogą znacząco oddziaływać na środowisko (wg par. 3 w/w rozporządzenia). Natomiast potencjalne oddziaływanie części zaproponowanych w PRT projektów rewitalizacyjnych – ich ewentualny wpływ na środowisko jest oczywisty, choć przy tym niewielki i korzystny (np. projekty renowacyjne i termo-renowacyjne w osiedlu A i Osadzie zmniejszą emisję CO^2). Na tej podstawie można przyjąć, że projekty ujęte w roboczej wersji PRT nie obejmują działań o takim charakterze i zakresie, który uzasadniałby zastosowanie przepisów art. 46 albo art.47 powołanej wcześniej ustawy, co skutkowałoby przeprowadzeniem pełnej procedury Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko (dalej: SOOS) tego programu, i na podstawie specjalnego opracowania (tj. *Prognozy Oddziaływania Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy na środowisko).*

Po zakończeniu prac programowych i ustaleniu ostatecznego zakresu wszystkich projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych we wszystkich podobszarach tyskiego obszaru rewitalizacji, wdrożenie uproszczonej formy Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko (SOOS) dla PRT należy poprzedzić weryfikacją przedstawionych tu rezultatów: *oceny naturowej* i screeningu (poprowadzonego według art.49 powołanej wcześniej ustawy), a następnie odpowiednim wnioskiem do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach, w celu uzgodnienia z nimi ewentualnego odstąpienia od wymogu sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko, dla projektu Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy.

4. Metodologia procesu partycypacji społecznej w diagnozowaniu i programowaniu rewitalizacji w Tychach

Rewitalizacja to skoordynowany proces prowadzony wspólnie przez władzę samorządową, społeczność lokalną i innych uczestników, będący elementem polityki rozwoju i mający na celu przeciwdziałanie degradacji przestrzeni zurbanizowanej, zjawiskom kryzysowym, pobudzanie rozwoju i zmian jakościowych, poprzez wzrost aktywności społecznej i gospodarczej, poprawę środowiska zamieszkania oraz ochronę dziedzictwa narodowego, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju[7]. Definicja ta, choć złożona (a można by nawet uznać, że nader rozwlekła), to uwypukla niedoceniany lub raczej niedostrzegany aspekt zmiany – czas. Czas na przeciwdziałanie degradacji, na zmianę wyprzedzającą (kryzys), co wyróżnia ją spośród innych coraz liczniejszych definicji tego pojęcia, obecnych w mediach, poradnikach i naukowej literaturze tematu.

Warto zwrócić uwagę, że miasta odkąd istnieją, zmieniają się i są zmieniane. Zmienność jest cechą miasta i człowieka, co jednak wcale nie zmniejsza obaw ludzi przed zmianami swego miejskiego środowiska życia. Relację: człowiek - miasto, w procesie permanentnej zmiany, plastycznie uchwycił socjolog miasta Robert Park (1967), gdy pisał, że *miasto jest najbardziej udaną próbą człowieka w przekształcenia świata, w którym żyje, podług pragnień swego serca. Ale, jeżeli miasto to świat stworzony przez człowieka, to jest to świat, w którym człowiek odtąd skazany jest żyć. Tak, pośrednio i bez świadomości natury tego zadania, tworząc miasto, człowiek przetwarza sam siebie*.

Patrząc z takiej perspektywy widać wyraźnie, że rewitalizacja jest szczególnym narzędziem zmiany miasta, ponieważ uczestnictwo (partycypacja społeczna) w jej planowaniu i realizacji - wpisane w tę metodę naprawiania miasta – czynią z niej w oczach społeczeństwa, z założenia: „wehikuł przyjaznej zmiany" - zmiany pożądanej i demokratycznej, dziejącej się w akceptowalnym przez lokalną społeczność tempie i miejscu.

Dlatego zaproponowano metodykę zapewniającą warunki uczestnictwa w procesie rewitalizacji, na każdym z trzech poziomów partycypacji:

(1) **Informowanie** – partycypacja pasywna; na tym poziomie zapewniamy dostęp do możliwie zróżnicowanego (co do formy i nośników) zasobu informacji, przez co tworzymy możliwość obserwacji toczących się prac nad zaprogramowaniem procesu rewitalizacji w Tychach, ich kierunku i rezultatów a w przyszłości również realizacji zaplanowanych działań; skupiamy się na komunikacji społecznej lub marketingu rewitalizacji, dbając przy tym, aby przekaz informacyjny obejmował również treści, których celem jest stymulowanie odbiorców do przejścia na kolejny poziom partycypacji (2).

(2) **Konsultowanie** - partycypacja reaktywna - poprzez wyrażenie poglądu, opinii, oceny, krytyki lub akceptacji wobec konkretnej, wcześniej przygotowanej opcji; każde zaproszenie do kon-

[7]Definicja wypracowana na potrzeby projektu badawczego: „Rewitalizacja miast polskich, jako sposób zachowania dziedzictwa materialnego i duchowego oraz czynnik zrównoważonego rozwoju" realizowanego w latach 2007-2010 (PBZ-MNiSW-4/3/2006), w którym brałam udział jako ekspert.

sultacji określa ich przedmiot i pole uczestnictwa (faktyczny zakres wpływu uczestników), przez co stworzymy możliwość pośredniego wpływania na proces rewitalizacji, na każdym etapie – od programowania przez wdrażanie do ewaluacji. Przedmiotem konsultacji może być zarówno program (dokument), jak i decyzje realizacyjne (np. kolejność realizacji projektów), czy też wybór (dopasowanie) narzędzi do monitorowania zmian, wywoływanych realizacją programu rewitalizacji. Podobnie jak na poziomie „Informowanie", podejmując decyzje o przedmiocie i formie konsultacji będziemy dążyć do zachęcania ich uczestników do większej aktywności – przejścia na kolejny poziom uczestnictwa i podjęcia współdziałania (3). Zróżnicowany zakres i formy konsultacji (prócz rutynowych „wyłożeń", to np. sondaże internetowe, badania preferencji itp.) dają szerokie pole możliwości dla pośredniego (doradczego) uczestnictwa w procesie rewitalizacji, co (wg badań) jest optymalnym poziomem partycypacji dla prawie ¾ deklarujących zainteresowanie zmianami w mieście.

(3) **Współdziałanie i współdecydowanie – partycypacja aktywna,** która sprowadza się do stymulowania interesariuszy oraz umożliwiania aktywnego uczestnictwa - włączenia w proces programowania rewitalizacji i wdrażania zmian w osiedlach problemowych miasta Tychy; umożliwienie uczestnictwa na tym poziomie wymaga zadbania o czytelny i jednoznaczny przekaz, że programowanie i realizacja działań rewitalizacyjnych różnią się zasadniczo od formuły popularyzowanej w budżetach obywatelskich, gdzie wystarczy zgłosić sensowny pomysł (potrzebę), aby jego wdrożeniem zająć się musiały miejskie służby. Uczestnictwo na tym poziomie wymaga świadomości i akceptacji założenia, że współdziałanie w programowaniu rewitalizacji (proponowanie i zgłaszanie kolejnych projektów) to współdecydowanie o rodzaju i zakresie działań rewitalizacyjnych, za czym musi iść uczestnictwo w ich realizacji (w formie przewidzianym w projekcie, jak na przykład praca społeczna czy współfinansowanie). Mobilizacja interesariuszy do współdziałania i współdecydowania ma w programowaniu rewitalizacji szczególne znaczenie, ponieważ zazwyczaj „ludzie wiedzą lepiej, czego im potrzeba", przy czym jest to poziom partycypacji najtrudniejszy do wypracowania (i utrzymania), zwłaszcza w społecznościach charakteryzujących się poczuciem krzywdy lub wykluczenia.

Wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych (zobacz: omówienie I sondażu) pokazują, że przyjętą metodyka uspołecznienia generalnie odpowiada oczekiwaniom potencjalnych odbiorców – Interesariuszy PRT (biorących udział w konsultacjach).

Z grupy zarekomendowanych form i narzędzi uspołecznienia prac nad PRT Urząd Miasta Tychy jak dotąd zastosował:

1. Informowanie (oraz promocja rewitalizacji) – rozpoczęcie 1 marca 2016r.

1.1. Media elektroniczne:

1.1.1. Twoje Tychy*:*

- wywiad w gazecie "Twoje Tychy" z Panią Prezydent Darią Szczepańską o rewitalizacji w mieście i o rozpoczęciu prac nad PR, informacja prasowa o rozpoczęciu prac nad PR: 1 marca.
- 31 maja br. artykuł w „Twoich Tychach" o naborze projektów rewitalizacyjnych + portale społecznościowe.

1.1.2. Wyodrębnienie specjalnej podstrony, strony internetowej miasta, dedykowanej rewitalizacji. Start 1 marca br.: podstrona internetowa miasta, pt. DLA MIESZKAŃCÓW / REWITALIZACJA powinna zawierać następujące informacje:

1. Bieżące (o wydarzeniach, faktach nt. toczących się prac).

2. Materiały edukacyjne – wyjaśniające genezę i specyfikę rewitalizacji, metodykę prac, zasady partycypacji.
3. Informacje na temat przyszłych wydarzeń, spotkań (terminarz).
4. Relacje z wydarzeń związanych z rewitalizacją.
5. Sondaże i quizy, wciągające użytkowników pod-strony w tematykę rewitalizacji.
6. Materiały analityczne, diagnozy i inne opracowania umożliwiające włączenie się w dialog o rewitalizacji lub w programowanie.
7. Informacje na temat innych form dostępu do informacji na temat rewitalizacji (miejsc dystrybuowania plakatów, ulotek itp.).

1.1.3. Media społecznościowe – profil miasta na Facebooku, krótkie informacje bieżące, pierwsza informacja: 1 marca br.

1.2. Media tradycyjne - dystrybucja informacji na papierze (ogłoszenia prasowe, plakaty, ulotki).

1.2.1. Ogłoszenie prasowe – jednokrotne: w Dzienniku Zachodnim (3.06.2016) oraz w Gazecie Wyborczej (10.06.2016). Ogłoszenia zawierające podstawowe informacje i skierowanie czytelnika do innych źródeł, z szerszym bądź pełnym zakresem informacji.

1.2.2. Plakaty w 15 miejscach wg listy (plakatowanie 2 razy: 1' - 1 marca br. 2' – 17 maja br.). Oprócz tego poprzez plakat będą dystrybuowane informacje w obszarze rewitalizacji w uzgodnionych miejscach i odpowiednio do potrzeb, na co najmniej 7 dni przed wydarzeniem / wydarzeniami (np. spotkanie z mieszkańcami, warsztaty). Lista:

1. Tablica ogłoszeń zlokalizowana przy al. Niepodległości 53 (przy Szkole Muzycznej).
2. Tablica ogłoszeń zlokalizowana przy al. Piłsudskiego 8 (na terenie targowiska).
3. Słup ogłoszeniowy ul. Katowicka w rejonie Szkoły Podstawowej.
4. Słup ogłoszeniowy ul. Sienkiewicza w rejonie al. Bielskiej.
5. Słup ogłoszeniowy al. Niepodległości w rejonie ul. Wyszyńskiego.
6. Słup ogłoszeniowy al. Niepodległości w rejonie ul. Grota Roweckiego.
7. Słup ogłoszeniowy al. Jana Pawła II w rejonie tunelu.
8. Słup ogłoszeniowy ul. Edukacji w rejonie ul. Wejchertów.
9. Słup ogłoszeniowy ul. Rynek w rejonie Kościoła.
10. Słup ogłoszeniowy ul. Sikorskiego w rejonie pętli „T".
11. Słup ogłoszeniowy ul. Budowlanych w rejonie ul. Begonii.
12. Słup ogłoszeniowy ul. Hlonda w rejonie Teatru Małego.
13. Tablica informacyjna w UM, aleja Niepodległości 49.
14. Tablica informacyjna w UM, ul. Budowlanych 59.
15. Tablica informacyjna w UM, ul. Barona 30.

1.2.3. Ulotki, dwukrotnie: 1' w trzech placówkach Urzędu Miasta, Miejskiego Centrum Kultury, Miejskiej Biblioteki Publicznej wraz z filiami (1 marca br.). 2' w trzech placówkach Urzędu Miasta i Miejskiej Biblioteki Publicznej wraz z filiami oraz Miejskiego Centrum Kultury (od 10 maja do końca czerwca br.).

1.3. Promocja rewitalizacji (zachęta do uczestnictwa w konsultacjach lub współdziałaniu).

1.3.1. Identyfikacja wizualna rewitalizacji i gminnego programu rewitalizacji: opracowanie znaku graficznego, który będzie firmowym logo PR: do 1 marca br.

1.3.2. Inne formy promocji, w tym szczególnie te najprostsze, polegające na wplataniu treści informujących o programowaniu rewitalizacji i motywujących do uczestnictwa w procesie rewitalizacji, do każdego przekazu (którego tematyka jest zbieżna z rewitalizacją), konferencji prasowych i briefingów dla mediów, spotkań z mieszkańcami, artykułów sponsorowanych itp. Oprócz tego przygotowanie kilku niedrogich drobiazgów, promujących rewitalizację (ze znakiem graficznym Programu Rewitalizacji).

2. Konsultowanie – rozpoczęcie 1 marca 2016r.

2.1. Sondaże (internetowe i klasyczne).

Identyczny zestaw pytań, kwestionariusz wyboru, nie więcej niż 7 pytań. Sondaż internetowy – kwestionariusz dostępny z podstrony „REWITALIZACJA", sondaż klasyczny – papierowa ankieta, kwestionariusze dostępne w trzech placówkach Urzędu Miasta (przy alei Niepodległości 49, ul. Budowlanych 59, ul. Barona 30) - wypełniony kwestionariusz uczestnik konsultacji zostawia w Biurze Obsługi Klienta.

2.1.1. I sondaż: zebranie opinii i sugestii na temat optymalnych form komunikacji społecznej i narzędzi aktywizacji interesariuszy (w sprawach związanych z rewitalizacją). Przedmiotem konsultacji jest proponowana metodyka, terminy itp.), termin: 1-14 marca br. Wyniki opublikowane na stronie Internetowej.

2.1.2. II sondaż: zebranie opinii i uwag do diagnozy i potrzeb rewitalizacyjnych (przedmiotem konsultacji jest proponowany zakres interwencji), termin: 1 - 22 kwietnia br. Wyniki opublikowane na stronie Internetowej.

2.1.3. Kolejne sondaże (odpowiednio do potrzeb), których celem będzie konsultowanie propozycji dotyczących wdrażania programu, w ramach systemu zarządzania realizacją PRT (do realizacji po 30 lipca 2016r.).

2.2. Otwarte spotkanie informacyjne (w tym w tym prezentacja roboczej wersji PRT) oraz zaproszenie do konsultacji: opiniowania i modyfikowania roboczej wersji PR; celem spotkania jest również zmotywowanie uczestników do aktywnego uczestnictwa - współdecydowania (7 czerwca 2016r.); w trakcie spotkania będą zbierane zgłoszenia na warsztaty (*vide* pkt.3).

2.3. Konsultacje programu w trybie przewidzianym lokalnymi przepisami (7-30 czerwca 2016r.).

3. Współdziałanie i współdecydowanie, rozpoczęcie 7 czerwca 2016r.

3.1. PROGRAMOWANIE PR

3.1.1. Otwarte spotkanie informacyjne – zaproszenie do współdziałania i współdecydowania – zgłaszania projektów rewitalizacyjnych, w tym prezentacja roboczej wersji PRT: 7 czerwca br.

3.1.2. Facylitacja interesariuszy – warsztaty projektowe, w grupach (każdorazowo za uprzednim zgłoszeniem): 11, 12, 18, 19 czerwca br.– miejsca przeprowadzenia warsztatów zostaną ustalone po zakończeniu prac diagnostycznych - warsztaty powinny odbywać się w miejscach, których dotyczą (osiedla problemowe/kryzysowe).

3.1.3. Konsultacje dla osób, grup bądź podmiotów – wsparcie merytoryczne w przygotowaniu projektów, wg zapotrzebowania, lokalizacja do uzgodnienia po zgłoszeniu drogą mailowa na adres rewitalizacja@umtychy.pl), forma dostępna od 7 do 30 czerwca br.

5. Bibliografia i inne źródła informacji, spis ilustracji i tablice.

Wybór wykorzystanych źródeł:

Bank Danych Lokalnych GUS

Bierwiaczonek, K. (2014) Tychy miasta (po?)przemysłowe i jego mieszkańcy [http://www.slideshare.net/mik_krakow/tychy-miasto-poprzemysowe-i-jego-mieszkacy]

Gminny Program Osłonowy w Zakresie Dożywiania [Uchwała nr XLI/838/14 Rady Miasta Tychy z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie przyjęcia gminnego programu osłonowego w zakresie dożywiania na lata 2014-2020] GPOZD : http://bip.umtychy.pl/index.php?action=PobierzPlik&id=168521

Lipok - Bierwiaczonek, M. (2011) Od socrealizmu do postmodernizmu. Unikatowe Nowe Tychy. Tychy: Wydawnictwo Urzędu Miasta Tychy

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Tychy, edycja III, Uchwała nr 0150/XXXII/724/09

Ocena zasobów społecznych i gospodarczych oraz koncepcja działań rewitalizacyjnych osiedla OSADA i jego najbliższego otoczenia, aut. Stowarzyszenie FIL, 2015

Osiem wieków historii Tychów i dzielnic podmiejskich. Wyd. Muzeum Miejskie

Nowicki M., 2014, (ed.) Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski. Instytut Badań nad Gospodarka Rynkową, Gdańsk. http://www.ibngr.pl/Publikacje/Raporty-IBnGR/Atrakcyjnosc-inwestycyjna-wojewodztw-i-podregionow-Polski-2014

Nowoczesność w architekturze : integracja - identyfikacja - innowacja, Tychy 2013 : praca zbiorowa : monografia = Modernity in architecture : integration - identification - innovation. T. 1, Integracja / pod red. Jana Pallado ; [aut. Krzysztof Bizio i in.]. - Gliwice : Wydział Architektury Politechniki Śląskiej. Katedra Projektowania Architektonicznego RAr-2 ; Tychy : Urząd Miasta, 2013.

Nowoczesność w architekturze : integracja - identyfikacja - innowacja, Tychy 2013 : praca zbiorowa : monografia = Modernity in architecture : integration - identification - innovation. T. 2, Identyfikacja / pod red. Małgorzaty Balcer-Zgrai ; [aut. Andrea Bacova i in.]. - Gliwice : Wydział Architektury Politechniki Śląskiej. Katedra Projektowania Architektonicznego RAr-2 ; Tychy : Urząd Miasta, 2013.

Program Współpracy Miasta Tychy z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2016,
Uchwała nr XVI/259/15 Rady Miasta Tychy z dnia 26 listopada 2015r.

Pomoc Społeczna, 2014, Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tychach [http://bip.umtychy.pl/]

Raport E&Y, 2011, Specjalne Strefy Ekonomiczne po 2020 roku. Analiza dotychczasowej działalności oraz perspektywy funkcjonowania [http://www.paiz.gov.pl/files/?id_plik=16335]

Raport z działalności Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych w Tychach w latach 2011-2015 i plan działań na rok 2016, MZBM 2015

Rewitalizacja przestrzeni miejskich w Tychach, aut. Grzegorz Gawron,

Rojek-Adamek P., Gawron G., 2011, Współczesne Tychy miasto w opinii mieszkańców. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 675, Studia Sociologica, nr 21, pp. 165-183.

Runge, J., 2008, Population transformations in traditional economic regions of central europe. Structural approach. Bulletin of geography /socio-economic series/ no. 10/2008. pp. 63-74. [http://apcz.pl/czasopisma/index.php/BGSS/article/viewFile/v10089-008-0013-7/1781]

Runge J., 2009, Katowice region in the light of the selected conceptions of social-economic transformations, Bulletin of Geography. Socio - economic Series, Ed.: Wyd. Naukowe UMK Toruń, No 11/2009, pp. 31-48.

Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020+ [http://bip.umtychy.pl/index.php?action=PobierzPlik&id=161221]

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Tychy, 2013, http://bip.umtychy.pl/index.php?action=PobierzPlik&id=122571

Społeczeństwo obywatelskie i demokracja lokalna w Tychach, aut. Robert Geisler, Studia Regionalne i Lokalne Nr 4 (18)/2004

Strategia oświatowa Miasta Tychy na lata 2015-2020, załącznik do Uchwały nr XII/164/15 Rady Miasta Tychy z dnia 25 czerwca 2015

Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020+, uchwała nr XLI/847/14 Rady Miasta Tychy z dnia 24 kwietnia 2014 r.

Strategia Rozwoju Mieszkalnictwa Miasta Tychy na lata 2015-202+

Strategia rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020 Uchwały Nr XLI/839/14 Rady Miasta Tychy z dnia 24 kwietnia 2014r. [http://bip.umtychy.pl/index.php?action=PobierzPlik&id=167981]

Szczepański, M.S. (1991) "Miasto socjalistyczne" i świat społeczny jego mieszkańców. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, EIRRiL

Szczepański M.S., 1993, Planning, housing and the community in a new socialist town. The case of Tychy, Poland. Town Planning Review,, vol 64, no. 1, pp. 1- Liverpool University Press.

Szczepański M. S., 2005, Miasta realnego socjalizmu – miasta realnego kapitalizmu. Aktorzy pierwszoplanowi i epizodyczni. (in :) B. Jałowiecki, A. Majer, M.S. Szczepański (eds.) Przemiany miasta. Wokół socjologii Aleksandra Walisa. SCHOLAR, Warszawa, pp. 235- 251.

Tychy: bibliografia 1928-1991. oprac. zespół pod kier. Doroty Łukasiewicz i Marii Pietruszkowej. Tychy: Rada Miejska i Zarząd Gminy, 1993.

Tychy 1939-1993 : monografia miasta : praca zbiorowa / pod red. nauk. Marka St. Szczepańskiego. Tychy : Zarząd oraz Rada Gminy, 1996.

Tychy Monografia historyczna red. Ryszard Kaczmarek Tychy: Tychy : monografia historyczna / L. Musioł. - Tychy : Zarząd Miasta, [1992].

Uchwała nr XVII/287/15 Rady Miasta Tychy z dnia 17 grudnia 2015r. w sprawie przyjęcia aktualizacji Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla obszaru właściwości organizatora publicznego transportu zbiorowego - Gminy Tychy

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1: Podział miasta Tychy na jednostki analityczne. 13
Rysunek 2: Rozkład przestrzenny osiedli wykazujących zjawiska problemowe.....16
Rysunek 3: Jednostka ‘1’ obszaru rewitalizacji - Osiedle A, orientacja w terenie. 21
Rysunek 4: Jednostka ‘6’ obszaru rewitalizacji - Osiedle Czułów i Zwierzyniec Zachodni 22
Rysunek 5: : Osada w Czułowie, osadzenie topograficzne oraz kontekst. 23
Rysunek 6: Jednostka ‘11’ obszaru rewitalizacji - Osiedla H i Ł , orientacja w terenie. 24
Rysunek 7: Jednostka ‘16’ obszaru rewitalizacji – Osiedla N i O, orientacja w terenie. 25
Rysunek 8: Proponowany tyski obszar rewitalizacji: podobszary A, Czułów Osada, H i Ł oraz N i O. ...26
Rysunek 9: Rozkład przestrzenny projektów zaproponowanych przez sektor publiczny. 31

SPIS TABEL

Tabela 1: Zmiany w strukturze demograficznej ludności Tychów 9
Tabela 2: Podmioty gospodarcze i działalność gospodarcza obywateli 2005-2015 10
Tabela 3: Zmiany zachodzące w wybranych zjawiskach z zakresu bezrobocia w Tychach 10
Tabela 4: Zmiany zachodzące w zakresie udzielonego wsparcia przez MOPS 11
Tabela 5: Czynniki i zjawiska kryzysowe.....12
Tabela 6: Nasilenie problemów społecznych w jednostkach analitycznych PRT.....14
Tabela 7: Występowanie negatywnych zjawisk gospodarczych i przestrzenno-funkcjonalnych 15
Tabela 8: Udział ludności i powierzchni obszaru rewitalizacji w populacji i terytorium Tychów 26
Tabela 9: Proponowane cele operacyjne PRT i kierunki działań rewitalizacyjnych 29
Tabela 10: Projekty rewitalizacyjne zaproponowane przez sektor publiczny. 30
Tabela 11: Indykatywny plan finansowy. 80
Tabela 12: Grupy do badania opinii mieszkańców i oceny osiągnięć PRT. 84
Tabela 13: Mierniki osiągania celów operacyjnych PRT 85
Tabela 14: Wskaźniki pomiaru osiągania celów operacyjnych PRT i ich wartości bazowe.....86